Kristuslegender

Selma Lagerlöf

Bibliotek 1800

Selma Lagerlöf

Kristuslegender

eBibliotek 1800

2024

Ophavsret og brugsbetingelser

Copyright and conditions of use

Den hellige nat

Da jeg var fem år gammel, havde jeg en stor sorg. Så stor, at jeg egentlig ikke tror, jeg har haft nogen større siden. – Da døde min farmor. Lige til da havde hun hver dag siddet i hjørnesofaen i sit værelse og fortalt historier.

Det står for mig, som om farmor sad og fortalte og fortalte fra morgen til aften, og vi børn sad ganske stille ved siden af hende og hørte på. Det var et dejligt liv. Ingen børn i hele verden havde det som vi.

Det er ikke meget, jeg husker om min farmor. Jeg kan huske, at hun havde smukt, kridhvidt hår, at hun gik meget bøjet, og at hun altid sad og strikkede på en strømpe.

Jeg husker også, at hun, når hun havde fortalt en historie, gerne lagde sin hånd på mit hoved, og så sagde hun: "Og alt dette er lige så sandt, som at jeg ser dig og du ser mig."

Så husker jeg også, at hun kunne synge viser, men det gjorde hun kun en gang imellem. En af hendes viser handlede om en ridder og en havfrue, og den havde til omkvæd: "Blæser koldt, koldt vejr over sø."

Og endelig kan jeg huske en lille bøn, hun har lært mig, og et salmevers.

Alle de historier, hun har fortalt mig, har jeg kun en svag og uklar erindring om. Der er kun en eneste af dem, som jeg husker så tydeligt, at jeg kan fortælle den igen. Det er en lille fortælling om Jesu fødsel.

Se, dette er næsten alt, hvad jeg kan huske om min farmor, med undtagelse af det, som jeg husker bedst, og det er mit store savn, da hun var borte.

Jeg husker den morgen, da hjørnesofaen stod tom, og da det ikke var til at begribe, hvordan dagens timer skulle få ende. Det husker jeg. Det glemmer jeg aldrig.

Og jeg husker, at vi børn blev ført hen for at kysse den dødes hånd. Og vi var bange for at gøre det, men da var der en eller anden, der sagde til os, at dette var sidste gang, vi kunne takke farmor for al den glæde, hun havde gjort os.

Og jeg husker, at alle viserne og historierne blev ført bort fra gården, indpakkede i en lang, sort kiste, og at de aldrig kom tilbage igen.

Jeg husker, at der var noget borte i livet. Det var, som om døren til en hel stor, dejlig, fortryllet verden, hvor vi før havde kunnet gå frit ud og ind, var blevet lukket i lås. Og nu var der ingen, der havde nøglen til den dør.

Og jeg husker, at vi børn efterhånden lærte at lege med dukker og legetøj og leve som andre børn, og det kunne da se ud, som vi ikke mere savnede vor farmor eller ikke mere huskede hende.

Men endnu den dag i dag, fyrretyve år efter, mens jeg sidder og samler de legender om Kristus, som jeg hørte ovre i Østerland, vågner i min erindring det lille sagn om Jesu fødsel, som farmor plejede at fortælle, og jeg får lyst til at fortælle det endnu en gang og lade også det komme ind i min samling.

Det var en juledag, og alle var kørt til kirke undtagen farmor og jeg. Jeg tror, vi to var ganske ene i hele huset. Vi havde ikke

fået lov at køre med, fordi den ene af os var for gammel og den anden ikke gammel nok. Og vi var begge to bedrøvede over, at vi ikke kunne komme med og høre froprædiken og se julelysene

Men som vi således sad der i vor ensomhed, gav farmor sig til at fortælle:

"Der var en gang en mand," sagde hun, "der gik ud i den mørke nat for at låne ild. Han gik fra hus til hus og bankede på. Hjælp mig! Hjælp mig! sagde han. Min hustru har lige født et barn. Og jeg må hente ild for at varme hende og den lille."

Men det var dyb nat, så alle mennesker sov. Ingen svarede ham.

Manden gik og gik. Til sidst opdagede han et lysskær som af ild langt borte. Han vendte da sine skridt i den retning og så, at skæret kom fra et bål, der brændte på marken. En mængde hvide får lå og sov omkring ilden, og en gammel hyrde sad og vogtede hjorden.

Da manden, der ville låne ild, kom hen til fårene, så han, at der lå tre store hunde og sov ved hyrdens fødder. De vågnede alle tre, da han kom, og åbnede deres store gab, som om de ville gø, men der hørtes ikke en lyd. Manden så, at de rejste børster, han så, at deres skarpe tænder skinnede hvide i ildskæret, og at de fo'r løs på ham. Han følte, at en af dem slog tænderne i hans ben og en i hans hånd, mens den tredje bed sig fast i hans strube. Men kæberne og tænderne, som hundene skulle bide med, ville ikke lystre dem, og manden led ikke den mindste skade.

Nu ville manden gå videre for at få det, han var kommet efter. Men fårene lå så tæt op til hinanden, ryg imod ryg, at han ikke kunne komme til. Da trådte manden op på fårenes ryg og

gik over dem hen imod ilden. Og ikke et at dyrene vågnede eller rørte sig.

Så langt havde farmor fået lov at fortælle uden at blive forstyrret, men nu kunne jeg ikke lade være at afbryde hende. "Hvorfor gjorde de ikke det, farmor?" spurgte jeg. "Det skal du få at vide om lidt," svarede farmor og blev ved med sin historie.

"Da manden var nået næsten helt hen til ilden, så hyrden op. Han var en gammel, gnaven mand, uvenlig og hård imod alle mennesker. Og da han nu så en fremmed nærme sig, greb han en lang, spids pigstav, som han plejede at støtte sig til, når han drev sin hjord på græs, og kastede den hen imod ham. Og pigstaven fo'r hvinende lige imod manden, men inden den ramte ham, fløj den til side og susede forbi ham langt ud på marken."

Da farmor var kommet så langt, afbrød jeg hende på ny. "Farmor, hvorfor ville kæppen ikke slå manden?" Dog, farmor svarede ikke på mit spørgsmål, men blev ved med sin fortælling.

"Nu kom manden hen til hyrden og sagde til ham: "Å, hjælp mig og lad mig låne lidt ild hos dig! Min hustru har nylig født et barn, og jeg må have ild til at varme hende og den lille."

Hyrden havde mest lyst til at sige nej. Men da han tænkte på, at hundene ikke havde kunnet gøre manden noget ondt, at fårene ikke var løbet deres vej for ham, og at hans pigstav ikke havde villet ramme ham, blev han underlig bange og turde ikke nægte ham, hvad han forlangte.

"Tag så meget, du behøver," sagde han til manden.

Men ilden var næsten helt udbrændt. Der var ikke en eneste brand tilbage, kun en stor bunke gløder, og den fremmede

havde hverken ildskuffe eller skovl, hvori han kunne bære de glødende kul.

Da hyrden så dette, gentog han: "Tag så meget, du behøver!" og han glædede sig over, at manden ikke kunne få nogen ild alligevel.

Men manden bøjede sig ned, samlede kulgløderne op af asken med sine bare hænder og lagde dem i sin kappe. Og gløderne brændte ikke hans hænder, da han rørte ved dem, ikke heller sved de hans kappe, men manden bar dem bort, som om det havde været nødder eller æbler."

Men her blev fortællersken afbrudt for tredje gang. "Farmor hvorfor ville gløderne ikke brænde manden?"

"Det skal du nok få at høre," svarede farmor, og så fortalte hun videre.

"Da nu denne hyrde, der var sådan et ondt og arrigt menneske, så alt dette, spurgte han forundret sig selv: "Hvad er dog dette for en nat, siden hundene ikke bider, fårene ikke lader sig skræmme, spyddet ikke dræber og ilden ikke brænder?" Han kaldte den fremmede tilbage og sagde til ham: "Hvad er det dog for en nat? Og hvoraf kommer det, at alle ting viser dig barmhjertighed?"

Da svarede manden ham: "Jeg kan ikke sige dig det, når du ikke selv kan se det." Og han ville skynde sig bort for så hurtigt som muligt at skaffe sin hustru og barn varme.

Men hyrden sagde til sig selv, at han ville ikke tabe denne mand af syne, før han fik rede på, hvad alt dette kunne betyde. Han rejste sig op og fulgte efter manden, indtil han kom til det sted, hvor han hørte hjemme.

Da så hyrden, at manden ikke havde så meget som en hytte at bo i, men han havde sin hustru og barnet liggende i en klippehule, hvor der ikke fandtes andet end de bare, nøgne stenvægge.

Men hyrden tænkte ved sig selv, at det stakkels uskyldige barn måske ville fryse ihjel der i grotten, og skønt han var en hård mand, blev han rørt og tænkte, at han ville hjælpe barnet. Og han tog sin ransel af skulderen, og ud af den tog han et hvidt og blødt fåreskind, gav det til den fremmede mand og sagde, at han skulle lade barnet sove på det.

Men i samme øjeblik han viste, at også han kunne være barmhjertig, blev hans øjne opladte, og han så, hvad han før ikke havde kunnet se, og han hørte, hvad han før ikke havde kunnet høre.

Han så, at rundt omkring ham stod der en tæt kreds af små engle med sølvhvide vinger, og hver af dem holdt en strengeleg i sin hånd. Og alle sang de med høj røst, at i nat var frelseren født, han, der skulle frelse verden fra dens synder.

Da forstod han, hvorfor alle ting var så glade i denne nat, at de ikke ville gøre noget ondt.

Og det var ikke blot rundt om hyrden, englene stod. Overalt, hvor han vendte sit blik, så han dem. De sad inde i grotten, og de sad udenfor på bjerget, og de fløj under himlen. De kom gående hen ad vejen i store flokke, og når de kom forbi grotten, blev de stående for at kaste et blik på barnet.

Der var en sådan uendelighed af jubel og glæde og sang og leg, og alt dette så han i den mørke nat, hvor han før ikke havde kunnet skelne det mindste. Han blev så glad over, at hans øjne var blevet opladte, så han faldt på sine knæ og takkede Gud."

Men da farmor var kommet så langt, sukkede hun og sagde: "Men hvad den hyrde så, det kunne vi også se, for englene kommer flyvende ned fra himlen hver julenat, hvis vi blot havde øje for dem."

Og så lagde farmor sin hånd på mit hoved og sagde: "Dette må du ikke glemme, for det er lige så sandt, som at jeg ser dig og du ser mig. Det er ikke lys og lamper, det kommer an på. Og det er ikke måne og sol, der er det væsentlige, men det, som er fornødent, er at vi har øjne, der kan se Guds herlighed."

Kejserens syn

Det var på den tid, da Augustus var kejser i Rom, og Herodes var konge i Jerusalem. Da skete det en gang, at en så stor og hellig nat sænkede sig over jorden. Det var den mørkeste nat, noget menneske havde set. Man skulle tro, at en kælderhvælving havde lukket sig over jorden. Det var umuligt at skelne land fra vand, og man kunne ikke finde sig til rette på den vej, man kendte bedst. Og det kunne ikke være anderledes, for fra himlen kom der ikke en lysstråle. Alle stjerner havde lukket sig inde, og den blide måne havde vendt sit ansigt bort. Og stilheden var lige så dyb som mørket. Floderne havde standset deres løb, vinden rørte sig ikke, og om det så var bævreaspens blade, så dirrede de ikke. Den, der var gået ned til stranden, ville have set, at brændingen ikke bruste. Den, der var gået ud i ørkenen, ville ikke have hørt sandet knitre under sin fod. Alt var forstenet og ubevægeligt for ikke at forstyrre den hellige nat. Græsset turde ikke vokse, duggen ville ikke falde, og blomsterne vovede ikke at udånde vellugt.

I denne nat jagede rovdyrene ikke, og slangerne stak ikke, og hundene gøede ikke. Og hvad der var endnu vidunderligere: heller ikke de livløse ting ville forstyrre nattens hellighed ved at lade sig bruge til noget ondt. Ingen dirk ville have åbnet en lås, og ingen kniv havde været i stand til at udgyde blod.

Netop i denne nat kom en lille skare mennesker ned fra Roms kejserbolig på Palatinerbjerget og tog vejen over Forum op imod Capitolium. På den dag, som nu var til ende, havde nemlig

senatorerne forespurgt hos kejseren, om det måtte behage ham at tillade, at de rejste ham et tempel på Roms hellige bjerg. Men Augustus havde ikke straks givet sit samtykke. Han vidste ikke, om de gamle guder ville finde sig i, at der rejstes et tempel for ham ved siden af deres, og han havde svaret, at han først ved et natligt offer til sin genius ville udforske deres vilje i denne sag. Det var ham, der nu, ledsaget af sine fortrolige, drog op for at frembære deres offer.

Augustus lod sig bære i en bærestol, for han var gammel og havde ondt ved at gå opad de mange trin til Capitolium. Han holdt selv buret med duerne, som han ville ofre til sin genius. Hverken præster eller soldater eller senatorer ledsagede ham, kun hans nærmeste venner. Fakkelbærere gik foran ham, ligesom for at bane vej gennem nattemørket, og bag efter ham gik slaver, der bar altertrefoden, veddet, offerknivene, den hellige ild og alt andet, der krævedes til ofringen.

På vejen samtalede kejseren muntert med sine fortrolige, og derfor lagde ingen af dem mærke til nattens vidunderlige tavshed og ro. Først da de havde nået den tomme plads øverst på Capitolium, hvor det ny tempel skulle bygges, gik det op for dem, at der var noget usædvanligt på færde.

Dette, så de, var ikke en nat som alle andre, for ovre på klipperanden så de den forunderligste skikkelse. Først troede de, at det var stubben af et gammelt, kroget oliventræ, dernæst troede de, det var et ældgammelt stenbillede fra Jupitertemplet, der var vandret ud på klippen. Endelig gik det op for dem, at det ikke kunne være nogen anden end den gamle sibylle.

Noget så gammelt, så vejrslaget og så kæmpestort havde de aldrig set. Denne gamle kvinde var skrækindjagende. Havde

ikke kejseren været der, ville de alle straks være flygtet hjem til deres senge. "Det er hende," hviskede de til hinanden, "der tæller lige så mange år, som der er sandskorn på hendes hjemlands kyst. Hvorfor er hun kommet ud af sin hule netop i nat? Hvad varsler hun kejseren og riget, hun, der skriver sine profetier på træernes blade og ved, at vinden fører orakelordet til den, det er bestemt for?"

De var så skrækslagne, at hvis sibyllen blot havde gjort en eneste bevægelse, havde de alle kastet sig på knæ med panden mod jorden. Men hun sad så stille, som om hun var livløs. Hun sad på hug yderst ude på klipperanden, og med hånden skyggende over øjnene spejdede hun ud i natten. Hun sad der, som om hun var gået op på klippen for bedre at se noget, der tildrog sig langt borte. Hun – hun kunne altså se noget i en sådan nat!

I samme øjeblik mærkede kejseren og alle i hans følge, hvor dybt mørket var. Ingen af dem kunne se en hånd for sig. Og hvilken tavshed, hvilken ro! Ikke en gang Tiberens dumpe brus kunne de høre. Men det var, som om luften skulle kvæle dem; den kolde sved brød frem på deres pander, og deres hænder var matte og kraftløse. Der måtte forestå noget forfærdeligt.

Men ingen ville vise, at de var bange. Alle sagde til kejseren, at det var gode tegn og varsler. Hele naturen holdt åndedrættet tilbage for at hilse en ny gud. De opfordrede Augustus til at påskynde offerhandlingen og sagde, at den gamle sibylle sikkert var vandret ud af sin hule for at hilse hans genius.

Men sandheden var den, at den gamle sibylle var så optaget af, hvad hun så, at hun ikke en gang vidste, at Augustus var kommet op til Capitolium. Hun var i ånden rykket til et fjernt

land, hvor hun vandrede over en stor slette. I mørket stødte hun med foden til noget, hun troede var græstuer. Hun bøjede sig ned og følte med hånden … nej, det var ikke tuer, men får; hun vandrede imellem store, sovende fårehjorder.

Nu opdagede hun hyrdernes ild, der brændte midt på marken, og hun famlede sig frem til den. Hyrderne lå og sov ved ilden, og ved siden af sig havde de lange, spidse stave for at forsvare hjorden mod de vilde dyr. Men de små dyr med de skinnende øjne og de buskede haler, som kom listende hen til ilden – var det ikke sjakaler? Og hyrderne slyngede ikke pigstavene efter dem, hundene blev ved at sove, fårene flygtede ikke, og de vilde dyr lagde sig til hvile ved menneskenes side.

Det var dette, sibyllen så, og hun vidste intet om, hvad der gik for sig bagved hende på bjergtoppen. Hun mærkede ikke, at man rejste alteret der, tændte brændet, strøede røgelsen derover, og at kejseren tog den ene due ud af buret for at ofre den. Men hans hænder var så matte, at han ikke kunne holde fuglen fast. Med et eneste vingeslag gjorde den sig fri og forsvandt i nattens mørke.

Da dette skete, kastede hofmændene mistænksomme blikke til den gamle sibylle. De troede, det var hende, der voldte ulykken.

De kunne jo ikke vide, at sibyllen endnu i ånden stod ved hyrdernes bål, og at hun nu lyttede efter en svag klang, der bævede gennem den dødsstille nat. Hun hørte den, længe før hun mærkede, at den ikke kom fra jorden, men oppe fra luften. Men da hun løftede sit hoved, så hun lyse, strålende skikkelser svæve frem oppe i det dybe mørke. Det var små skarer af engle,

der fløj frem og tilbage over den vide slette, lifligt syngende og ligesom søgende.

Men mens sibyllen lyttede til englesangen, gjorde kejseren sig rede til et nyt offer. Han toede sine hænder, rensede alteret og lod sig række den anden due. Men skønt han anstrengte sig til det yderste for at holde duen fast, smuttede dens glatte legeme ud af hans hænder, og den svang sig op i det uigennemtrængelige mørke.

Kejseren blev forfærdet. Han kastede sig på knæ foran det tomme alter og bad til sin genius. Han anråbte ham om kraft til at afværge de ulykker, som denne nat syntes at varsle.

Heller ikke dette havde sibyllen mærket noget til. Hun lyttede kun efter englesangen, der blev stærkere og stærkere. Til sidst blev den så mægtig, at hyrderne vågnede derved. De rejste sig på albuen og så strålende skarer af sølverhvide engle svæve frem oppe i mørket i lange, svajende rækker ligesom trækfugle. Nogle havde lut og violin i hånden. Andre havde cither og harpe, og deres sang klang så munter som børnelatter og så sorgløs som lærkekvidder. Da hyrderne så og hørte dette, stod de op for at gå til bjergbyen, hvor de hørte hjemme, og fortælle om underet.

Hyrderne drog langsomt op ad en smal, bugtet sti, og den gamle sibylle fulgte dem. På en gang blev der lyst oppe på bjerget. En stor, klar stjerne tændtes lige over det, og byen på dets top skinnede som sølv i stjernelyset. Alle de svævende engleskarer skyndte sig derhen under jubelråb, og hyrderne påskyndede deres skridt, så de næsten løb. Da de kom derop, så de, at englene havde samlet sig over en lav stald i nærheden af byens port. Det var en fattig bygning med tag af strå og med

den nøgne klippe til bagvæg. Over den stod stjernen, og om den flokkede sig flere og flere engle. Nogle satte sig på stråtaget, andre på den stejle klippevæg bagved huset, atter andre holdt sig med flagrende vinger svævende over det. Højt, højt op var luften lys af de strålende vinger.

I samme øjeblik, som stjernen tændtes over staden på bjerget, vågnede hele naturen, og mændene, der stod på Capitoliums top, kunne ikke undgå at lægge mærke til det. De følte luften bevæges af friske, men blide vinde, en mild vellugt bølgede op imod dem. Træerne susede, Tiberen begyndte at bruse. Stjernerne strålede, og månen stod på en gang højt på himlen og oplyste verden. Og ned fra skyerne svang sig de to duer og satte sig på kejserens skuldre.

Da dette under skete, rejste Augustus sig i stolt glæde, og hans venner og slaver styrtede på knæ. "Ave Cæsar!" råbte de. "Din genius har svaret dig. Du er den gud, der skal tilbedes på Capitoliums top."

Og de hyldingsråb, hvormed de henrykte mand tiljublede kejseren, var så skingrende, at den gamle sibylle hørte dem. De vakte hende af hendes syner. Hun rejste sig fra sin plads på klipperanden og trådte frem blandt menneskene. Det var, som om en mørk sky var steget op fra dybden og sænkede sig ned over bjergtoppen. Hun var forfærdelig i sin vrede. Det stride hår hang i tynde tjavser ned over ansigtet, ledknuderne på hendes lemmer var opsvulmede, og den mørke hud dækkede hendes legeme som hård træbark med rynke ved rynke.

Men vældig og ærefrygtindgydende skred hun frem mod kejseren. Med den ene hånd greb hun ham om håndleddet. Med den anden pegede hun mod det fjerne østen.

"Se!" bød hun, og kejseren løftede sine øjne og så og så. Rummet åbnede sig for hans blik, og han skuede ud til det fjerne østerland. Og han så et usselt skur under en stejl klippevæg og i den åbne dør nogle knælende hyrder. Inde i stalden så han en ung moder på knæ foran et lille barn, der lå på gulvet på et kornneg.

Og sibyllens store, krogede finger pegede hen imod dette fattige barn.

"Ave Cæsar!" sagde sibyllen med en hånlatter. "Der er den gud, som skal tilbedes på Capitoliums top."

Augustus veg tilbage for hende som for en vanvittig.

Men da kom den mægtige seerånd over sibyllen. Hendes halvblinde øjne begyndte at brænde, hendes hænder hævede sig mod himlen, hendes røst fik en klang og en kraft, som måtte høres over den hele verden. Hun udtalte ord, som hun syntes at læse oppe mellem stjernerne:

> "På Capitoliums top skal verdens fornyer tilbedes, Krist eller Antikrist, men ej en skrøbelig skabning."

Da hun havde sagt dette, skred hun bort midt iblandt de skrækslagne mennesker og gik langsomt ned ad bjerget og forsvandt.

Men Augustus lod næste dag strengeligen forbyde at rejse noget tempel for ham på toppen af Capitolium.

I stedet for byggede han der et alter for det nyfødte gudebarn og kaldte det *Himlens Alter*, Ara Coeli.

De vise mænds brønd

I det gamle Jødeland vandrede en barsk og huløjet gammel kvinde omkring mellem visne tidsler og gulnet græs. Det var Tørken. – Det var sommer. Solen skinnede på skyggeløse bjergrygge, den mindste vind hvirvlede tætte skyer af kalkstøv op fra den hvidgrå jord. Hjordene havde flokket sig i dalene om de udtørrede bække.

Tørken gik omkring og mønstrede vandforrådene. Hun vandrede ud til Salomons Damme og sukkede ved at se, at de klippefulde bredder endnu indesluttede en anseelig vandmasse. Derpå gik hun ned til den berømte Davidsbrønd ved Bethlehem og fandt også vand der. Og så vandrede hun med slæbende skridt hen ad den store landevej, der går fra Bethlehem til Jerusalem.

Da hun var kommet omtrent halvvejs, fik hun øje på De Vise Mænds Brønd, som ligger der ved vejkanten, og hun opdagede straks, at den var lige ved at tørre ud. Tørken satte sig på brøndens rand, der er dannet af en eneste stor, udhulet sten, og så ned i brønden. Det blanke vandspejl, der ellers plejede at stå helt oppe ved randen, var sunket dybt ned. Og slimet grønt og mudder fra bunden gjorde det urent og uklart.

Da brønden så tørkens fortørrede ansigt tegne sig på dens matte spejl, løb der et angstens gys henover den.

"Jeg gad vidst, når det kan være ude med dig," sagde tørken. "Du kan vel ikke opdage en eller anden vandåre dernede i dybet,

som kan give dig nyt liv. Og regn kan der Gud ske lov ikke være tale om før om to, tre måneder."

"Du kan være ganske rolig," sukkede brønden, "mig kan ingenting hjælpe. Det måtte da være en kilde fra selve Paradiset."

"Så vil jeg ikke forlade dig, før alt er forbi," sagde tørken. Hun så, at den gamle brønd var på sit yderste, og nu ville hun have den glæde at se den dø bort dråbe for dråbe.

Hun satte sig velbehagelig til rette på brøndkanten og glædede sig til at høre, hvor vandet sukkede dernede i dybet. Det var hende også til stor trøst og lise at se tørstige vandringsmænd slæbe sig hen til brønden, sænke spanden ned og drage den op igen med nogle dråber mudret vand på bunden.

Sådan gik hele dagen, og da mørket faldt på, så tørken atter ned i brønden. Der blinkede endnu lidt vand dernede. "Jeg bliver her natten over," råbte hun, "forhast dig ikke. Når det bliver så lyst, at jeg kan se ned i dig igen, er jeg sikker på, at det er ude med dig."

Tørken satte sig på brøndkanten, mens den hede nat, der føltes endnu mere pinefuld og ubarmhjertig end dagen, sænkede sig over Jødeland. Hunde og sjakaler tudede uophørlig, og tørstige køer og æsler svarede dem fra de ophedede stalde. Når vinden undertiden rørte sig, bragte den ingen svaling, men var hed og lummer som et stort, sovende uhyres gispende åndedræt.

Men stjernerne tindrede med den allerskønneste glans. En lille blank nymåne kastede et skønt, blågrønt lys over de grå

høje. Og ved dens skin så tørken en stor karavane komme dragende op imod den høj, hvor de vise mænds brønd lå.

Tørken sad og så på det lange tog og glædede sig på ny ved tanken om at den tørst, der stundede mod brønden, og som ikke ville finde en dråbe vand at læske sig med. Der kom så mange dyr og førere, at de kunne have tømt brønden, selv om den havde været helt fuld. På en gang fik hun en fornemmelse af, at der var noget underligt, noget spøgelsesagtigt ved denne karavane, der kom dragende frem igennem natten. Alle kamelerne kom først til syne på en høj, der ragede op ved synskredsens rand – det så ud som om de kom ned fra himlen. I månelyset så de langt større ud end almindelige kameler, og de bar med en overnaturlig lethed de vældige byrder, der var læssede på dem.

Men hun kunne da ikke tænke sig andet, end at det måtte være virkelige dyr, hun så dem jo aldeles tydeligt. Hun kunne endog se, at de forreste var dromedarer med gråt, glinsende skind, og at disse var prægtigt optømmede, havde frynsede sadeltasker og styredes af smukke højbårne ryttere.

Hele toget gjorde holdt ved brønden, dromedarerne lagde sig ned på jorden med tre bratte ryk, og deres ryttere steg af. Pakkamelerne blev stående oprejst, og efterhånden som de samlede sig, dannede de en skov af høje halse og pukler og underlig opstablede byrder.

De tre dromedarryttere gik straks hen imod tørken og hilste hende ved at lægge hånden på pande og bryst.

Hun så, at de bar blændende hvide dragter og mægtige turbaner, i hvis øverste kant der var fæstet en skinnende stjerne, der strålede, som om den var taget lige ned fra himlen.

"Vi kommer fra et fjernt land," sagde den ene af de fremmede, "og vi beder dig sige os, om dette virkelig er De Vise Mænds Brønd."

"Således kaldes den i dag," sagde tørken, "men i morgen er her ikke nogen brønd mere. Den dør i nat."

"Det kan jeg tænke, siden jeg ser dig her," sagde manden. "Men er dette da ikke en af de hellige brønde, der aldrig tørrer ud? Eller hvoraf har den fået sit navn?"

"Jeg ved, den er hellig," sagde tørken, "men hvad kan det hjælpe? De tre vise er i Paradiset."

De tre rejsende så på hinanden.

"Kender du virkelig den gamle brønds historie?" spurgte de.

"Jeg kender alle brøndes og kilders og bækkes og åers historie," sagde tørken stolt.

"Gør os da den glæde at fortælle den," bad den fremmede. Og lyttende samlede de sig omkring den gamle fjende af alt, hvad der er grøde i.

Tørken rømmede sig og krøb op på brøndens høje kant som en eventyrfortæller på sin stol. Og så begyndte hun at fortælle:

"I Gabes i Medien, en by, der ligger lige ved grænsen af ørkenen og derfor ofte har været mig et kært fristed, levede der for mange år siden tre mænd, der var berømte for deres visdom. De var også meget fattige, hvilket var et usædvanligt tilfælde, for i Gabes blev kundskaben ellers holdt højt i ære og vel betalt. Men for disse mænds vedkommende kunne det ikke godt være anderledes, for den ene af dem var uhyre gammel, den anden var befængt med spedalskhed, og den tredje var en sort, tyklæbet neger. Menneskene anså den første for alt for gammel til at kunne lære dem noget, den anden undveg de af

frygt for smitte, og den tredje ville de ikke lytte til, fordi de troede at vide, at aldrig var der kommet nogen visdom fra Etiopien.

De tre vise sluttede sig imidlertid sammen i deres ulykke. De tiggede om dagen ved samme tempelport og sov om natten på samme tag. På denne måde fik de i det mindste lejlighed til at korte tiden ved i forening at grunde over alt det forunderlige, de bemærkede ved ting eller ved mennesker.

En nat, da de sov side om side på et tag, der var tæt bevokset med røde, søvndyssende valmuer, vågnede den ældste af dem, og næppe havde han kastet et blik omkring sig, før han vækkede de to andre.

"Priset være vor fattigdom, som nøder os til at sove under åben himmel," sagde han til dem. "Vågn op, og opløft jeres øjne til himlen."

Og ser i," sagde tørken med lidt mildere røst, "dette var nu en nat, som ingen, der har set den, nogen sinde kan glemme. Det var så lyst, at himlen, der ellers ligner en fast hvælving, nu syntes dyb og gennemsigtig og fyldt med bølger som et hav. Lyset bølgede frem og tilbage deri, og man så stjernerne svømme der i forskellig dybde, nogle inde imellem lysbølgerne, andre på deres overflade.

Men længst borte og højest oppe så de tre mænd et svagt mørke vise sig. Og dette mørke fo'r igennem himmelrummet som en bold og kom nærmere og nærmere, og alt som det nærmede sig, begyndte det at lysne, men det lysnede således, som roserne – dem Gud lade visne! –lysner når de sprænger knoppens hylster. Lysbolden blev større og større, og det mørke svøb omkring den sprængtes lidt efter lidt, og lyset brast ud i

fire klare blade på dens sider. Endelig, da den var kommet ned i højde med stjernerne, standsede den. Så krængedes de mørke flige helt tilbage og der udfoldede sig blad på blad af herligt strålende, rosenfarvet lys, indtil den lå færdig og strålede som en stjerne blandt stjernerne.

Da de fattige mænd så dette, sagde deres visdom dem, at i denne stund fødtes der på jorden en mægtig konge, en, hvis magt ville nå højere end Cyrus' eller Alexanders. Og de sagde til hinanden: Lad os gå til den nyfødtes fader og moder og fortælle dem, hvad vi har set. Kan hænde, at de da lønner os med en pung med guld eller en kostelig armring.

De greb deres lange vandringsstave og begav sig på vej. De gik gennem staden og ud af dens port, men der blev de stående tvivlrådige et øjeblik. For nu udbredte sig foran dem den store, tørre, dejlige ørken, som mennesker afskyr. Da så de, at en ny stjerne kastede en smal lysstribe hen over ørkensandet, og de vandrede fortrøstningsfuldt fremad med stjernen som vejviser.

Hele natten vandrede de over den store, vide sandslette, og under hele deres vandring talte de om den nyfødte konge, hvem de ville finde sovende i en vugge af guld, legende med ædelstene. De kortede nattens timer ved at tale om, hvorledes de ville træde frem for hans fader kongen og hans moder dronningen og sige dem, at himlen forjættede deres søn magt og styrke og skønhed og lykke, større end Salomons.

De følte sig opfyldt af stolthed over, at de var kaldede af Gud til at se stjernen. De sagde til hinanden, at den nyfødtes forældre umuligt kunne lønne dem med mindre end tyve punge guld. Ja måske ville de give dem så meget, at de aldrig mere skulle føle fattigdommens byrde.

"Jeg lå på lur i ørkenen som en løve," sagde tørken, "og det var min hensigt at kaste mig over disse vandringsmænd med alle tørkens kvaler, men de slap fra mig. Stjernen ledte dem hele natten igennem. Da himlen blev lys og de andre stjerner blegnede, forblev den på himlen og lyste over ørkenen, lige til den havde ført dem til en oase, hvor de fandt en kilde og træer, der bugnede af frugt. Der hvilede de hele dagen, og først ved aftentid, da de atter så stjernen kaste sin lysstribe over ørkensandet, drog de videre.

Efter menneskelig måde at tale," fortsatte tørken, "var det en velsignet vandring. Stjernen ledte dem således, at de hverken kom til at lide sult eller tørst. Den ledte dem forbi de hvasse tidsler, den undveg det dybe, løse flyvesand og førte dem således, at de slap både fra den sviende solhede og de hede ørkenstorme. De tre vise mænd sagde idelig til hinanden: Gud vogter på os og velsigner vor vandring. Vi er hans sendebud.

Men lidt efter lidt fik jeg dog bugt med dem," fortsatte tørken. "Disse tre stjernevandreres hjerter forvandledes til en ørken ligeså tør som den, de gennemvandrede. De opfyldtes af ufrugtbar stolthed og ødelæggende begærlighed.

Se, vi er Guds sendebud, gentog de tre vise. Den nyfødte konges fader lønner os ikke for højt, om han skænker os en karavane, lastet med guld.

Endelig førte stjernen dem over den vidtberømte Jordans flod og ind imellem Judæas høje. Og en nat blev den stående over den lille by Bethlehem, som lå der på et lavt bjerg og skinnede mellem de grønne oliventræer.

De tre vise så sig om efter slotte og fæstningstårne og mure og alt sligt, som hører til en kongestad, men de så intet. Og,

hvad værre var, stjernelyset førte dem ikke en gang ind i byen, men standsede ved en grotte ved vejkanten. Der listede det milde lys sig ind igennem åbningen og viste de tre mand et lille barn. Der lå i sin moders skød og blev lullet i søvn.

Men skønt nu de tre vise så, at stjerneglansen omgav barnets hoved som en krone, blev de stående udenfor grotten. De gik ikke ind for at spå den lille ære og kongemagt. De vendte sig bort uden at røbe deres nærværelse. De flygtede fra barnet og gik atter ned ad bjerget.

Er vi gået ud til tiggere, der er lige så ringe og fattige som vi selv? sagde de. Har Gud ført os hid, for at vi skulle gøre os til nar og spå en fårehyrdes søn magt og ære? Dette barn vil aldrig nå højere end til at vogte sin hjord her i dalene."

Tørken holdt inde og nikkede til sine tilhørere med eftertryk, som om hun ville sige: Har jeg ikke ret? Der er det, som er tørrere end ørkensandet. Men intet er så ufrugtbart som menneskehjertet.

"De tre vise havde ikke gået langt, før det faldt dem ind, at de var gået vild og ikke havde fulgt stjernen rigtigt," forsatte tørken, "og de vendte deres blik opad for atter at finde stjernen og den rette vej. Men da var stjernen, som de havde fulgt lige fra Østerland, forsvundet fra himlen." –

De tre fremmede gjorde en heftig bevægelse, og deres ansigter udtrykte dyb smerte.

"Hvad der nu skete," fortsatte fortællersken, "er efter menneskelig anskuelse måske en glæde. Vist er det, at da de tre mænd ikke mere så stjernen, forstod de straks, at de havde syndet mod Gud, og det gik med dem," fortsatte tørken med en gysen, "som det går med jorden i høst, når de vældige regnskyl

begynder. De bævede af skræk som for lyn og torden, deres indre blødgjordes, og ydmygheden skød op som grønt græs i deres sind.

Tre dage og tre nætter vandrede de omkring for at finde det barn, de skulle tilbede. Men stjernen viste sig ikke, vejen vildedes mere og mere for dem, og de fyldtes af den største sorg og fortvivlelse. Den tredje nat kom de til denne brønd for at drikke. Og da havde Gud forladt dem deres synd, så da de bøjede sig over vandet, så de dybt nede spejlbilledet af stjernen, der havde ført dem fra Østerland.

Og straks så de den også på himlen, og den førte dem på ny til grotten i Bethlehem. Og de bøjede knæ for barnet og sagde: "Vi bringer dig guldskåle fulde af røgelse og kostelig myrrha. Du skal blive den største konge, der har levet på jorden fra dens skabelse til dens undergang." Da lagde barnet sin hånd på deres bøjede hoveder, og da de rejste sig, se, da havde det givet dem kosteligere gaver, end nogen konge kunne skænke.

For den gamle tigger var blevet ung. Og den spedalske var helbredt og den sorte var en skøn hvid mand. Og så hellige var de, siger man, at de drog bort og blev konger i hver sit rige."

Tørken holdt inde med sin fortælling, og de tre fremmede roste hende.

"Du har fortalt godt," sagde den ene. "Men det forbavser os, at de tre vise mænd ikke gør noget for den brønd, der har vist dem stjernen. Har de helt glemt en sådan velgerning?"

"Bør ikke denne brønd vare evindelig," sagde den anden fremmede, "for at minde menneskene om, at den lykke, der tabes på stolthedens højder, genfindes i ydmyghedens dyb?"

"Er de hedengangne ringere end de levende?" sagde den tredje. "Dør taknemmeligheden hos dem, der lever i Paradiset?"

Men da de sagde dette, fo'r tørken op med et skrig. Hun havde genkendt de fremmede, hun forstod, hvem de rejsende var. Og hun flygtede bort som en vanvittig for at blive fri for at se, hvorledes de tre vise mænd hidkaldte deres tjenere og ledte deres kameler, der alle var belæssede med vandsække hen til brøndkanten og fyldte den stakkels døende brønd med vand, som de havde hentet i Paradiset.

Bethlehems barn

Udenfor Bethlehems port stod en romersk lansedrager på vagt. Han var iklædt rustning og hjelm, havde et kort sværd ved siden og holdt et langt spyd i hånden. Hele dagen stod han næsten ubevægelig, så man ligefrem kunne tro, det var en mand af jern. Byens folk gik ud og ind ad porten. Tiggere holdt til i skyggen under porthvælvingen, frugthandlere og vinsælgere satte deres kurve og kar på jorden ved siden af soldaten, men han gjorde sig knap den ulejlighed at dreje hovedet for at se efter dem.

"Det er da ikke noget at se på," syntes han at sige. "Hvad bryder jeg mig om jer, der arbejder og driver handel og kommer trækkende med oliekrukker og vinsække! Jeg vil se en krigshær, der stiller sig op for at gå imod fjenden! Jeg vil se vrimlen og den hede kamp, når en ryttertrop kaster sig over en skare fodfolk! Jeg vil se tapre mænd komme løbende med stormstigerne for at bestige murene i den belejrede by! Der er ikke andet end krig, der kan fryde mine øjne. Jeg længes efter at se Roms ørne blinke i luften. Jeg længes efter kobberlurernes drøn, efter de blinkende våben, efter de røde blodstænk!"

Lige udenfor byens port lå der en dejlig eng, tæt bevokset med liljer. Lansedrageren stod hver dag med blikket rettet lige på denne eng, men det faldt ham ikke et øjeblik ind at beundre blomsternes vidunderlige skønhed.

En gang imellem lagde han mærke til, at de forbigående blev stående og glædede sig over liljerne, og da undrede han sig over,

at de lod sig opholde på deres vej for at se på noget så ligegyldigt.

"De mennesker ved ikke, hvad der er smukt," tænkte han.

Og som han tænkte dette, så han ikke længere for sine øjne de grønne enge og olivenklædte linje rundt om Bethlehem, men han drømte sig langt bort til en brændende hed ørken i det solrige Libyen. Han så en legion soldater i en lang, lige linje drage hen over det gule vejløse sand. Intet steds var der beskyttelse mod solstrålerne, intet steds en læskende kilde, intet steds øjnede man grænse for ørkenen eller mål for vandringen. Han så soldaterne udmattede af sult og tørst vandre fremad med vaklende skridt. Han så den ene efter den anden styrte, strakt til jorden af den glødende solhede. Men trods alt dette drog skaren dog bestandig fremad uden betænkning, uden tanke om at svigte feltherren og vende om.

"Se det er skønt!" tænkte legionæren. "Se, det er værd at se på for en tapper mand!"

Da legionæren dag efter dag stod på post på samme sted, havde han den bedst mulige lejlighed til at iagttage de smukke børn, der legede omkring ham. Men det gik med børnene som med blomsterne. Han forstod ikke, at det kunne være umagen værd at se på dem. "Hvad er der at fornøje sig over?" tænkte han, når han så folk smile ved at se på børnenes leg. "Det er ubegribeligt, at nogen kan fornøje sig over ingenting."

En dag, da soldaten som sædvanlig stod på sin post udenfor porten, fik han øje på en lille dreng, der vel kunne være en tre år gammel, og som kom ud på engen for at lege. Det var et fattigt barn. Han var klædt i et lille fåreskind og legede ganske alene. Næsten uden at han selv mærkede det, stod soldaten og iagttog

den nyankomne. Det første, han lagde mærke til, var, at den lille løb så let hen over engen, at det var, som om han svævede på toppen af græsstråene. Men da han senere fulgte hans leg, blev han endnu mere forundret. "Ved mit sværd," sagde han til sidst, "dette barn leger ikke som andre børn! Hvad kan det dog være, det har for?"

Barnet legede kun et par skridt fra soldaten, så han kunne se, hvad det foretog sig. Han så, at det strakte hånden ud for at fange en bi, der sad på randen af et blomsterbæger og var så tungt belæsset med blomsterstøv, at den knap kunne løfte vingerne til flugt. Til sin store forundring så han, at bien lod sig tage uden at prøve på at undslippe og uden at bruge sin brod. Men da den lille havde fået bien godt fat mellem to fingre, løb han hen til en revne i muren, hvor der boede en sværm bier, og satte den ned udenfor. Og så snart han sådan havde hjulpet en bi, skyndte han sig hen at hjælpe en til. Hele dagen så soldaten ham fange bier og bære dem til deres hjem.

"Den dreng er sandelig mere tåbelig end nogen, jeg før har set," tænkte soldaten. "Hvor kan det falde ham ind at give sig til at hjælpe disse bier, der så godt kan klare sig uden ham, og som oven i købet kan stikke ham med deres brod? Hvad for et menneske skal han blive, hvis han lever?"

Den lille kom dag efter dag igen og legede ude på engen, og soldaten kunne ikke lade være at undre sig over ham og hans lege. "Det er underligt," tænkte han. "Nu har jeg stået på vagt ved denne port i hele tre år, og i al den tid har jeg ikke set noget, der kunne optage mine tanker, undtagen dette barn."

Men soldaten var på ingen måde glad over barnet. Tværtimod bragte den lille ham til at tænke på en forfærdelig spådom af en

gammel, jødisk profet. Denne havde nemlig spået, at en fredens tid en gang skulle oprinde over jorden. I et tidsrum af tusinde år skulle intet blod udgydes, ingen krig føres, men menneskene skulle elske hinanden som brødre. Når legionæren tænkte på, at noget så rædselsfuldt kunne gå i opfyldelse, fo'r der en gysen igennem ham, og han greb hårdt om spyddet som for at søge støtte.

Og jo mere legionæren nu så til den lille og hans leg, jo oftere kom han til at tænke på det tusindårige fredsrige. Ganske vist ængstede han sig ikke for, at det allerede skulle være kommet, men han holdt ikke af at være nødt til at tænke på noget så afskyeligt.

En dag, da den lille legede imellem blomsterne ude på den smukke eng, piskede en voldsom regnbyge ned fra skyerne. Da barnet så, hvor store og tunge de dråber var, der faldt på de fine liljer, blev han åbenbart ængstelig for sine smukke venner. Han løb hen til den største og smukkeste af dem og bøjede den stive stilk, som blomsterne sad på, ned imod jorden, så regndråberne ramte undersiden af blomsterbægeret. Og så snart han havde sørget således for en blomsterstængel, skyndte han sig hen til den næste og bøjede stilken på samme måde, så blomsterbægerne vendte nedad. Og derefter til en tredje og fjerde, indtil alle engens blomster var skærmede mod den voldsomme regn.

Soldaten smilede ved sig selv, da han så drengens arbejde. "Jeg er bange for, at liljerne ikke vil takke ham for det," sagde han. "Hver eneste stængel er naturligvis knækket. Det lader sig ikke gøre at bøje de stive blomster sådan."

Men da regnbygen omsider var forbi, så soldaten den lille dreng løbe hen til liljerne og rejse dem op. Og til hans ubeskrivelige forbavselse bøjede barnet uden mindste vanskelighed de stive stængler lige igen. Det viste sig, at ikke en eneste af dem var knækket eller beskadiget. Han løb fra blomst til blomst, og alle de frelste liljer strålede snart i al deres herlighed ud over engen.

Da soldaten så dette, blev han grebet af en underlig harme. "Hvad for et barn han dog er," tænkte han. "Det er ubegribeligt, at han kan finde på noget så vanvittigt. Hvad slags mand skal der dog blive af ham, der ikke en gang kan tåle at se en lilje gå til grunde? Hvordan skulle det gå, hvis en som han blev sendt i krig? Hvad ville han gøre, hvis han fik befaling til at stikke ild på et hus fuldt af kvinder og børn, eller bore et skib i sænk, når det flyder på havet med hele sin besætning om bord?"

Igen faldt den gamle profeti ham ind, og han begyndte at ængstes for, at den tid virkelig kunne være kommet, da den skulle gå i opfyldelse. "Siden et barn som dette er kommet til verden," tænkte han, "så er den forfærdelige tid måske rykket nær. Allerede nu hersker der fred over hele verden, og krigens dag vil sikkert aldrig mere oprinde. Fra nu af vil alle mennesker være af samme sindelag som dette barn. De vil frygte for at gøre hinanden skade, ja, de vil ikke en gang kunne nænne at ødelægge en bi eller en blomst. Ingen store bedrifter vil blive øvet, ingen glimrende sejre vil blive vundet, ingen strålende triumfator vil drage op til Capitolium. Der vil ikke mere være noget at længes efter for en tapper mand."

Og legionæren, der stadig håbede på snart at opleve nye krige og længtes efter ved heltedåd at svinge sig op til magt og

rigdom, blev så ophidset på den lille treårs dreng, at han truede ad ham med spyddet, næste gang han løb forbi.

En anden dag var det hverken bier eller liljer, den lille prøvede at hjælpe. Men han fandt altid på noget, som i soldatens øjne var endnu mere unyttigt og utaknemmeligt.

Det var en frygtelig varm dag. Og solstrålerne, der faldt på soldatens hjelm og brynje, ophedede dem så stærkt, at han var til mode, som om han stod i en dragt af ild. For de forbigående så det ud, som om han led forfærdeligt af heden. Hans øjne var blodsprængte og stod ham ud af hovedet, og huden på hans læber skrumpede ind, men legionæren, der var hærdet til at udholde den brændende hede i Afrikas ørkner, syntes, det var ikke noget at tale om, og det faldt ham ikke ind at flytte sig fra sin sædvanlige plads. Han fandt tværtimod behag i at vise de forbigående, at han var så stærk og hårdfør, at han ikke behøvede at søge læ for solen.

Mens han stod sådan og næsten lod sig stege levende, kom den lille dreng, der plejede at lege på engen, pludselig hen til ham. Han vidste nok, at legionæren ikke hørte til hans venner, og han plejede at tage sig i vare for at komme indenfor rækkevidden af hans spyd, men nu løb han lige hen til ham, så længe og opmærksomt på ham og løb derpå i fuld fart hen ad vejen. Da han lidt i efter kom tilbage, holdt han begge hænderne sammen som en skål og bragte på den måde nogle dråber vand med.

"Har nu det barn været på spil med at løbe og hente vand til mig?" tænkte soldaten. "Det er der virkelig ingen mening i. Skulle en romersk legionær ikke kunne tåle en smule varme? Hvem har bedt den knægt løbe om og hjælpe dem, der ingen

hjælp trænger til? Jeg bryder mig ikke om hans barmhjertighed. Jeg ville ønske, at han og alle de, der ligner ham, var vel ude af verden."

Den lille kom gående ganske langsomt, han klemte fingrene tæt sammen, for at ingenting skulle spildes eller flyde over. Mens han gik hen imod soldaten, så han ængstelig og ufravendt på den lille smule vand, han bragte, og så altså ikke, at soldaten stod med strengt rynket pande og afvisende miner. Endelig blev han stående lige foran ham og bød ham vandet.

Under gangen var hans tykke, lyse lokker faldet længere og længere ned over hans pande og øjne. Han rystede flere gange på hovedet for at få håret bort, så at han kunne se op. Da det endelig lykkedes ham, og han opdagede det hårde udtryk i soldatens ansigt, blev han dog ikke forskrækket, men blev stående stille og indbød ham med et elskeligt smil til at drikke af det vand, han bragte. Men soldaten havde ikke lyst til at modtage en velgerning af dette barn, som han betragtede som sin fjende. Han så ikke ned i dets smukke ansigt, men stod stiv og ubevægelig og gjorde ikke mine til at forstå, hvad barnet ville gøre for ham.

Men drengen kunne heller ikke forstå, at den anden ville vise ham bort. Han smilede stadig lige tillidsfuldt, løftede sig på tåspidserne og rakte hænderne så højt i vejret som muligt, for at den høje soldat lettere kunne nå vandet.

Legionæren følte sig imidlertid så krænket over, at et barn ville hjælpe ham, at han greb om spyddet for at jage den lille på flugt.

Men nu skete det, at heden og solskinnet netop i samme øjeblik strømmede ned over soldaten med en sådan

voldsomhed, at han så røde flammer danse for øjnene, og det var, som om hans hjerne skulle smelte i hans hoved. Han blev bange for, at solen skulle dræbe ham, hvis han ikke lige straks kunne finde lindring.

Og ude af sig selv af skræk over den fare, han svævede i, lod han spyddet falde til jorden, tog om barnet med begge hænder, løftede det i vejret og sugede alt op, hvad han kunne, af det vand, det havde i sine hænder.

Det var sagtens kun et par dråber, han på denne måde fik på tungen, men der behøvedes heller ikke mere. Så snart han havde smagt vandet, strømmede en mild kølighed gennem hans legeme, og han følte ikke længere, at hjelm og brynje brændte og tyngede. Solstrålerne havde mistet deres dræbende kraft. Hans tørre læber blev igen bløde, og de røde flammer dansede ikke længere for hans øjne.

Inden han havde fået tid til at lægge mærke til alt dette, havde han allerede sat barnet ned, og det løb igen hen på engen og legede. Så sagde han forundret til sig selv: "Hvad er det for vand, dette barn bød mig? Det var en herlig drik. Jeg må jo dog vise det min taknemmelighed."

Men da han hadede den lille, slog han snart disse tanker af hovedet. "Det er jo kun et barn!" tænkte han, "han ved ikke, hvorfor han handler sådan eller sådan. Han leger kun den leg, han synes bedst om. Mon bierne eller liljerne viser ham taknemmelighed? For den knægts skyld behøver jeg da ingen ulejlighed at gøre mig. Han ved ikke en gang af, at han har hjulpet mig."

Nogle øjeblikke senere blev han om muligt endnu mere ærgerlig på barnet, da han så anføreren for de romerske

soldater, der havde kvarter i Bethlehem, komme ud af porten.

"Se," tænkte han, "hvad fare jeg løb ved den lilles påfund! Var Voltigius kommet her forbi blot et minut tidligere, havde han set mig stå med et barn i favnen."

Høvedsmanden gik imidlertid lige hen til vagten og spurgte ham, om de kunne tale sammen her uden at nogen hørte dem. Han havde en hemmelighed at meddele ham.

"Når vi blot går ti skridt bort fra porten," svarede legionæren, "kan ingen høre os."

"Du ved," sagde høvedsmanden, "at kong Herodes den ene gang efter den anden har forsøgt at bemægtige sig et barn, der vokser op her i Bethlehem. Hans vise mænd og præster har sagt ham, at dette barn skal bestige hans trone, og endvidere har de spået, at den ny konge skal grundlægge et tusindårigt rige med fred og hellighed. Du forstår nok, at Herodes gerne vil gøre ham uskadelig."

"Ja, det forstår jeg," sagde soldaten ivrig, "men det må også være den letteste sag af verden."

"Det vil visselig være meget let," sagde høvedsmanden, "dersom kongen blot vidste, hvilket af alle Bethlehems børn, det er."

Soldatens pande lagde sig i dybe rynker.

"Det er skade, hans spåmænd ikke kan skaffe ham dette at vide."

"Men nu har Herodes fundet på en list, hvorved han tror at kunne uskadeliggøre den unge fredsfyrste," fortsatte høvedsmanden. "Han udlover en stor gave til enhver, der vil hjælpe ham."

"Hvad som helst Voltigius befaler, skal blive udført, også uden løn eller gave," sagde soldaten.

"Jeg takker dig," svarede høvedsmanden. "Hør nu kongens plan! Han agter at fejre årsdagen for sin yngste søns fødsel ved en fest, hvortil alle Bethlehems drengebørn, som er mellem to og tre år gamle, skal indbydes sammen med deres mødre. Og ved denne fest –"

Han afbrød sig selv og lo, da han så det udtryk af uvilje, der gled over soldatens ansigt.

"Min ven," fortsatte han, "du behøver ikke at være bange for, at Herodes skal få i sinde at bruge os til barnepiger. Bøj nu dit øre ned til min mund, så skal jeg betro dig hans planer."

Høvedsmanden hviskede længe med soldaten, og da han havde meddelt ham alt, sagde han:

"Jeg behøver vel ikke at sige dig, at den strengeste tavshed er nødvendig, hvis ikke hele foretagendet skal mislykkes."

"Du ved, du kan stole på mig, Voltigius," svarede soldaten.

Da anføreren havde fjernet sig, og soldaten igen stod alene på sin post, så han sig om efter barnet. Det legede endnu mellem blomsterne, og han greb sig i at tænke, at det svævede om iblandt dem lige så let og yndefuldt som en sommerfugl.

Pludseligt gav soldaten sig til at le.

"Det er sandt," sagde han, "jeg kommer ikke længe til at ærgre mig over det barn. Det bliver jo også indbudt til Herodes' fest i aften."

Lansedrageren blev på sin post hele dagen, lige til aftenen kom, og det blev tid at lukke byens porte for natten.

Da det var gjort, vandrede han gennem smalle og mørke gader op til et prægtigt slot, som Herodes ejede i Bethlehem.

I det indre af det vældige palads var der en stor, fliselagt gård, omgivet af bygninger, langs med hvilke der løb to åbne gallerier, det ene oven over det andet. På det øverste af disse gallerier havde kongen befalet, at festen for de bethlehemitiske børn skulle holdes.

Dette galleri var, ligeledes på kongens udtrykkelige befaling, omdannet, så at det lignede en overdækket gang i en skøn have. Under loftet slyngede sig vinranker, hvorfra yppige drueklaser hang ned. Og langs med væggene og søjlerne stod små granat- og orangetræer, fulde af modne frugter. Gulvene var strøede med afplukkede rosenblade, der lå tæt og blødt som et tæppe, og langs rækværkerne, langs loftsgesimsen, langs bordene og de lave divaner, over alt slyngede der sig guirlander af hvide, skinnende liljer.

I denne blomsterhave var der hist og her store marmorbassiner, hvor guld og sølvskinnende fisk legede i krystalklart vand. I træerne sad spraglede fugle fra fjerne lande, og i et bur så man en gammel ravn, der snakkede ustandselig.

Da festen begyndte, strømmede børn og mødre ind på galleriet. Børnene var straks ved indtrædelsen i paladset blevet iført hvide dragter med purpurborter og havde fået rosenkranse på deres mørke lokkehoveder. Kvinderne kom ind, smykkede i deres røde og blå dragter, med hvide slør, der hang ned fra højt opsatte hovedduge, besat med guldmønter og kæder. Nogle af dem bar deres barn højt oppe på skuldrene, andre førte deres søn ved hånden, og atter andre, hvis børn var undselige og bange, havde taget dem på armen.

Kvinderne satte sig på gulvet i galleriet så snart de havde taget plads, kom slaver og stillede lave borde foran dem. På

disse blev der fremsat udsøgt mad og drikke, som det sømmer sig ved en konges gæstebud, og alle disse lykkelige mødre spiste og drak uden at miste noget af denne stolte, yndefulde værdighed, som er de bethlehemitiske kvinders største pryd.

Langs galleriets væg og næsten skjult af blomsterguirlander og frugttunge træer var der opstillet en dobbelt række soldater i fuld rustning. De stod fuldstændig ubevægelige, som om de ikke havde noget at gøre med det, der foregik omkring dem. Kvinderne kunne dog ikke afholde sig fra nu og da at kaste et forundret blik på denne skare jernklædte mænd.

"Hvad har de at gøre her?" hviskede de. "Tror Herodes ikke, vi kan opføre os sømmeligt? Tror han, der behøves så mange krigsfolk til at passe på os?"

Men andre svarede hviskende, at det var, som det hørte sig til hos en konge. Herodes selv fejrede aldrig nogen fest uden at hele hans hus var fuldt af krigsfolk. Det var til ære for gæsterne, de tungt bevæbnede legionærer stod der og holdt vagt.

Straks ved festens begyndelse var de små børn undseelige og ængstelige og holdt sig stille i nærheden af deres mødre. Men snart kom der liv i dem, og de begyndte at tage alle de herligheder i besiddelse, som Herodes bød dem.

Det var et fortryllet land, kongen havde skabt for sine små gæster. Da de gik galleriet rundt, så de bikuber, hvis honning de kunne røve uden at en eneste vred bi hindrede det. De så træer, der bugnende bøjede deres frugttunge grene ned imod dem. I et hjørne var der troldmænd, der i et øjeblik tryllede deres lommer fulde af legetøj, og i et andet hjørne af galleriet en dyretæmmer, der viste dem et par tigre, så tamme, at de kunne ride på ryggen af dem.

Men i dette paradis med alle dets herligheder var der dog ingenting, der i den grad optog de smås opmærksomhed som den lange række soldater, der stod ubevægelige langs den ene side af galleriet. Deres blik fængsledes af de skinnende hjelme, de strenge, stolte ansigter, de korte sværd, der sad i de rigt smykkede skeder.

Hele tiden, mens de legede og tumlede sig, tænkte de uophørlig på krigsfolkene. De holdt sig endnu i afstand fra dem, men de længtes efter at komme nær hen til dem og se, om de virkelig var levende og kunne røre sig.

Legen og festglæden steg med hvert minut, men soldaterne stod stadig ubevægelige. Det forekom de små ubegribeligt, at nogen kunne slå så nær ved drueklaserne og alle de øvrige herligheder uden at strække en hånd ud og tage dem.

Til sidst vat det en af drengene, der ikke længere kunne beherske sin nysgerrighed. Han nærmede sig sagte og rede til flugt en af de jernklædte, og da soldaten blev stående ubevægelig, gik han nærmere. Omsider var han så nær ved ham, at han kunne røre ved hans sandalremme og benskinner.

Og pludselig, som om dette var en uhørt forbrydelse, satte alle disse jernmennesker sig på en gang i bevægelse. I ubeskriveligt raseri kastede de sig over børnene og greb dem. Nogle svingede dem over hovedet som kastevåben og slyngede dem mellem lamper og guirlander over galleriets rækværk ned i paladsets gård, hvor de knustes mod marmorgulvet. Nogle drog sværdet og gennemborede børnenes hjerter, mens andre knuste deres hoveder mod væggen, inden de kastede dem ned i den bælgmørke gård.

I det første øjeblik efter overfaldet herskede der den dybeste stilhed. De små legemer svævede endnu i luften, kvinderne var forstenede af rædsel. Men på en gang vågnede alle disse ulykkelige op til at forstå, hvad der var sket, og med et enstemmigt forfærdelsesskrig styrtede de imod soldaterne.

Der var endnu adskillige børn oppe på galleriet, der ikke var blevet grebet ved det første anfald. Soldalerne jagede efter dem, og mødrene kastede sig ned foran dem og greb med deres bare hænder om de blottede sværd for at afvende dødshugget. Nogle kvinder, hvis børn allerede var døde, styrtede imod soldaterne, greb dem i struben og søgte at hævne deres små ved at kvæle morderne.

I denne vilde forvirring, mens rædselsskrig genlød i paladset, og de grusomste voldsgerninger øvedes, stod den soldat, der plejede at holde vagt ved byens port, ganske ubevægelig ved trappen, der førte ned fra galleriet. Han tog ikke del i kampen og myrderiet. Kun mod de kvinder, hvem det var lykkedes at bemægtige sig deres børn, og som søgte at flygte med dem nedad trappen, løftede han sit sværd, og det blotte syn af ham, som han stod der mørk og ubevægelig, var så skrækindjagende, at de flygtende hellere styrtede sig ud over rækværket eller vendte tilbage, ind i kamptummelen, end de udsatte sig for den fare at bane sig vej forbi ham.

"Voltigius har sandelig gjort ret i at give mig denne post," tænkte soldaten. "En ung, ubesindig kriger ville have forladt sin plads og kastet sig ind i vrimlen. Havde jeg ladet mig lokke herfra, ville mindst en halv snes børn være undsluppet."

Som han tænkte dette, fangedes hans opmærksomhed af en ung kvinde, der havde grebet sit barn og nu i ilsom flugt kom

styrtende hen imod ham. Ingen af de legionærer, hun måtte ile forbi, kunne spærre vejen for hende, de var optaget af kamp med andre kvinder, og således var hun nået hen til enden af galleriet.

"Der har vi en, som er lige ved at undslippe!" tænkte soldaten. "Hverken hun eller barnet er sårede. Stod jeg nu ikke her ..."

Kvinden kom hen imod soldaten med en fart, som om hun fløj, og han fik ikke tid til lydeligt at skelne hendes eller barnets ansigt, han strakte kun sværdet ud imod dem, og med barnet i sine arme styrtede hun imod det. Han ventede, at både hun og barnet i næste sekund skulle falde gennemborede til jorden.

Men i samme øjeblik hørte soldaten en vred surren over sit hoved, og straks efter følte han en heftig smerte i det ene øje. Den var så stærk og pinefuld, at han blev bedøvet, forvirret, og sværdet faldt ham ud af hånden.

Han førte hånden op til øjet, fik fat i en bi og forstod, at det, der havde voldt den forfærdelige smerte, kun var stikket af det lille dyrs brod. Lynsnart bøjede han sig ned efter sit sværd i håb om, at det endnu ikke var for sent at standse de flygtende.

Men den lille bi havde gjort sine sager godt. I den korte tid, den havde blindet krigsmanden var den unge moder ilet forbi ham nedad trappen, og skønt han ilede efter hende, kunne han ikke finde hende. Hun var forsvundet, og i hele det store palads kunne ingen opdage hende.

Næste morgen stod lansedrageren sammen med nogle kammerater på vagt lige indenfor byens port. Det var tidlig på dagen, og de tunge porte var nylig lukket op. Men det så ud, som øm ingen havde ventet, at de skulle blive lukket op den

morgen, for der strømmede ingen skarer af markarbejdere ud fra byen som ellers om morgenen. Alle Bethlehems beboere var så opfyldte af rædsel over nattens blodbad, at ingen turde forlade sit hjem.

"Ved mit sværd," sagde soldaten, som han stod der og stirrede ned ad den snævre gade, der førte til porten, "jeg tror, det er en uklog beslutning af Voltigius. Det havde været bedre at holde portene lukkede og lade hvert eneste hus i byen gennemsøge til han havde fundet den dreng, som er undsluppet fra festen. Voltigius gør regning på, at hans forældre vil forsøge at bringe ham bort herfra, så snart de får at vide, at portene står åbne, og han håber, jeg kan gribe ham lige her i porten. Men jeg er bange for, at det ikke er nogen klog beregning. Hvor let kan det ikke lykkes dem at skjule et barn!"

Og han overvejede, om de måske ville prøve at gemme barnet i frugtkurven på et æsel eller i en vældig oliekrukke eller mellem kornballerne i en karavane.

Mens han stod og ventede på, at man på en eller anden måde skulle prøve at narre ham, fik han øje på en mand og en kvinde, der kom hurtigt nedad gaden og nærmede sig porten. De gik hastigt og så sig ængsteligt om, som om de flygtede for en fare. Manden havde i sin hånd en økse, som han holdt med så fast et greb, som om han var bestemt på at trænge sig frem med vold, hvis nogen spærrede ham vejen.

Men soldaten så ikke så meget på manden som på kvinden. Han tænkte på, at hun var lige så høj og slank som den unge moder, der var sluppet fra ham den foregående aften. Han lagde også mærke til, at hun havde kastet sin kjortel over

hovedet. Måske hun gjorde det, tænkte han, for at skjule, at hun bar et barn på armen.

Jo nærmere de kom, jo tydeligere så soldaten barnet, som kvinden havde på armen, aftegne sig under kjortlen. "Jeg er sikker på, det er hende, der slap bort i går," tænkte han. "Jeg fik ikke set hendes ansigt, men jeg kende den høje skikkelse. Og der kommer hun nu med barnet på armen uden så meget som at prøve på at holde det skjult. Sådant et held havde jeg ikke drømt om."

Manden og kvinden fortsatte deres hastige vandring helt hen til porten. De havde åbenbart ikke ventet at blive standset her. De fo'r sammen af skræk, da lansedrageren fældede spyd for dem og spærrede dem vejen.

"Hvorfor hindrer du os i at gå ud på marken til vort arbejde?" spurgte manden.

"Du skal straks få lov at gå," sagde soldaten, "jeg må blot først se, hvad det er, din hustru holder skjult under sin kjortel."

"Hvad er der at se?" sagde manden. "Det er ikke andet end brød og vin, som vi skal have at leve af dagen igennem."

"Del er muligt, du taler sandt," sagde soldaten, "men er det så, hvorfor vender hun sig da bort, hvorfor lader hun mig ikke frivilligt se, hvad hun bærer på?"

"Jeg ønsker ikke, du skal se det," sagde manden. "Og jeg råder dig til at lade os komme forbi."

I det samme løftede manden øksen, men kvinden lagde sin hånd på hans arm.

"Indlad dig ikke i strid!" bad hun. "Jeg vil prøve noget andet. Jeg vil lade ham se det, jeg bærer; jeg er vis på, han ikke kan gøre det fortræd."

Og med et stolt og tillidsfuldt smil vendte hun sig til soldaten og lod en flig af sin kjortel falde.

I samme øjeblik veg soldaten tilbage og lukkede øjnene som blændet af et stærkt lysskær. Det, kvinden holdt skjult under sin kjortel, skinnede ham i møde så blændende hvidt, at han først ikke kunne skelne, hvad det var, han så.

"Jeg troede, du havde et barn på armen," sagde han.

"Du ser, hvad jeg bærer," svarede kvinden.

Da så omsider soldaten, at det, der blændede og skinnede, ikke var andet end et bundt hvide liljer af samme slags som de, der voksede ude på engen. Men deres glans var langt stærkere og mere strålende. Han kunne næsten ikke tåle at se på dem.

Han stak sin hånd ind imellem blomsterne, han kunne ikke komme bort fra den tanke, at det var et barn, kvinden bar på, men hans hånd følte ikke andet end de kølige blomsterblade.

Han følte sig bittert skuffet, og i sin vrede havde han helst fængslet både manden og kvinden, men han indså jo, at han ikke kunne give nogen grund for en sådan handlemåde.

Da kvinden så hans forvirring, sagde hun:

"Vil du så ikke lade os gå?"

Lansedrageren sænkede tavs spyddet, hvormed han havde spærret portåbningen, og trådte til side.

Men kvinden trak igen sin kjortel op over blomsterne, idet hun betragtede det, hun bar på armen, med et ømt smil.

"Jeg vidste nok, du ikke kunne gøre det fortræd, når du først fik det at se," sagde hun til soldaten.

Og dermed ilede de videre, men vagten stod og så efter dem, så længe de var indenfor synsvidde.

Og mens han fulgte dem med øjnene, følte han sig igen sikker på, at hun ikke havde et bundt liljer i sine arme, men et virkeligt, levende barn.

Mens han således stod og så efter de to vandrere, hørte han høje råb oppe fra gaden. Det var Voltigius og nogle mænd, der kom styrtende.

"Stands dem!" råbte de. "Luk porten for dem! Lad dem ikke undslippe!"

Og da de nåede ben til soldaten, fortalte de, at de havde fundet den undslupne drengs spor. De havde nu søgt ham i hans hjem, men da var han igen undsluppet dem. De havde set hans forældre ile bort med ham. Faderen var en kraftig, gråskægget mand med en økse i hånden, moderen en høj, rank kvinde, der holdt barnet skjult under sin kjortel.

I samme øjeblik, Voltigius fortalte dette, kom en beduin ridende ind ad porten på en rask hest. Soldaten styrtede uden at sige et ord hen til rytteren. Han stødte ham med magt ned fra hesten, kastede ham til jorden, og med et spring var han selv oppe på hesten og sprængte af sted.

Et par dage senere red soldaten gennem den frygtelige bjergørken, der dækker den sydlige del af Judæa. Han forfulgte stadig de to flygtninge fra Bethlehem, og han var ude af sig selv, fordi denne forgæves jagt aldrig lod til at skulle få ende.

"Det ser sandelig ud, som om disse mennesker er i stand til at synke i jorden," brummede han. "Hvor mange gange i disse dage, har jeg ikke været dem så nær, at jeg lige skulle til at kaste mit spyd efter barnet, og alligevel er de undgået mig! Jeg begynder at tro, at jeg aldrig når dem."

Han følte sig modløs som den, der har en fornemmelse af at kæmpe mod noget, der er ham overmægtigt. Han spurgte sig selv, om det kunne være muligt, at guderne havde taget disse mennesker i beskyttelse imod ham.

"Det er spildt møje, jeg må hellere vende om, inden jeg forgår af sult og tørst i denne ørken!" sagde han til sig selv den ene gang efter den anden.

Men så greb frygten ham for det, der ville ske med ham, hvis han kom tilbage med uforrettet sag. Det var ham, der allerede to gange havde ladet barnet undslippe. Det var ikke rimeligt, at Voltigius eller Herodes ville tilgive ham noget sådant.

"Så længe Herodes ved, at et af Bethlehems børn lever endnu, vil den samme angst bestandig være over ham." sagde legionæren. "Det sandsynligste er, at han vil skaffe sig lindring for sin pine ved at hænge mig op på et kors."

Det var i den hede middagstime, og han led forfærdeligt på sit ridt gennem denne træløse bjergegn ad en vej, der slyngede sig gennem dybe dalkløfter, hvor ikke en vind rørte sig. Både hest og rytter var nærved at styrte.

Der var nu gået flere timer, siden soldaten havde tabt ethvert spor af flygtningene, og han følte sig mere modløs end nogen sinde.

"Jeg må opgive det," tænkte han, "jeg tror sandelig ikke, det er umagen værd at forfølge dem længere. De må alligevel være omkommet i denne forfærdelige ørken."

Som han tænkte dette, så han, at der i klippevæggen tæt ved vejen var en hvælvet indgang til en grotte.

Han drejede straks sin hest hen mod grottens indgang.

"Jeg vil hvile mig en stund i denne kølige klippehule," tænkte han. "Bagefter kan jeg så tage fat på forfølgelsen med ny kræfter."

Idet han ville gå ind i grotten, så han pludselig noget mærkeligt. På begge sider af indgangen voksede en smuk lilje. Der stod de, høje og slanke, fulde af blomster. De udsendte en berusende honningduft. Og en sværm af bier summede omkring dem.

Dette var et så forbavsende syn i denne ørken, at soldaten gjorde noget, han aldrig havde gjort før. Han plukkede en af de store, hvide blomster og tog den med ind i klippehulen.

Grotten var hverken dyb eller mørk, og så snart han trådte ind under dens hvælving, så han, at der allerede var tre mennesker derinde. Det var en mand, en kvinde og et barn, der lå udstrakte på jorden i dyb søvn.

Aldrig havde soldaten følt sit hjerte banke, som det bankede ved dette syn. Det var jo de tre flygtninge, han så længe havde været på spor efter. Han genkendte dem straks. Og her lå de sovende, ude af stand til at forsvare sig, helt og holdent i hans magt.

Hans sværd fo'r klirrende af skeden, og han bøjede sig over det sovende barn.

Sagte førte han sværdet ned mod dets hjerte og tog nøje sigte for at kunne dræbe det med et eneste stød.

Midt i bevægelsen standsede han et øjeblik for at se barnets ansigt. Nu, da han var vis på sejren, følte han en grusom nydelse ved at betragte sit offer.

Men da han så barnet, blev hans glæde om muligt endnu større, for han genkendte den lille dreng, som han havde set

lege med bier og liljer på engen uden for porten.

"Ja, naturligvis," tænkte han, "det burde jeg have vidst for længe siden. Det er derfor, jeg altid har hadet det barn. Det er ham, der er den bebudede fredsfyrste."

Atter sænkede han sværdet, idet han tænkte:

"Når jeg lægger dette barns hoved for Herodes' fødder, gør han mig sikkert til anfører for sin livvagt."

Og alt som han førte sværdspidsen nærmere imod den sovende, glædede han sig ved at sige til sig selv:

"Denne gang skal i alt fald ingen komme imellem og rive ham ud af min vold."

Men soldaten holdt endnu i sin hånd den lilje, han havde plukket ved indgangen til grotten, og mens han stod i disse tanker, fløj en bi, der havde siddet gemt i dens kalk, pludselig i vejret og fløj atter og atter summende om hovedet på ham.

Soldaten fo'r sammen. Pludselig huskede han på bierne, som den lille dreng havde hjulpet, og han huskede, at det var en bi, der havde hjulpet barnet at undslippe fra Herodes' gæstebud.

Denne tanke slog ham med undren. Han holdt sværdet stille og lyttede efter bien.

Nu hørte han ikke længere det lille dyrs summen. Men som han stod der ganske stille, lagde han mærke til den stærke, søde duft, der strømmede ud fra den lilje, han holdt i hånden.

Da kom han til at tænke på liljerne, som den lille dreng havde hjulpet, og han huskede, at det var et bundt liljer, der havde skjult barnet for hans blik og hjulpet det at slippe ud af porten.

Han blev mere og mere tankefuld og trak sværdet tilbage.

"Bierne og liljerne har gengældt ham hans velgerninger," hviskede han for sig selv.

Og dernæst kom han til at tænke på, at den lille også en gang havde vist ham en velgerning, og en dyb rødme steg op i hans ansigt.

"Kan en romersk legionær glemme at gengælde en tjeneste?" hviskede han.

Han kæmpede en kort kamp med sig selv. Han tænkte på Herodes og på sit eget ønske om at rydde den unge fredsfyrste af vejen.

"Det sømmer sig ikke for mig at dræbe dette barn, der har reddet mit liv," sagde han til sidst.

Og han bukkede sig ned og lagde sit sværd ved siden af barnet, så flygtningene ved deres opvågnen kunne forstå, hvilken fare de havde undgået.

Da så han, at barnet var vågnet. Det lå og så på ham med sine skønne øjne, der skinnede som stjerner.

Og krigsmanden bøjede knæ for barnet.

"Herre, du er den mægtige," sagde han. "Du er den stærke sejrherre. Du er den, guderne elsker. Du er den, der kan træde på slanger og skorpioner."

Han kyssede barnets fødder og gik stille ud af grotten, mens den lille lå og så efter ham med store, forundrede barneøjne.

Flugten til Egypten

Langt borte i en ørken i Østerland voksede der for mange, mange år siden en palme, der både var umådelig gammel og umådelig høj. Ingen, der drog igennem ørkenen, kunne lade være at standse og betragte den, for den var meget større end andre palmer, og folk sagde om den, at den sikkert ville blive højere end obelisker og pyramider.

Som nu denne store palme stod i sin ensomhed og skuede ud over ørkenen, fik den en dag øje på noget, der bragte dens vældige bladkrone til forundret at vugge frem og tilbage på den slanke stamme. Ude ved ørkenens grænse kom to ensomme mennesker vandrende. De var endnu i den afstand, hvor kameler ikke ser større ud end myrer, men det var ganske sikkert to mennesker. To, der var fremmede i ørkenen – for palmen kendte ørkenens beboere – en mand og en kvinde, der hverken havde vejviser eller lastdyr eller telt eller vandsæk.

"Sandelig," sagde palmen til sig selv, "disse to er kommet hid for at dø."

Palmen så sig hurtigt om til alle sider.

"Det undrer mig," sagde den, "at løverne ikke allerede er ude at jage efter dette bytte. Men jeg ser ikke en eneste røre sig. Og heller ikke ser jeg nogen af ørkenens røvere. Men de kommer nok."

"Der venter dem en syvdobbelt død," tænkte palmen. "Løverne vil sluge dem, slangerne vil stikke dem, tørsten tære

dem, røverne slå dem ihjel, solstikket brænde dem op, angsten tilintetgøre dem."

Og den prøvede på at tænke på noget andet. Disse menneskers skæbne gjorde den vemodig.

Men på hele den endeløse ørkenflade, der lå udbredt under palmen, var der ikke en ting, som den ikke havde kendt og betragtet i tusinde år. Intet kunne fængsle dens opmærksomhed. Den var nødt til igen at tænke på de to vandrere.

"Ved tørken og vinden!" sagde palmen, idet den dermed anråbte livets farligste fjender, "hvad er det, kvinden bærer på armen? Jeg tror, disse afsindige også har et lille barn med!"

Palmen, der var langsynet, som de gamle jo er, så ganske rigtigt. Kvinden bar på armen et barn, der havde lagt hovedet til hendes bryst og sov.

"Barnet har ikke en gang klæder nok på," sagde palmen. "Jeg ser, at moderen har løftet sin kjole op og svøbt den om det. Hun har i stor hast revet det op af sengen og er styrtet af sted med det. Nu forstår jeg det: disse mennesker er flygtninge.

Men afsindige er de alligevel," fortsatte palmen. "Hvis de ikke har en engel til at beskytte sig, skulle de hellere have ladet fjenderne gøre det værste, de kunne, imod dem, end være gået ud i ørkenen.

Jeg kan tænke mig, hvordan det hele er gået til. Manden står ved sit arbejde, barnet sover i vuggen, kvinden er gået ud for at hente vand. Da hun er kommet nogle skridt udenfor døren, ser hun fjender komme stormende. Hun farer ind, griber barnet, råber til manden, at han skal følge hende, og løber sin vej. Siden har de været på flugt flere dage. De har sikkert ikke hvilet et

øjeblik. Ja, sådan er det gået til, men jeg siger alligevel, hvis ikke en engel beskytter dem …

De er så angst, at de endnu hverken føler træthed eller anden pine, men jeg ser tørsten skinne dem ud af øjnene. Jeg skulle vel nok kunne kende et tørstigt menneskes ansigt."

Og da palmen kom til at tænke på tørsten, gik der en krampetrækning igennem den høje stamme, og de lange blades utallige flige krøllede sig sammen, som om man holdt dem over ilden.

"Hvis jeg var et menneske," sagde den, "ville jeg aldrig vove mig ud i ørkenen. *Den* er såre modig, som vover sig herud uden at have rødder, der når ned til de uudtømmelige vandårer. Her kan være fare selv for palmer. Selv for sådan en palme som mig.

Kunne jeg råde dem, ville jeg bede dem vende om. Deres fjender kan aldrig blive så grusomme imod dem som ørkenen. De tror måske, det er let at leve i ørkenen. Men jeg ved, at selv jeg stundom har haft ondt ved at holde mig i live. Jeg husker en gang i min ungdom, da en hvirvelvind kastede et helt bjerg af sand over mig. Jeg var nu ved at kvæles. Hvis jeg *kunne* dø, var det blevet min sidste time."

Palmen blev ved at tænke højt, som ensomme gamle gør.

"Jeg hører en vidunderlig, melodisk susen fare gennem min krone," sagde den. "Alle fligene på mine blade må være kommet i bevægelse. Jeg ved ikke, hvad det er, der gennemstrømmer mig ved synet af disse stakkels fremmede. Men denne bedrøvede kvinde er så skøn. Hun minder mig om det vidunderligste, jeg har oplevet."

Og mens bladene blev ved at bevæge sig i en susende melodi, mindedes palmen, hvordan en gang for meget længe siden to

herlige mennesker havde gæstet oasen. Det var dronningen af Saba, der var kommet did, fulgt af den vise Salomon. Den skønne dronning var på vej hjem til sit land. Kongen havde fulgt hende et stykke på vej, og nu skulle de skilles. "Til minde om denne stund," sagde så dronningen, "lægger jeg nu en dadelkerne i jorden, og jeg byder, at der af den skal blive en palme, som skal vokse og leve, til der i Jødeland opstår en konge, der er større end Salomon." Og som hun sagde dette, lagde hun kernen i jorden, og hendes tårer vandede den.

"Hvor kommer det sig, at jeg tænker på dette netop i dag?" sagde palmen. "Skulle det være muligt, at denne kvinde er så skøn, at hun minder mig om den skønneste af alle dronninger, om hende, på hvis ord jeg er vokset og levet lige til den dag i dag?

Jeg hører mine blade suse stærkere og stærkere," sagde palmen, "og det lyder vemodigt som en dødssang. Det er, som om de spåede, at nogen snart skulle gå bort. Det er godt at vide, at det ikke gælder mig, fordi jeg ikke kan dø."

Palmen tænkte, at denne dødssusen i bladene måtte gælde de to ensomme vandrere. De troede sikkert også selv, at deres sidste time var nær. Man kunne læse det i deres ansigt, da de vandrede forbi et af de kamelskeletter, som lå ved vejkanten. Man så det på de blikke, hvormed de fulgte et par gribbe, der højj forbi. Det kunne jo ikke være andet. De måtte omkomme.

De havde fået øje på palmen og oasen og hastede nu derhen for at finde vand. Men da de endelig nåede den, sank de sammen i fortvivlelse, for kilden var udtørret. Kvinden lagde udmattet barnet ned og satte sig grædende ved bredden af kilden. Manden kastede sig ned ved siden af hende. Han lå og

slog med knyttede hænder i den tørre jord. Palmen hørte dem tale med hinanden om, at de måtte dø.

Den forstod også af deres samtale, at kong Herodes havde ladet alle børn på to eller tre år dræbe af frygt for, at den store, ventede konge i Juda var blevet født.

"Det suser stærkere og stærkere i mine blade," sagde palmen. "Disse stakkels flygtninge har snart nået deres sidste stund."

Den hørte også, at de var bange for ørkenen. Manden sagde, at det havde været bedre at blive og slås med soldaterne end at flygte. Han sagde, at det ville have været en lettere død.

"Gud hjælper os nok," sagde kvinden.

"Vi er alene blandt rovdyr og slanger," sagde manden. "Vi har ikke mad og ikke vand. Hvor kan Gud hjælpe os?"

Han sønderrev sine klæder i fortvivlelse og trykkede ansigtet ned mod jorden. Han var håbløs som en mand med et dødssår i hjertet.

Kvinden sad oprejst med hænderne foldede om knæet. Men de blikke, hun kastede ud over ørkenen, fortalte om en trøstesløshed uden grænser.

Palmen hørte, at den vemodige susen i dens blade blev stærkere og stærkere. Kvinden havde åbenbart også hørt det, for hun så op i træets krone. Og i det samme løftede hun uvilkårlig arme og hænder.

"Dadler, dadler!" råbte hun.

Der lå så stor en længsel i hendes stemme, at den gamle palme ønskede den ikke var højere end gyvelen, og at dens dadler var lige så lette at nå som tornebuskens røde bær. Den vidste nok, at dens krone hang fuld af dadelklaser, men

hvordan skulle mennesker kunne nå op til en så svimlende højde?

Manden havde allerede set, at dadelklaserne hang så højt, at det var umuligt at nå dem. Han løftede ikke en gang hovedet. Han sagde til sin hustru, at hun måtte ikke tragte efter det umulige.

Men barnet, der havde løbet om alene og leget med pinde og strå, havde hørt moderens udbrud.

Den lille kunne sagtens ikke tænke sig, at hans moder ikke skulle have alt, hvad hun ønskede. Så snart han hørte ordet dadler, gav han sig til at stirre på træet. Han grundede og grublede over, hvordan han skulle få dadlerne ned. Hans pande fik næsten rynker under de lyse lokker. Endelig fløj et smil over hans ansigt. Nu vidste han, hvad han ville gøre. Han gik hen til palmen, klappede den med sin lille hånd og sagde med sin blide barnestemme:

"Bøj dig, palme! Bøj dig, palme!"

Men hvad var dette, hvad var dog dette? Palmebladene susede, som om en orkan fo'r igennem dem. Og der gik gysen på gysen gennem den høje stamme, og palmen følte, at den lille havde magten. Den kunne ikke modstå ham.

Og med sin høje stamme bøjede den sig for barnet, som menneskene bøjer sig for fyrster. I en vældig bue sænkede den sig mod jorden og kom endelig så dybt ned, at den store krone med viftende blade fejede hen over ørkensandet.

Barnet syntes hverken at blive forskrækket eller forbavset, men med et glædesråb løb det hen og plukkede den ene klase efter den anden af den gamle palmes krone.

Da barnet havde fået nok, og træet stadig blev liggende hen ad jorden, gik barnet igen hen til det og sagde med den blideste stemme:

"Rejs dig, palme! Rejs dig!"

Og det store træ rejste sig stille og ærbødigt på sin spændstige stamme, mens bladene spillede som harper.

"Nu ved jeg, hvem de spiller dødsmelodien for," sagde den gamle palme ved sig selv, da den igen stod oprejst. "Det er ikke for nogen af disse mennesker."

Men manden og kvinden lå på deres knæ og prisede Gud.

"Du har set vor angst og taget den fra os. Du er den stærke, der bøjer palmens stamme som et rør. Hvilke fjender skulle vi vel ængstes for, når din styrke beskytter os."

Næste gang en karavane drog gennem ørkenen, så de rejsende, at den store palmes krone var visnet.

"Hvorledes kan dette gå til?" sagde en af de rejsende. "Denne palme skulle jo ikke dø, førend den havde set en konge, der er større end Salomon?"

"Måske den har set ham," svarede den anden af ørkenvandrerne.

I Nazareth

En gang da Jesus var fem år gammel, sad han på trappen udenfor sin faders værksted i Nazareth, optaget af at lave fugle af en klump blødt ler, som han havde fået af pottemageren på den anden side af gaden. Han var så lykkelig som aldrig før, for alle børnene i kvarteret havde sagt til ham, at pottemageren var en gnaven mand, der hverken lod sig røre af milde øjne eller honningsøde ord, og han havde aldrig haft mod til at bede ham om noget. Og nu – han vidste knap, hvordan det var gået til, han havde bare stået på sin egen trappe og set længselsfuldt over til genboen, der arbejdede med sine forme, og så var pottemageren kommet ud af sit værksted og havde foræret ham så meget ler, at det var nok til at lave et vinkar af.

På trappen udenfor nabohuset sad Judas. Han var grim og rødhåret, med ansigtet fuldt af buler og blå pletter og tøjet fuldt af rifter, som han havde fået i sine evindelige slagsmål med gadedrengene. Lige i øjeblikket sad han stille, han hverken skændtes eller sloges, for han arbejdede med en klump ler på samme måde som Jesus. Men dette ler havde han ikke selv skaffet sig. Han turde knap så meget som komme pottemageren for øje, for denne beskyldte ham for at kaste med sten på hans skøre varer og ville jaget ham bort med sin stok; men Jesus havde delt sit forråd med ham.

Efterhånden som de to børn fik deres lerfugle færdige, stillede de dem op i en kreds foran sig. De så ud, som lergøge til alle tider har set ud, de havde en stor rund klump at stå på i

stedet for fødder, korte haler, ingen hals, og vinger, der næsten ikke var til at skelne fra kroppen.

Men alligevel viste der sig straks en forskel mellem de små kammeraters arbejde. Judas' fugle var så skæve, at de uafladelig faldt omkuld, og hvor ivrigt han end brugte sine små, hårde fingre, kunne han ikke få deres krop pæn og veldannet. Af og til kastede han et stjålent blik hen på Jesus for at se, hvordan han bar sig ad med at få sine fugle så lige og glatte som egebladene i Tabors skove.

For hver fugl, Jesus fik færdig, blev han gladere og gladere. Han syntes, den ene var smukkere end den anden, og han så på dem med stolthed og kærlighed. De skulle være hans legekammerater, hans små søskende, de skulle sove i hans seng, holde ham med selskab, synge deres sange for ham, når hans moder gik fra ham. Aldrig før havde han været så rig, aldrig mere ville han føle sig ene og forladt.

Den høje vandbærer gik forbi, bøjet under sin tunge sæk, og lige bag efter ham kom grønthandleren, dinglende på ryggen af sit æsel midt imellem de store, tomme vidjekurve. Vandbæreren lagde sin hånd på Jesu lyslokkede hoved og spurgte ham, hvad det var for fugle, og Jesus fortalte ham, at de havde navn, og at de kunne synge. Alle hans små fugle var kommet til ham fra fremmede lande og fortalte ham ting, som kun de og han kendte. Og Jesus talte sådan, at både vandbæreren og grønthandleren en lang tid glemte deres arbejde for at høre på ham.

Men da de ville drage videre, pegede Jesus på Judas.

"Se," sagde han, "Judas laver også smukke fugle."

Da standsede grønthandleren godmodig sit æsel og spurgte Judas, om også hans fugle havde navn og kunne synge. Men det vidste Judas ikke noget om. Han var hårdnakket og løftede ikke sine øjne fra jorden, og grønthandleren sparkede ærgerligt til en af hans fugle og red videre.

På denne måde gik eftermiddagen, og solen sank så dybt, at dens stråler kunne gå ind ad den lave byport, der hævede sig for enden af gaden, prydet med en romersk ørn. Dette solskin, der kom mod hældingen af dagen, var ganske rosenrødt, og, som om det var blandet med blod, gav det alt, hvad der mødte det, sin egen farve, idet det strømmede gennem den smalle gade. Det malede pottemagerens kar såvel som flankerne, der hvinede under tømmermandens sav, og det hvide klæde, der omgav Marias ansigt.

Men allersmukkest blinkede solskinnet i de små vandpytter, der havde samlet sig mellem de store, ujævne stenfliser, som dækkede gaden. Og lige med ét stak Jesus sin hånd ned i den pyt, der var nærmest ved ham. Det var faldet ham ind, at han ville male sine grå fugle med det strålende solskin, der havde givet vandet og murene og alt omkring ham sådan en smuk farve.

Da behagede det solskinnet at lade sig fange ligesom farve i en malerpotte, og da Jesus gned det ud på de små lerfugle, lå det stille og dækkede dem fra top til tå med en diamantlignende glans.

Judas, der hele tiden kiggede over til Jesus for at se, om han lavede flere og smukkere fugle end han selv, skreg højt af glæde, da han så, at Jesus malede sine lerfugle med solskin, som han

hentede fra pytterne på gaden. Og Judas dyppede også sin hånd i det blinkende vand og prøvede at fange solskinnet.

Men solskinnet lod sig ikke fange af ham. Det gled bort mellem fingrene på ham, og hvor hurtigt han end prøvede på at bevæge sine hænder for at fange det, smuttede det fra ham, og han kunne ikke få fat på den mindste smule farve til sine stakkels fugle.

"Bi lidt, Judas," sagde Jesus, "nu skal jeg komme og male dine fugle."

"Nej," sagde Judas, "du må ikke røre dem, de er gode nok, som de er."

Han rejste sig, hans øjenbryn rynkedes, og han bed læberne sammen. Og han satte sin brede fod på sine fugle og forvandlede dem en efter en til en lille flad lerklump.

Da alle hans fugle var ødelagte, gik han hen til Jesus, som sad og klappede sine små lerfugle, der skinnede som juveler. Judas betragtede dem en tid i tavshed, men så løftede han foden og trådte på en af dem.

Da Judas trak foden til sig og så hele den lille fugl forvandlet til gråt ler, følte han en sådan tilfredsstillelse, at han gav sig til at le, og han løftede foden for at træde en til itu.

"Judas," råbte Jesus, "hvad er det, du gør? Ved du ikke, at de er levende og kan synge?"

Men Judas slog en latter op og trådte endnu en fugl itu.

Jesus så sig om efter hjælp. Judas var stor, og Jesus havde ikke kræfter til at standse ham. Han så efter sin moder, hun var ikke langt borte, men inden hun kunne nå hen til ham, ville Judas allerede have dræbt alle hans fugle. Jesus fik tårer i øjnene.

Judas havde allerede trådt fire af hans fugle ihjel, han havde kun tre tilbage.

Han harmedes over sine fugle, der stod så stille og lod sig træde ihjel uden at ænse faren. Jesus klappede i hænderne for at vække dem, og han råbte til dem: "Flyv, flyv!"

Da begyndte de tre fugle at bevæge deres små vinger, og ængsteligt flagrende lykkedes det dem at svinge sig op på tagskægget, hvor de var i sikkerhed.

Men da Judas så, at fuglene på Jesu ord brugte deres små vinger og fløj, gav han sig til at græde. Han rev sig i håret, som han havde set de gamle gøre, når de var i stor angst og sorg, og han kastede sig for Jesu fødder.

Og Judas blev liggende der og rullede sig i støvet foran Jesus som en hund og kyssede hans fødder og bad ham løfte sin fod og træde ham ned, som han havde gjort med lergøgene.

For Judas elskede Jesus; han beundrede og tilbad ham og hadede ham på samme tid mest af alle mennesker.

Men Maria, der hele tiden havde set på børnenes leg, rejste sig nu og løftede Judas op, satte ham på sit skød og kærtegnede ham.

"Stakkels barn," sagde hun, "du ved ikke, at du har prøvet på noget, som ingen levende sjæl formår. Indlad dig aldrig mere på noget sådant, hvis du ikke vil blive det ulykkeligste af alle mennesker! Hvorledes skulle det gå den af os, der dristede sig til at kappes med ham, der maler med solskin og indblæser det døde ler livets ånde?"

I templet

Der var en gang et par fattige folk, en mand og en kone, som med deres lille dreng gik om i det store tempel i Jerusalem. Drengen var et dejligt barn. Han havde hår, der faldt i bløde lokker, og øjne, der skinnede som stjerner. – Sønnen havde ikke været i templet, siden han var blevet så stor, at han kunne forstå, hvad han så, og nu gik hans forældre og viste ham alle dets herligheder. Der var lange søjlerækker, der var gyldne altre, der var hellige mænd, som sad og underviste deres disciple, der var ypperstepræsten med sit brystsmykke af ædelstene, der var forhængene fra Babylon, gennemvævede med guldroser, der var de store kobberporte, som var så tunge, at der skulle tredive mand til at svinge dem frem og tilbage på deres hængsler.

Men den lille dreng, der ikke var mere end tolv år gammel, brød sig ikke synderligt om at se på alt dette. Hans moder fortalte ham, at det, de viste ham, var det mærkeligste i verden. Hun sagde ham, at det ganske sikkert ville vare længe, inden han fik noget sådant at se igen. I det fattige Nazareth, hvor de hørte hjemme, var der ikke andet at se på end de grå gader.

Hendes formaninger hjalp dog ikke meget. Den lille dreng så ud, som om han helst ville have løbet sin vej fra det prægtige tempel, hvis han i stedet kunne være sluppet ud at lege i den snævre gade i Nazareth.

Men det underligste var, at jo mere ligegyldig drengen viste sig, jo mere tilfredse og glade blev forældrene. De nikkede til hinanden hen over hovedet på ham og var lutter glæde.

Til sidst så den lille så træt og udmattet ud, at moderen syntes, det var synd for ham.

"Nu har vi gået for langt for dig," sagde hun. "Kom, så skal vi hvile os lidt!"

Hun satte sig ved en af søjlerne og sagde, at han skulle lægge sig ned med hovedet i hendes skød. Og det gjorde han og faldt straks i søvn.

Så snart han var faldet i søvn, sagde moderen til sin mand:

"Der er ingenting, jeg har været så bange for som for det øjeblik, da han skulle herop til templet i Jerusalem. Når han fik dette Guds hus at se, troede jeg, han ville blive her for bestandig."

"Jeg har også været bange for denne rejse," sagde manden. "Den gang han blev født, skete der mange tegn, der tydede på, at han ville blive en stor hersker. Men hvad ville kongeværdigheden bringe ham andet end fare og bekymringer? Jeg har altid sagt, at det var bedst både for ham og for os, om han aldrig blev andet end tømmermand i Nazareth."

"Siden hans femte år," sagde moderen tankefuldt, "er der ingen undere sket med ham. Og selv kan han ikke huske noget af det, der skete i hans spæde barndom. Han er nu ganske som alle andre børn. Guds vilje må fuldkommes fremfor alt andet, men jeg er næsten begyndt at håbe, at Herren i sin nåde vil vælge en anden til de store gerninger og lade mig beholde min søn hos mig."

"For mit vedkommende," sagde manden, "er jeg sikker på, at når han blot ikke får noget at vide om de tegn og underlige ting, der skete i hans første barndomsår, så går det nok godt alt sammen."

"Jeg taler aldrig med ham om noget af alt dette vidunderlige," sagde moderen, "men jeg er altid bange for, at der, uden at jeg kan gøre for det, kan ske noget, der bringer ham til at forstå, hvem han er. Frem for alt var jeg bange for at tage ham med herop til templet."

"Vær du så glad, at faren nu er overstået," sagde manden. "Nu har vi ham snart hjemme igen i Nazareth."

"Jeg har været bange for de vise mænd i templet," sagde kvinden. "Jeg har været bange for spåmændene, som sidder her på deres måtter. Jeg troede, at så snart barnet kom dem for øje, ville de stå op og bøje sig for ham og hilse ham som jødernes konge. Det er underligt, at de ikke føler hans herlighed. Et barn som ham har de aldrig set for deres øjne."

Hun sad tavs en stund og så på barnet.

"Jeg har ondt ved at forstå det," sagde hun, "jeg troede, at når han så disse dommere, som sidder i Guds hus og skifter ret blandt folket, og disse lærere, der taler til deres disciple, og disse præster, der tjener Herren, så ville han blive sig selv bevidst og sige: Her mellem disse dommere, disse lærere, disse præster er det, jeg er født til at leve."

"Det ville være en krank lykke at sidde indespærret her i disse søjlegange," afbrød manden hende. "Det er bedre for ham at løbe om på bakkerne og bjergene ved Nazareth."

Moderen sukkede let.

"Han er så lykkelig derhjemme," sagde hun. "Hvor glad er han ikke, når han får lov at følge med fårehyrderne på deres ensomme vandringer, eller når han går ude på marken og ser på bøndernes arbejde. Jeg kan ikke tro, vi handler uret imod ham, når vi prøver at beholde ham for os selv."

"Vi sparer ham kun for de største lidelser," sagde manden.

Sådan blev de ved at tale sammen, til barnet vågnede af sin søvn.

"Nå," sagde moderen, "har du nu hvilet dig? Stå nu op, for det lakker mod aften, og vi må hjem til lejrpladsen."

Da de begyndte deres vandring hen imod udgangen, var de i den fjerneste ende af bygningen.

Kort efter måtte de igennem en gammel hvælving, en rest fra den tid, da der første gang blev bygget et tempel på dette sted, og her stod lænet op imod en væg en gammel lur af kobber, uhyre lang og tung, næsten som en søjle, til at sætte for munden og blæse i. Der stod den, bulet og irret, fuld af støv og spindelvæv både indvendig og udvendig og omsnoet af et næppe synligt bånd af ældgamle skrifttegn. Der var vist gået tusind år, siden nogen havde prøvet på at lokke en tone af den.

Men da den lille dreng fik øje på den vældige lur, blev han forundret stående.

"Hvad er det?" spurgte han.

"Det er den store lur, der hedder Verdensherskerens Stemme," svarede moderen. "Med den sammenkaldte Moses Israels børn, da de var spredte over ørkenen. Efter hans tid har ingen formået at lokke en eneste tone ud af den. Men den, der kan gøre det, han skal samle alle Jordens folk under sit herredømme."

Hun smilede ad dette, som hun betragtede som et gammelt eventyr, men den lille dreng blev stående ved siden af den store lur, lige til hun kaldte på ham. Den lur var det første, han brød sig om af alt, hvad han havde set i templet. Han var gerne blevet stående for rigtig at tage den i øjesyn.

De havde ikke gået længe, før de kom ud i en stor, rummelig tempelgård. Her var der i selve bjerget en dyb og bred kløft, ganske som den havde været fra tidernes morgen. Den klipperevne ville kong Salomon ikke fylde, da han byggede templet. Ingen bro havde han slået over den, intet hegn havde han rejst langs med den bratte afgrund. I stedet havde han over kløften spændt en flere alen lang stålklinge, skarpt sleben og med æggen opad. Efter en uendelig række af år og omskiftelser lå klingen endnu over afgrunden. Nu var den dog næsten rustet op, den var ikke længere fast ved endepunkterne, men bævede og gyngede, så snart nogen gik over tempelgården med tunge trin.

Da moderen førte drengen en omvej forbi kløften, spurgte han hende:

"Hvad er det for en bro?"

"Den er lagt der af kong Salomon," svarede moderen, "og vi kalder den Paradisets Bro. Hvis du kan gå over kløften på den bævende bro, hvis æg er tyndere end en solstråle, så kan du være sikker på at komme i Paradiset."

Og hun smilede og hastede videre, men drengen blev stående og så på den smalle, dirrende stålklinge, lige til hun kaldte på ham.

Idet han adlød hendes kalden, sukkede han over, at hun ikke tidligere havde vist ham disse to vidunderlige ting, så han rigtig kunne have fået tid til at betragte dem.

De gik nu uden at lade sig opholde, lige til de nåede den store indgangsport med dens femdobbelte søjlerækker. Her stod i et hjørne to piller af sort marmor; rejste på samme fodstykke stod de så tæt ved siden af hinanden, at man knap kunne få et

halmstrå ind imellem dem. De var høje og majestætiske med rigt smykkede kapitæler, rundt om hvilke der var en række underligt formede dyrehoveder. Men ikke en tomme af disse skønne piller var uden mærker og ridser. De var mere slidte og medtagne end noget andet i templet. Selve gulvet rundt om dem var blankslidt og ligesom hulet af mange fødders trin.

Atter standsede drengen sin moder og spurgte hende:

"Hvad er det for nogle piller?"

"Det er to piller, som vor fader Abraham har ført med sig til Palæstina fra det fjerne Kaldæa, og som han kaldte Retfærdighedens Port. Den, der kan trænge sig ind imellem dem, han er retfærdig for Gud og har aldrig begået nogen synd."

Drengen blev stående og så med store øjne på de to piller.

"Du har vel ikke i sinde at prøve på at trænge dig ind imellem dem?" sagde moderen og lo. "Kan du se, hvor slidt gulvet er rundt omkring af de mange, der har prøvet på at komme igennem den smalle åbning, men du kan være sikker på, det er ikke lykkedes nogen. Skynd dig nu! Jeg hører klangen af kobberportene. Nu sætter de tredive tempeltjenere skuldrene imod for at lukke dem."

Men hele natten lå den lille dreng vågen i teltet og kunne ikke tænke på andet end Retfærdighedens Port og Paradisets Bro og Verdensherskerens Stemme. Så vidunderlige ting havde han aldrig før hørt tale om. Og han kunne ikke få dem ud af sine tanker.

Og den meste morgen var det ganske det samme, han kunne ikke tænke på andet. Den morgen skulle de rejse hjem. Forældrene havde meget travlt med at få teltet taget ned og

læsset på en stor kamel og bringe alt andet i orden. De skulle ikke rejse alene, men sammen med mange slægtninge og kendinge, og da der var så mange, der skulle af sted, gik indpakningen naturligvis meget langsomt.

Den lille dreng hjalp ikke til med arbejdet, men midt i travlheden og virvaret sad han ganske stille og tænkte på de tre vidunderlige ting.

Pludselig faldt det ham ind, at han vist kunne nå op til templet og se dem endnu en gang. Der var meget endnu, der skulle pakkes ind. Han kunne nok nå tilbage fra templet, før de rejste.

Han skyndte sig af sted uden at tale til nogen om, hvor han ville hen. Han syntes ikke, det behøvedes. Han kom jo lige straks igen.

Det varede ikke længe, for han nåede templet og kom ind i søjlegangen, hvor de to sorte tvillingpiller stod.

Så snart han fik øje på dem, begyndte hans øjne at stråle af glæde, han satte sig på gulvet ved siden af dem og stirrede op på dem. Når han tænkte på, at den, der kunne trænge sig ind mellem disse to piller, var retfærdig for Gud og aldrig havde begået nogen synd, syntes han aldrig, han havde set noget, der var så vidunderligt.

Han tænkte på, hvad for en fryd det ville være at kunne trænge sig ind imellem de to piller, men de stod så tæt ved hinanden, at det var umuligt blot at prøve på det. Sådan sad han ubevægelig overfor pillerne i en times tid, men han vidste ikke selv af, hvor længe han sad der. Han troede, han kun havde siddet og set på dem nogle få øjeblikke.

Men det traf sig nu, at i den prægtige søjlehal, hvor den lille dreng sad, var dommerne i det høje råd samlede for at skifte ret iblandt folket. Hele søjlegangen var fuld af folk, der klagede over grænseskel, som var flyttede, over får, der var røvede fra hjorden og falsk mærkede, over skyldnere, der ikke ville betale deres gæld.

Blandt andre kom en rig mand i lange purpurklæder og stævnede en fattig enke for retten. Han sagde, at hun skyldte ham nogle sekler sølv. Den fattige enke beklagede sig og sagde, at den rige gjorde hende uret. Hun havde allerede en gang betalt sin gæld. Nu ville han tvinge hende til at gøre det endnu en gang, men det var hun ikke i stand til. Hun var så fattig, at hvis dommerne dømte hende til at betale, var hun nødt til at give den rige mand sine døtre til slavinder.

Den, der sad øverst i dommersædet, vendte sig til den rige mand og sagde til ham:

"Trøster du dig til at aflægge ed på, at denne fattige kvinde ikke allerede har betalt dig dine penge?"

Da svarede den rige:

"Herre, jeg er en rig mand. Skulle jeg gøre mig den ulejlighed at kræve mine penge af denne fattige enke, hvis jeg ikke havde ret til det? Jeg sværger dig, så vist som ingen nogen sinde skal vandre gennem Retfærdighedens Port, så vist skylder denne kvinde mig den sum, jeg kræver."

Da dommerne hørte denne ed, troede de hans ord og dømte, at den fattige enke skulle give ham sine døtre til slavinder.

Men den lille dreng sad ved siden af og hørte alt dette. Han tænkte ved sig selv:

"Hvor jeg dog ville ønske, at nogen kunne komme igennem Retfærdighedens port! Den rige mand talte sikkert ikke sandhed. Det er stor synd for den stakkels kvinde, som skal tvinges til at give ham sine døtre til slavinder."

Han sprang op på det fodstykke, hvorfra de to piller hævede sig, og kiggede ind gennem revnen.

"Å, gid det dog ikke var helt umuligt!" tænkte han.

Det gjorde ham så ondt for den fattige kvinde. Nu tænkte han slet ikke på, at den, der skulle slippe igennem denne port, var retfærdig og uden synd. Han ønskede kun, han kunne trænge sig igennem for den fattige kvindes skyld.

Han satte sin skulder ind i fordybningen mellem pillerne som for at bane sig vej.

I samme øjeblik så alle de, der stod i søjlegangen, hen imod Retfærdighedens Port, for det drønede i hvælvingen, og det sang i de gamle piller, og de veg til side, en til højre, en til venstre og gav så megen plads, at drengens slanke legeme kunne komme ind imellem dem.

Da opstod den største forbavselse og forvirring. I første øjeblik vidste ingen, hvad han skulle sige. Folk stod kun og stirrede på den lille dreng, der havde bevirket så stort et under. Den første, der kom til sig selv, var den ældste af dommerne, han råbte, at man skulle gribe den rige købmand og føre ham for domstolen. Og han dømte ham til at afstå alt, hvad han ejede, til den fattige enke, fordi han havde svoret falsk i Herrens tempel.

Da sagen var afgjort, spurgte dommeren efter den dreng, der var gået igennem Retfærdighedens Port, men da folk så sig om efter ham, var han forsvundet. For i samme øjeblik pillerne gled

til side, var han vågnet som af en drøm, og han var kommet i tanker om sine forældre og hjemrejsen.

"Nu må jeg skynde mig bort, så mine forældre ikke skal vente på mig," tænkte han.

Men han havde ingen anelse om, at han havde siddet en hel time foran Retfærdighedens Port. Han troede, at han kun havde opholdt sig der et par minutter. Derfor syntes han nok, han kunne have tid til at kaste et blik på Paradisets Bro, inden han forlod templet.

Og på let fod ilede han af sted gennem folkemængden og kom til Paradisets Bro, der lå i en helt anden del af det store tempel.

Men da han så den skarpe stålklinge, der var spændt over kløften, og tænkte på, at et menneske, der kunne skride over denne bro, var sikker på at komme i Paradis, syntes han, det var det mærkværdigste, han nogen sinde havde set, og han satte sig ned på randen af kløften for at tage stålklingen i øjesyn.

Han sad og tænkte på, hvor skønt det ville være at komme i Paradiset, og hvor gerne han ville gå over den bro. Men samtidig så han, at det var ganske umuligt blot at prøve derpå.

Således sad han og grublede i to timer, men han mærkede slet ikke, at tiden gik. Han sad kun og tænkte på Paradiset.

Men det var indrettet sådan, at i den gård, hvor den dybe kløft åbnede sig, var der rejst et stort offeralter, og rundt om dette gik hvidklædte præster, der passede ilden på alteret og tog imod offergaver. I gården stod der også mange ofrende og en stor skare, der kun var tilskuere ved gudstjenesten.

Der kom da også en fattig, gammel mand bærende på et lam, der var meget lille og magert og oven i købet var bidt af

hundene, så det havde et stort sår.

Manden gik hen til præsterne med dette lam og bad om han måtte ofre det, men de nægtede ham det. De sagde, at han kunne ikke få lov at byde Herren så ussel en gave. Den gamle bad dem forbarme sig og tage imod lammet, for hans søn lå for døden, og han ejede ikke andet at ofre til Gud for hans helbredelse.

"I må lade mig ofre det," sagde han, "ellers kan min bøn ikke nå op for Guds åsyn, og min søn vil dø."

"Du må ikke tro andet, end at jeg har medlidenhed med dig," sagde præsten, "men det er forbudt i loven at ofre et dyr med nogen som helst plet eller lyde. Det er lige så umuligt at tilstå din bøn, som det er at vandre over Paradisets Bro."

Den lille dreng sad ikke længere borte, end at han kunne høre det alt sammen, han tænkte straks på, hvor sørgeligt det var, at ingen kunne vandre over broen. Måske den fattige mand ville få lov til at beholde sin søn, dersom lammet blev ofret.

Den gamle mand gik bedrøvet bort fra tempelgården, men drengen stod op, gik hen til den rystende bro og satte sin fod på den.

Han tænkte slet ikke på, at han ville gå over den for at være sikker på Paradiset. Hans tanker var hos den fattige, som han gerne ville hjælpe.

Men han trak foden til sig, for han tænkte:

"Det er umuligt. Den er alt for gammel og rusten. Den ville ikke en gang kunne bære mig."

Men endnu en gang gik hans tanker til den fattige mand, hvis søn lå for døden. Og atter satte han sin fod på sværdklingen.

Da mærkede han, at den holdt op at ryste og blev bred og stærk under hans fod.

Og da han gjorde det næste skridt ud på den, følte han, at luften omkring ham ligesom lettede ham, så han ikke kunne falde. Den bar ham, som om han var en fugl og havde vinger.

Men idet drengen gik over den spændte klinge, lød der en høj bævende tone fra den, og en af de mænd, der stod i tempelgården, vendte sig om, da han hørte tonen. Han udstødte et råb, og nu vendte også alle de andre sig om, og så den lille dreng gå hen ad stålklingen.

Der blev stor bestyrtelse og forbavselse blandt alle de omkringstående. De første, der fattede sig, var præsterne. De sendte straks bud efter den fattige mand, og da han kom tilbage, sagde de til ham:

"Gud har gjort et under for at vise os, at han vil modtage din gave. Kom med dit lam, så skal vi ofre det."

Da det var gjort, spurgte de efter den lille dreng, der var gået over kløften. Men da de så sig om efter ham, kunne de ikke finde ham.

For lige idet drengen var gået over kløften, var han kommet til at tænke på hjemrejsen og på sine forældre. Han viste ikke, at både morgenen og middagen nu var gået, men han tænkte:

"Nu må jeg skynde mig tilbage, så de ikke skal komme til at vente. Først vil jeg blot løbe hen og kaste et klik på Verdensherskerens Stemme."

Og han blev borte i folkemængden og ilede på let fod hen i den dunkle søjlegang, hvor kobberluren stod støttet op imod væggen.

Da han så den og tænkte på, at den, der kunne lokke en tone frem af den, skulle samle alle Jordens folk under sit herredømme, syntes han aldrig, han havde set noget så mærkeligt, og han satte sig ned ved siden af den og stirrede på den.

Han tænkte på, hvor stort det ville være at vinde alle Jordens folk, og hvor gerne han dog ville blæse i den gamle lur. Men han indså, det var umuligt, så han havde ikke en gang mod til at prøve.

Således sad han i flere timer, men han anede ikke, at tiden gik. Han tænkte kun på, hvor stort det ville være at samle alle Jordens folk under sit herredømme.

Men nu traf det sig så, at i denne kølige søjlegang sad just en hellig mand og underviste sine disciple. Og han vendte sig nu til en af de ynglinge, der sad ved hans fod der, og sagde til ham, at han var en bedrager. Ånden havde åbenbaret ham, sagde den hellige mand, at denne yngling var en fremmed og ingen israelit. Og nu spurgte den hellige mand ham, hvorfor han havde listet sig ind mellem hans disciple under et falsk navn.

Da rejste den fremmede yngling sig og sagde, at han var gået igennem ørkener og havde sejlet over store have for at høre forkyndelsen af den sande visdom og den eneste sande Guds lære.

"Min sjæl vansmægtede af længsel," sagde han til den hellige mand. "Men jeg vidste, at du ikke ville undervise mig, hvis jeg ikke sagde, jeg var en israelit. Derfor løj jeg for dig, på det min længsel måtte husvales. Og jeg beder dig: lad mig blive hos dig."

Men den hellige mand rejste sig og løftede sine arme mod himlen.

"Du kan lige så lidt blive hos mig, som nogen kan stå op og blæse på den store kobberlur, som vi kalder Verdensherskerens Stemme. Det er dig ikke en gang tilladt at betræde dette sted i templet, eftersom du er en hedning. Skynd dig herfra, ellers vil mine andre disciple kaste sig over dig og sønderrive dig, fordi din nærværelse besmitter templet."

Men ynglingen blev stående og sagde:

"Jeg vil ikke gå andre steder hen, hvor min sjæl ingen næring kan finde. Hellere vil jeg dø her ved dine fødder."

Næppe havde han sagt dette, før den hellige mands disciple rejste sig for at jage ham bort. Og da han satte sig til modværge, kastede de ham omkuld og ville slå ham ihjel.

Men drengen sad ganske tæt ved, så han hørte og så alt dette, og han tænkte:

"Dette er en stor hårdhed. Ak, kunne jeg dog blæse i kobberluren, så var han hjulpet."

Han rejste sig og lagde sin hånd på luren. I dette øjeblik ønskede han ikke længere, at han kunne løfte den til sine læber, fordi den, der mægtede dette, skulle blive en stor hersker, men fordi han håbede at kunne hjælpe en, hvis liv var i fare.

Og han greb om kobberluren med sine små hænder ligesom for at prøve at løfte den.

Da mærkede han, at den vældige lur løftede sig selv op til hans læber. Og blot han åndede, trængte en stærk, klingende tone ud fra luren og genlød over hele det store tempel.

Da vendte alle deres øjne derhen, og de så, at det var en lille dreng, der stod med luren for munden og lokkede toner frem af den, der bragte hvælvinger og søjler til at bæve.

Straks sænkedes alle de hænder, der var løftede for at slå den fremmede yngling, og den hellige lærer sagde til ham:

"Kom og sæt dig her ved mine fødder, som du sad før! Gud har gjort et under for at vise mig, at det er hans ønske, du skal indvies i hans lære."

Da det led mod aften, kom en mand og en kvinde hurtigt gående hen ad vejen op til Jerusalem. De så ud til at være ængstelige og urolige, og de råbte til enhver, som de mødte:

"Vor søn er blevet borte for os. Vi troede, han var i følge med vore slægtninge og naboer, men ingen af dem har set ham. Er ingen af jer på vejen kommet forbi en enlig lille dreng?"

De, der kom fra Jerusalem, svarede:

"Nej, jeres søn har vi ikke set, men i templet har vi set det dejligste barn. Han var som en engel fra Himlen, og han er gået igennem Retfærdighedens Port."

De ville gerne have fortalt meget omstændeligt om alt dette, men forældrene havde ikke tid at høre på det.

Da de igen havde gået et stykke, mødte de flere folk og udspurgte også dem.

Men de, der kom fra Jerusalem, kunne ikke tale om andet end det skønneste barn, man kunne tænke sig. Det så ud, som det var steget ned fra Himlen, og det var gået over Paradisets Bro.

De var gerne blevet stående for at tale herom til den sene aften, men manden og kvinden havde ikke tid at høre på dem. De skyndte sig ind ad byen til.

De gik gade op og gade ned uden at finde den, de søgte. Endelig nåede de templet.

Idet de gik forbi det, sagde kvinden:

"Siden vi nu er her, så lad os dog gå ind og se, hvad det er for et barn, som de siger er steget ned fra Himlen!"

De gik ind og spurgte, hvor de skulle finde barnet.

"Gå lige frem, derhen hvor de hellige lærere sidder med deres disciple. Der er barnet. De gamle mænd har stillet ham imellem sig, de udspørger ham, og han udspørger dem. Og de forundrer sig alle over ham. Men alt folket står nede i tempelgården blot for at se et glimt af den, der har ført Verdensherskerens Stemme til sine læber."

Manden og kvinden banede sig vej gennem folkemængden, og de så, at det barn, der sad midt iblandt de vise lærere, var deres søn.

Men så snart kvinden genkendte barnet, gav hun sig til at græde.

Og drengen, der sad iblandt de vise mænd, hørte en græde, og han kunne høre, det var hans moder. Da rejste han sig op og gik hen til sin moder, og faderen og moderen tog ham imellem sig. Og de gik ud af templet med ham.

Men moderen græd hele tiden, og barnet spurgte hende:

"Hvorfor græder du? Jeg kom jo, så snart jeg hørte din stemme."

"Skulle jeg ikke græde?" sagde moderen. "Jeg troede, jeg havde mistet dig."

De gik ud af byen, og mørket faldt på, og moderen blev ved at græde.

"Hvorfor græder du?" sagde barnet. "Jeg vidste ikke, at hele dagen var gået. Jeg troede, det var morgen endnu, og jeg kom, så snart jeg hørte din stemme."

"Skulle jeg ikke græde?" sagde moderen. "Jeg har søgt efter dig hele dagen. Jeg troede, jeg havde mistet dig."

De gik hele natten, og moderen græd bestandig.

Da det begyndte at gry ad dag, sagde barnet:

"Hvorfor græder du? Jeg har ikke søgt min egen ære, men Gud har ladet mig gøre undere, fordi han ville hjælpe disse tre stakkels mennesker. Og så snart jeg hørte din stemme, kom jeg tilbage til dig."

"Min søn," svarede moderen, "jeg græder, fordi jeg alligevel har mistet dig. Du kommer aldrig mere til at tilhøre mig. Fra nu af vil dit livs stræben være retfærdighed, og din længsel vil stå til Paradiset, og din kærlighed vil omfatte alle de stakkels mennesker, der opfylder Jorden."

Den hellige Veronikas svededug

1

Det begav sig en gang hen imod slutningen af kejser Tiberius' regering, at en fattig vingårdsarbejder tillige med sin hustru kom og tog bolig i en ensom hytte højt oppe i Sabinerbjergene. De var fremmede og levede i den største ensomhed. De fik aldrig nogensinde besøg af et menneske. Men en morgen, da arbejderen åbnede sin dør, så han til sin forbavselse, at en gammel kvinde sad sammenkrøbet på tærsklen. Hun var svøbt i en simpel, grå kappe og så ud til at være meget fattig. Men idet hun rejste sig op og trådte ham i møde, forekom hun manden så ærefrygtindgydende, at han ikke kunne lade være at tænke på, hvad sagnene fortalte om gudinder, der i en gammel kvindes skikkelse havde besøgt menneskene.

"Min ven," sagde den gamle til vingårdsarbejderen, "du skal ikke undre dig over, at jeg i nat har sovet på din tærskel. Mine forældre har boet i denne hytte, og det var her jeg blev født for snart halvfemsindstyve år siden. Jeg havde ventet at finde den tom og forladt. Jeg vidste ikke af, at mennesker på ny havde taget den i besiddelse."

"Det undrer mig visselig ikke, at du troede, en hytte, der ligger så højt oppe mellem disse ubeboede bjerge, måtte stå tom og forladt," sagde vingårdsarbejderen. "Men jeg og min hustru er fra et fjernt land, og vi fattige fremmede har ikke

kunnet finde nogen bedre bolig. Og for dig, som må være træt og sulten efter den lange vandring, du har foretaget i din høje alderdom, må det vel og være mere velkomment at finde, at hytten er beboet af mennesker end af Sabinerbjergenes ulve. Nu finder du dog herinde en seng at hvile på samt et stykke brød og en skål gedemælk, om du vil tage til takke."

Der gik et smil over den gamles ansigt, men dette smil var så flygtigt, at det ikke formåede at sprede det udtryk af tung sorg, der prægede det.

"Jeg har levet heroppe i bjergene hele min ungdom," sagde hun. "Jeg har endnu ikke helt glemt den kunst at drive ulven ud af hans hule."

Og hun så virkelig så kraftig ud, at arbejderen ikke tvivlede på, at hun trods sin høje alder endnu havde styrke nok til at kæmpe med skovens vilde dyr.

Han gentog imidlertid sin indbydelse, og den gamle trådte ind i hytten. Hun tog plads ved de fattige folks bord og tog uden tøven del i deres måltid. Men skønt det så ud som om, hun var helt vel tilfreds med at spise groft brød, opblødt i mælk, tænkte både manden og konen dog:

"Hvor mon denne vejfarende kvinde kommer fra? Hun har sikkert oftere spist fasaner af sølvfade end drukket gedemælk af lerskåle."

Nu og da løftede hun øjnene fra maden og så sig om, ligesom hun ville prøve, om hun ikke kunne kende stuen igen. Den fattige bolig med sine nøgne lervægge og sit sorte lergulv var åbenbart ikke meget forandret. Hun kunne tilmed vise sin vært, at der på væggen endnu var spor af nogle billeder, hjorte og hunde, som hendes fader havde tegnet der for at more sine

børn. Og højt oppe på en hylde under taget mente hun at kunne se nogle skår af et lerkar, som hun selv havde brugt til at hælde mælk op i.

Men manden og konen tænkte ved sig selv:

"Det er muligvis sandt, at hun er født i denne hytte, men sikkert har hun haft meget andet at gøre her i verden end at malke geder og lave ost og smør."

De mærkede også, at hendes tanker jævnligt var langt borte, og at hun sukkede dybt som i tung bekymring, hver gang hun igen kom til sig selv.

Endelig rejste hun sig fra måltidet. Hun takkede manden og konen venligt for den gæstfrihed, de havde vist hende, og gik hen imod døren.

Men da syntes vingårdsarbejderen, at hendes ensomhed og fattigdom var så sørgelig, at han udbrød:

"Tager jeg ikke fejl, så var det næppe din hensigt så snart igen at forlade denne hytte, da du i nat kom vandrende herop. Er du virkelig så fattig, som du ser ud til, da har det vel været din mening at blive boende her al den tid, du endnu har at leve i. Men nu vil du gå, fordi min hustru og jeg allerede har taget hytten i besiddelse."

Den gamle nægtede ikke, at han havde gættet rigtigt.

"Men denne hytte, som har stået forladt i så mange år, tilhører lige så meget dig som mig," svarede hun. "Jeg har ingen ret til at jage dig herfra."

"Hytten var jo dog dine forældres ejendom," sagde vingårdsarbejderen, "og du har utvivlsomt mere ret til den end jeg. Vi er desuden unge, og du er gammel. Derfor skal du blive, og vi skal gå."

Da den gamle hørte disse ord, blev hun såre forbavset. Hun standsede på tærsklen, vendte sig om og stirrede på manden, som om hun ikke havde forstået, hvad han mente.

Men nu blandede den unge kone sig i samtalen.

"Hvis jeg måtte råde," sagde hun til manden, "så ville jeg bede dig spørge denne gamle kvinde, om hun ikke ville betragte os som sine børn og lade os blive hos hende og pleje hende. Hvad godt kunne vi vel gøre hende ved at overlade hende denne usle hytte og derpå forlade hende? Det ville jo være forfærdeligt for hende at bo alene her i denne øde egn. Og hvad skulle hun leve af? Det ville jo være det samme som at lade hende sulte ihjel."

Men den gamle gik hen til manden og konen og så dem skarpt ind i ansigtet.

"Hvorfor taler I således?" spurgte hun. "Hvorfor viser I mig barmhjertighed? I er jo fremmede."

Da svarede den unge kone hende:

"Fordi vi selv en gang har mødt den store barmhjertighed."

2

Således gik det til, at den gamle kvinde blev boende i vingårdsarbejderens hytte, og hun kom efterhånden til at nære stort venskab for de unge folk. Men desuagtet fortalte hun dem aldrig, hvor hun var kommet fra, eller hvem hun var, og de forstod, at hun ikke ville have taget det vel op, om de havde spurgt hende.

Men en aften, da arbejdet var endt, og de alle tre sad på den store, flade sten foran indgangsdøren og indtog deres aftensmåltid, fik de øje på en gammel mand, der kom gående op ad fjeldstien.

Det var en høj og stærktbygget mand med skuldre så brede som en bryders, hans ansigt havde et mørkt og strengt udtryk. Panden ludede frem over de dybtliggende øjne. Og mundens linjer udtrykte bitterhed og foragt. Hans holdning var rank og hans bevægelser kraftige.

Manden var klædt i en simpel dragt, og vingårdsarbejderen tænkte straks, da han så ham:

"Den mand er en gammel legionær, en, der har fået sin afsked af tjenesten og nu er på vej til sit gamle hjem."

Da den fremmede var kommet helt hen til de spisende, blev han stående ligesom tvivlrådig. Arbejderen, der vidste, at vejen ikke gik længere end et lille stykke oven for hytten, lagde da sin ske og råbte til ham:

"Er du faret vild, fremmede, siden du kommer op til denne hytte? Ingen plejer at gøre sig den ulejlighed at klatre herop, med mindre han har ærinde til os, som bor her."

Da han spurgte således, kom den fremmede nærmere.

"Det forholder sig, som du siger," sagde han. "Jeg er virkelig faret vild, og nu ved jeg ikke, hvorhen jeg skal vende mine skridt. Hvis du vil lade mig hvile ud her en stund og derefter sige mig, hvilken sti jeg skal vælge for at komme til en landsby, så vil jeg være dig taknemmelig."

Med disse ord tog han plads på en af de sten, der lå foran hytten. Den unge kvinde spurgte ham om han ikke ville tage del i deres måltid, men dette afslog han med et smil. Derimod viste det sig, at han var meget villig til at samtale med dem, mens de spiste. Han spurgte det unge par om deres måde at leve på og deres arbejde, og de svarede ham muntert og uforbeholdent.

Men pludselig vendte arbejderen sig til den fremmede og begyndte at udspørge ham.

"Du ser, at vi lever ensomt og fjernt fra mennesker," sagde han. "Det er snart et år siden jeg talte med andre end hyrder og vingårdsarbejdere. Kan ikke du, der ventelig kommer fra en eller anden krigslejr, fortælle os lidt om Rom og om kejseren?"

Næppe havde manden sagt disse ord, førend den unge kone mærkede, at den gamle kvinde sendte ham et advarende blik, og at hun med hånden gjorde det tegn, som betyder, at man skal tage sig i agt for, hvad man siger.

Den fremmede svarede imidlertid helt venligt:

"Jeg ser, at du antager mig for en legionær, og du har for så vidt ikke uret, som jeg har været det. Men jeg har rigtig nok for længe siden forladt tjenesten. Under Tiberius' regering har der ikke været meget arbejde for os krigsmænd. Og han var dog en gang en stor feltherre. Det var hans lykkes tid. Nu tænker han aldrig på andet, end hvordan han skal vogte sig for sammensværgelser. I Rom er alle mennesker opfyldt af, hvorledes han i forrige uge lod senatoren Titius gribe og henrette, og det på den løseste mistanke."

"Den stakkels kejser, han ved ikke mere, hvad han gør," udbrød den unge kvinde. Hun slog ud med hænderne og rystede forfærdet og beklagende på hovedet.

"Du har sandelig ret," sagde den fremmede, mens en skygge af den dybeste sørgmodighed for over hans ansigt. "Tiberius ved, at alle mennesker hader ham, og det er ikke langt fra at drive ham til vanvid."

"Hvad siger du?" sagde kvinden. "Hvorfor skulle vi hade ham? Vi beklager jo kun, at han ikke længere er så stor en kejser som

ved begyndelsen af sin regering."

"Du tager fejl," sagde den fremmede. "Alle mennesker hader og foragter Tiberius. Hvorfor skulle de gøre andet? Han er jo ikke andet end en hensynsløs og grusom tyran. Og i Rom tror man at han herefter vil fare endnu grusommere frem, end han før har gjort."

"Er der da sket noget, som vil gøre ham til et endnu værre uhyre, end han allerede er?" spurgte manden.

Da han sagde dette, lagde hans hustru mærke til, at den gamle gav ham et nyt advarende tegn, men så hemmeligt, at han ikke så det.

Den fremmede svarede ham venligt, men samtidig fo'r et ejendommeligt smil over hans læber.

"Du har måske hørt fortælle, at Tiberius hidtil iblandt sine omgivelser har haft en ven, som han kunne stole på, og som altid sagde ham sandhed. Alle de andre, der lever ved hans hof, er lykkejægere og hyklere, der priser kejserens onde og underfundige handlinger lige så højt som hans gode og gavnlige. Der var dog, som sagt, en eneste, som aldrig var bange for at lade ham vide, hvad hans handlinger var værd. Dette menneske, der var modigere end senatorer og feltherrer, var kejserens gamle amme, Faustina."

"Det er sandt, jeg har hørt tale om hende," sagde arbejderen. "Man har sagt mig, at kejseren altid viste hende stort venskab."

"Ja, Tiberius forstod at sætte pris på hendes hengivenhed og troskab. Han behandlede denne fattige gamle kone, der var kommet til hans hof fra en ussel hule oppe mellem Sabinerbjergene, som sin anden moder. Så længe han selv opholdt sig i Rom, lod han hende bo i et hus på Palatinerbjerget

for altid at have hende i sin nærhed. Ingen af Roms fornemste matroner har haft det bedre end hun. Hun blev båret i bærestol på gaden, og hendes dragt var en kejserindes. Da kejseren flyttede til Capreæ, måtte hun ledsage ham derhen, og han lod et landsted købe til hende der, fuldt af slaver og kostbart husgeråd."

"Hun har sandelig haft det godt," sagde manden.

Han var nu ene om at holde samtalen med den fremmede vedlige. Hans hustru sad tavs og iagttog med forbavselse den forandring, der var foregået med den gamle kvinde. Lige siden den fremmede var kommet, havde hun ikke sagt et ord. Hendes blide og venlige udtryk var helt forsvundet. Hun havde skubbet maden til side og sad stiv og rank, lænet op imod dørkarmen og stirrede lige ud for sig med et strengt og forstenet ansigt.

"Det var kejserens mening at berede hende en lykkelig alderdom," sagde den fremmede. "Men trods alle hans velgerninger har hun nu også svigtet ham."

Den gamle kvinde fo'r sammen ved disse ord. Men den unge lagde beroligende sin hånd på hendes arm. Og så gav hun sig til at tale med sin varme, milde stemme.

"Jeg kan dog ikke tro, at den gamle Faustina har været så lykkelig ved hoffet, som du siger," sagde hun, idet hun vendte sig til den fremmede. "Jeg er vis på, at hun har elsket Tiberius som sin egen søn. Jeg kan forstå, hvor stolt hun må have været over hans ædle ungdom, og jeg kan også forstå, hvilken sorg det har været for hende, at han på sine gamle dage har givet sig hen til mistænksomhed og grusomhed. Hun har sikkert hver dag formanet og advaret ham. Det må have været forfærdeligt for

hende altid at bede forgæves. Til sidst har hun ikke kunnet holde ud at se ham synke dybere og dybere."

Den fremmede bøjede sig lidt frem med et overrasket udtryk, da han hørte disse ord. Men den unge kvinde så ikke op på ham. Hun holdt øjnene sænkede og talte stille og ydmygt.

"Det er muligt, at du har ret i, hvad du siger om den gamle kvinde," svarede han. "Faustina har virkelig ikke været lykkelig ved hoffet. Men er det dog ikke ubegribeligt, at hun har forladt kejseren i sin høje alderdom, når hun har holdt ud hos ham hele sit liv?"

"Hvad er det, du siger," sagde manden. "Har den gamle Faustina forladt kejseren?"

"Hun har listet sig bort fra Capreæ uden nogens vidende." sagde den fremmede. "Hun er gået bort lige så fattig, som hun kom. Hun har ikke taget en eneste af sine kostbarheder med sig."

"Og ved kejseren virkelig slet ikke, hvor hun har begivet sig hen?" spurgte den unge kone med sin milde stemme.

"Nej, ingen ved med sikkerhed, hvor den gamle har søgt tilflugt. Dog holder man det for sandsynligt, at hun har taget vejen til sin hjemstavns bjerge."

"Og kejseren ved heller ikke, hvorfor hun har begivet sig bort?" spurgte den unge kone.

"Nej, kejseren ved ingenting om det. Han kan dog ikke tro, at hun har forladt ham, fordi han en gang sagde til hende, at hun ligesom alle andre tjente ham for at få løn og gaver. Hun ved jo dog, at han aldrig har tvivlet på hendes uegennyttighed. Han har bestandig håbet på, at hun frivilligt skulle vende tilbage til

ham, for ingen ved bedre end hun, at han nu er aldeles uden venner."

"Jeg kender hende ikke," sagde den unge kvinde, "men jeg tror dog, at jeg kan sige dig, hvorfor hun har forladt kejseren. Denne gamle kvinde er blevet opdraget til simpelhed og fromme sæder heroppe mellem disse bjerge, og hun har altid længtes tilbage hertil. Sikkert ville hun dog aldrig have forladt kejseren, hvis han ikke var blevet den, han nu er. Og jeg forstår, at nu, da hendes livs dage lider mod enden, har hun syntes, hun havde ret til at tænke på sig selv. Hvis jeg var en fattig kvinde fra bjergene, ville jeg rimeligvis have handlet som hun. Jeg ville have ment, at jeg havde gjort nok, når jeg havde tjent min herre en hel menneskealder. Jeg ville til sidst være gået bort fra vellevned og kejsergunst for at lade min sjæl glæde sig ved retskaffenhed og hæderlighed, inden den tog afsked fra mig for at begive sig på den lange rejse."

Den fremmede så mørkt og tungsindigt på den unge kone.

"Du tænker ikke på, at kejserens færd nu vil blive værre end nogen sinde. Der findes nu ikke længere nogen, der kan berolige ham, når mistænksomheden og menneskeforagten griber ham. Gør dig dette klart," forsatte han og borede sine mørke blikke dybt i den unge kvindes, "i hele den vide verden findes der nu ingen, som han ikke hader, ingen, som han ikke foragter, ingen."

Idet han udtalte disse bittert fortvivlede ord, gjorde den gamle en hastig bevægelse og vendte sig om imod ham, men den unge så ham fast ind i øjnene og svarede:

"Tiberius ved, at Faustina vil komme tilbage til ham, så snart han ønsker det. Men først må hun være vis på, at hendes gamle

øjne ikke mere skal behøve at se last og skændsel ved hans hof."

De havde alle rejst sig ved disse ord, men vingårdsarbejderen og hans hustru stillede sig foran den gamle som for at beskytte hende.

Ikke en stavelse mere hørtes fra den fremmedes læber, men han betragtede den gamle med spørgende blikke. Det var, som han ville sige:

"Er dette også dit sidste ord?"

Den gamles læber bævede, men ordene kunne ikke få lyd.

"Hvis kejseren har elsket sin gamle tjenestekvinde, da må han også unde hende hendes sidste dages ro," sagde den unge kvinde.

Den fremmede tøvede endnu, men pludselig lysnede det i hans mørke ansigt.

"Mine venner," sagde han, "hvad man end kan sige om Tiberius, så er der dog et, han har lært bedre end andre, og det er kunsten at forsage. Jeg har blot et endnu at sige jer: Hvis denne gamle kvinde, som vi her har talt om, skulle opsøge denne hytte, så modtag hende godt! Kejserens nåde hviler over enhver, der yder hende hjælp."

Han svøbte sin kappe om sig og fjernede sig ad den samme vej, han var kommet.

3

Efter denne begivenhed talte vingårdsarbejderen og hans hustru aldrig mere med den gamle kvinde om kejseren. Indbyrdes undrede de sig ofte over, at hun i sin høje alderdom havde haft kraft til at forsage al den rigdom og magt, hun var blevet vant til.

"Mon hun ikke snart ville vende tilbage til Tiberius?" spurgte de sig selv. "Hun elsker ham visselig endnu. Når hun har forladt ham, har det kun været i håb om, at dette skulle vække ham til besindelse og formå ham til at vende om fra sin dårlige handlemåde."

"En mand, der er så gammel som kejseren, kan ikke begynde et nyt liv," sagde arbejderen. "Hvorledes kunne man tage hans store foragt for menneskene fra ham? Hvem kunne træde frem for ham og lære ham at elske dem? Før dette sker, vil han ikke kunne helbredes for sin mistænksomhed og grusomhed."

"Du ved, at der lever en, der kunne gøre det," sagde hans hustru. "Jeg tænker ofte på, hvorledes det ville gå, om de to kunne mødes. Men Guds veje er ikke vore veje."

Det lod slet ikke til, at den gamle kvinde savnede sit forrige liv. Efter nogen tids forløb fødte den unge kone et barn, og da den gamle nu fik det at passe, voldte det hende så megen glæde, at man skulle tro, hun havde glemt alle sine sorger.

En gang hvert halve år havde hun for skik at svøbe den lange, grå kappe om sig og vandre ned til Rom. Men hun opsøgte ikke noget menneske her. Hun gik lige hen til Forum. Her standsede hun uden for et lille tempel, der var rejst ved den ene side af den pragtfuldt smykkede port.

Dette tempel bestod egentlig ikke af andet end et umådelig stort alter, der stod under åben himmel i en marmorbelagt gård. Over alteret tronede Fortuna, lykkens gudinde, og ved dets fod så man en billedstøtte af Tiberius. Gården var omgivet af boliger for præsterne, opbevaringsrum til brændslet og stalde til offerdyrene.

Den gamle Faustinas vandring strakte sig aldrig længere end til dette tempel, hvorhen de, der ville bede om lykke for Tiberius, plejede at komme. Når hun havde kastet et blik derind og set, at både gudinden og kejserstatuen var bekransede med blomster, at offerilden blussede, at skarer af ærbødige tilbedere var samlede foran alteret, at præsternes dæmpede hymner lød foran det, vendte hun om, og begav sig atter op mellem bjergene.

På denne måde fik hun uden at spørge noget menneske vished om, at Tiberius endnu var blandt de levendes tal, og at det gik ham godt.

Men da hun tredje gang foretog denne vandring, mødte der hende en overraskelse. Da hun kom til det lille tempel, fandt hun det øde og tomt. Ingen ild blussede foran statuen, og der sås ikke en eneste tilbeder. Et par visne guirlander hang endnu på det ene hjørne af alteret, men dette var alt, hvad der vidnede om dets forrige herlighed. Præsterne var borte, og kejserstatuen, som nu stod uden vogtere, var beskadiget og overstænket med snavs.

Den gamle kvinde henvendte sig til den første den bedste, der gik forbi.

"Hvad betyder dette?" spurgte hun. "Er Tiberius død? Har vi fået en ny kejser?"

"Nej," svarede romeren. "Tiberius er endnu kejser, men vi har ophørt at bede for ham. Vore bønner kan ikke mere gavne ham."

"Min ven," sagde den gamle, "jeg bor højt oppe mellem bjergene, hvor man ikke får noget at vide om det, der sker ude i verden. Vil du ikke sige mig, hvad det er for en ulykke, der har ramt kejseren?"

"Den forfærdeligste af alle ulykker," svarede manden. "Han er blevet angrebet af en sygdom, der ikke før har været kendt i Italien, men som skal være almindelig i østerlandene. Siden dette onde er kommet over kejseren, er hans ansigt blevet forvandlet, hans stemme er blevet, som et gryntende dyrs, og hans tæer og fingre tæres hen. Og mod denne sygdom skal der ikke findes noget middel. Man venter, at han vil dø i løbet af nogle få ugen, men hvis han ikke dør, må man afsætte ham, for en mand, der er så syg og elendig, duer ikke til at forestå regeringen. Altså kan du indse, at hans skæbne er beseglet. Det nytter ikke noget at anråbe guderne om lykke for ham. Og det lønner sig heller ikke," tilføjede han med et lille smil. "Ingen har nu længere noget at frygte eller håbe af ham. Hvorfor skulle vi da gøre os ulejlighed for hans skyld?"

Han hilste og gik, men den gamle blev stående som bedøvet.

For første gang i sit liv sank hun sammen og så ud som en, der var kuet af alderdommen. Hun stod med bøjet ryg og rystende hoved, og hendes hænder famlede afmægtigt i luften.

Hun længtes efter at komme bort fra dette sted, men hun flyttede foden langsomt og vaklende. Hun så sig om for at finde noget, hun kunne bruge som støttestav. Efter en stunds forløb lykkedes det hende dog ved en mægtig viljeanstrengelse at overvinde sin mathed. Hun rettede atter sin ryg og tvang sig til at gå med faste skridt gennem gadernes folkevrimmel.

4

En uge senere vandrede den gamle Faustina op ad de stejle højder på øen Capreæ. Det var en varm dag, og den bitre følelse af alderdom og svaghed kom atter over hende, mens hun

arbejdede sig op ad zigzagstierne og de i klippen udhuggede trappetrin, der førte til Tiberius' villa.

Denne følelse tiltog, efterhånden som hun mærkede, hvor forandret alting var blevet i den tid, hun havde været borte. I sandhed – før havde der altid vrimlet store skarer af mennesker op og ned ad disse trin. Det havde myldret af senatorer, der lod sig bære af kæmpemæssige libyere, af gesandter fra provinserne, der kom, ledsagede af lange tog af slaver, af embedskandidater, af fornemme mænd, der var indbudte til at deltage i kejserens fester.

Men i dag var disse trapper og gange aldeles menneskétomme. De grågrønne firben var de eneste levende væsener, den gamle kvinde blev va'r på sin vej.

Hun forbavsedes over, at alt dette allerede syntes i færd med at gå i forfald. Kejserens sygdom kunne dog højst have varet et par måneder, og dog var der allerede begyndt at spire græs op i revnerne mellem marmorfliserne. De sjældne vækster, der var plantet i kostbare vaser, var allerede visnede, og rå håndværksmænd havde på flere steder brudt balustraden ned.

Men det ubegribeligste af det hele fandt hun dog var denne fuldstændige mennesketomhed. Selv om det var forbudt fremmede at vise sig på øen, så måtte de dog være her, disse uendelige skarer af soldater og slaver, af danserinder og musikanter, af kokke og taffeldækkere, af paladsvagter og havearbejdere, der hørte til kejserens husstand.

Først da Faustina nåede helt op på den øverste terrasse, fik hun øje på et par gamle slaver, der sad på trappetrinene udenfor villaen. Da hun nærmede sig dem, rejste de sig op og bøjede sig for hende.

"Vær hilset, Faustina," sagde den ene. "Det er en gud, der sender dig for at mildne vore ulykker."

"Hvad er dog dette, Milo?" spurgte Faustina. "Hvorfor er her så tomt? Man har dog sagt mig, at Tiberius endnu boede her på Capreæ."

"Kejseren har jaget alle sine slaver bort, fordi han nærer mistanke om, at en af os har givet ham forgiftet vin at drikke, og at den har fremkaldt sygdommen. Han ville også have jaget Tito og mig bort, men vi nægtede at adlyde ham. Og du ved dog, at vi har tjent kejseren og hans moder, så længe vi har levet."

"Jeg spørger ikke blot efter slaverne," sagde Faustina. "Hvor er senatorerne og feltherrerne? Hvor er kejserens fortrolige og alle de sleske lykkejægere?"

"Tiberius vil ikke mere vise sig for fremmede," svarede slaven. "Senatoren Lucius og Macro, anføreren for livvagten, kommer herover hver dag for at modtage hans befalinger. Ellers får ingen lov at nænne sig ham."

Faustina var gået op ad trappen til villaen. Slaven gik foran hende, og mens de gik, spurgte hun ham:

"Hvad siger lægerne om kejserens sygdom?"

"Ingen forstår sig på at helbrede denne sygdom. De ved ikke en gang, om den dræber hurtigt eller langsomt. Men så meget kan jeg sige dig, Faustina, at Tiberius vil snart dø, dersom han bliver ved som nu at nægte at tage nogen som helst føde til sig af frygt for, at den skal være forgiftet. Og jeg ved, at en syg mand ikke kan udholde at våge nat og dag, som kejseren gør, af angst for at blive myrdet i søvne. Hvis han vil stole på dig som i gamle dage, så kan det måske lykkes dig at få ham overtalt til at

spise og sove. Derved vil du kunne forlænge hans liv i mange dage."

Derpå førte slaven Faustina gennem mange gange og gårde ud på en terrasse, hvor Tiberius plejede at opholde sig for at nyde udsigten over den smukke havbugt og det stolte Vesuv.

Da Faustina trådte ud på terrassen, mødte hendes øjne en uhyggelig skikkelse med et opsvulmet ansigt og dyriske træk. Dens hænder og fødder var omviklede med hvide bind, men ud af bindene stak halvfortærede fingre og tæer. Og dette menneskes klæder var støvede og tilsølede. Man kunne indse, at han ikke var i stand til at gå oprejst, men havde måttet krybe ud på terrassen. Han lå med lukkede øjne helt henne ved balustraden og rørte sig ikke, da slaven og Faustina kom gående,

Men Faustina hviskede til slaven, der gik foran hende:

"Hvad er dette, Milo? Hvorledes kan et sådant menneske få lov til at opholde sig på selve kejserterrassen? Skynd dig at skaffe ham af vejen."

Men næppe havde hun sagt dette, før hun så slaven bøje sig til jorden for den elendige liggende skikkelse.

"Cæsar Tiberius," sagde han, "endelig har jeg en glædelig nyhed at bringe dig."

Derpå vendte slaven sig om imod Faustina, men i det samme fo'r han forfærdet tilbage og kunne ikke få et eneste ord mere frem.

Han så ikke længere den stolte matrone, der havde set så kraftig ud, så man uvilkårlig havde sagt til sig selv, at hendes alder sikkert ville nå sibyllens. I dette øjeblik var hun sunket

sammen i afmægtig alderdom, og slaven så for sig en gammel, krumbøjet kvinde med mørkt blik og famlende hænder.

For visselig havde Faustina hørt, at kejseren var blevet forfærdelig forandret, men hun havde dog intet øjeblik tænkt sig ham anderledes end som den store og kraftige mand, han var, da hun sidst så ham. Hun havde også hørt sige, at denne sygdom virkede langsomt, og at den behøvede flere år for at forvandle et menneske. Men her var den skredet frem med en sådan voldsomhed, at den havde gjort sit offer ukendeligt i løbet af et par måneder. Faustina vaklede hen til kejseren. Hun var ude af stand til at tale. Hun blev stående tavs og græd ved siden af ham.

"Er du nu kommet, Faustina?" sagde han da uden at åbne øjnene. "Jeg lå og indbildte mig, at du stod her og græd over mig. Jeg tør ikke se op af angst for at finde, det var kun et sansebedrag."

Da satte den gamle sig ved siden af ham. Hun løftede hans hoved op og lagde det i sit skød.

Men Tiberius lå ganske stille uden at se på hende. En følelse af velgørende ro fyldte ham, og et øjeblik efter faldt han i en dyb søvn.

5

Nogle uger senere kom en af kejserens slaver vandrende op til den ensomme hytte i Sabinerbjergene. Det led mod aften, og vingårdsarbejderen og hans hustru stod i deres dør og så solen synke fjernt i vest. Slaven vendte sine skridt hen imod dem og hilste dem. Derpå løsnede han en tung pung, som han havde båret i sit bælte, og lagde den i mandens hånd.

"Dette sendes dig af Faustina, den gamle kvinde, mod hvem du viste barmhjertighed," sagde slaven. "Hun beder dig for disse penge købe dig din egen vingård og bygge dig en bolig, der ikke ligger så højt oppe i luften som ørnenes rede."

"Den gamle Faustina lever altså endnu?" sagde manden. "Vi har søgt efter hende i kløfter og sumpe. Da hun ikke kom tilbage til os, troede jeg, at hun havde fundet sin død blandt disse frygtelige klipper."

"Husker du ikke," faldt hustruen ind, "at jeg ikke ville tro, at hun var død? Sagde jeg dig ikke nok, at hun var vendt tilbage til kejseren?"

"Jo," svarede manden, "det sagde du visselig, og jeg er glad over, at du har fået ret. Ikke blot fordi Faustina på denne måde er blevet rig nok til at hjælpe os ud af vor fattigdom, men også for den stakkels kejsers skyld."

Slaven ville nu sige farvel med det samme for at kunne nå ned til de beboede egne, inden nattemørket faldt på, men dette ville ægtefællerne ikke tillade.

"Du må blive hos os til i morgen," sagde de. "Vi kan ikke slippe dig, før du har fortalt os, hvad der hændt Faustina. Hvorfor er hun vendt tilbage til kejseren? Hvorledes mødtes de? Er de nu lykkelige over at være forenede?"

Slaven gav efter for deres bønner. Han fulgte med dem ind i hytten, og under aftensmåltidet fortalte han dem om kejserens sygdom og Faustinas tilbagekomst.

Da slaven havde endt sin fortælling, så han både mand og hustru sidde ubevægelige, slåede med forbavselse. De holdt øjnene fæstede på jorden som for ikke at forråde den bevægelse, der havde grebet dem.

Endelig så manden op og sagde til sin hustru:

"Tror du ikke, at dette er en Herrens tilskikkelse?"

"Jo," svarede hans hustru, "visselig ser vi nu, hvorfor Herren sendte os over havet her til denne hytte. Det var sikkerlig dette, der var hans hensigt, da han sendte den gamle kvinde til vor dør."

Så snart hustruen havde sagt disse ord, vendte vingårdsarbejderen sig atter til slaven.

"Ven," sagde han til ham. "Du skal bringe et budskab fra mig til Faustina. Sig til hende følgende ord for ord:

"Din ven, vingårdsarbejderen fra Sabinerbjergene, sender dig denne hilsen. Du har set den unge kvinde, som er min hustru. Fandt du hende ikke blomstrende i ungdommens sundhed og skønhed? Og dog har denne unge kvinde en gang lidt af den samme sygdom, som nu har angrebet Tiberius."

Slaven gjorde en bevægelse af forbavselse, men vingårdsarbejderen fortsatte med mere og mere eftertryk på ordene:

"Hvis Faustina nægter at tro mine ord, så sig hende, at jeg og min hustru er fra Palæstina i Asien, et land, hvor denne sygdom ofte forekommer. Og der hersker den lov, at de spedalske skal fordrives fra byer og landsbyer og kun må bo på øde steder, søge sig boliger i grave og klippehuler. Sig til Faustina, at min hustru er født af syge forældre i en klippehule. Og så længe hun endnu var barn, var hun sund og frisk, men da hun voksede op til en ung jomfru, blev hun angrebet af sygdommen."

Da vingårdsarbejderen havde sagt dette, bøjede slaven hovedet med et venligt smil og sagde:

"Hvor kan du vente, at Faustina skal tro dette? Hun har jo set din hustru i hele hendes sundhed og skønhed? Og hun ved jo, at der ikke findes noget middel imod denne sygdom."

Men manden svarede:

"Det var bedst for hende, om hun kunne tro mig. Men jeg mangler heller ikke vidner. Lad hende sende folk over til Nazareth i Galilæa for at forhøre sig. Der vil hvert et menneske bekræfte mit udsagn."

"Er det måske ved et mirakel af en gud, at din hustru er blevet helbredt?" spurgte slaven.

"Ja," svarede arbejderen, "som du siger, således forholder det sig. En dag bredte det rygte sig til de syge, der opholdt sig i ørkenen: "Se, en stor profet er opstået i byen Nazareth i Galilæa. Han er fuld af Guds ånds kraft, og han kan helbrede jeres sygdom blot ved at lægge sin hånd på jeres pande." Men de syge, der lå i deres elendighed, ville ikke tro, at dette rygte talte sandhed. – "Os kan ingen helbrede," sagde de. "Lige siden de store profeters dage har ingen kunnet frelse nogen af os fra hans ulykke."

Men der var en iblandt dem, der troede, og det var en ung jomfru. Hun gik bort fra de andre for at finde vej ind til byen Nazareth, hvor profeten havde sin bolig. Og en dag, som hun vandrede over de vide sletter, mødte hun en mand, der var høj af vækst og havde et blegt ansigt og håret faldende i bløde, sorte lokker. Hans mørke øjne strålede som stjerner og drog hende uimodståeligt til ham. Men inden de mødtes, råbte hun til ham: "Kom mig ikke nær, for jeg hører til de urene! Men sig mig, hvor jeg kan finde profeten fra Nazareth!" Men manden blev ved at gå hen imod hende, og da han stod lige foran hende, sagde han:

"Hvorfor søger du efter profeten fra Nazareth?" – "Jeg søger eller ham, fordi jeg ønsker, at han skal lægge sin hånd på min pande og helbrede mig for min sygdom." Da gik manden hen til hende og lagde sin hånd på hendes pande. Men hun sagde til ham: "Hvad gavner det mig, at du lægger din hånd på min pande? Du er jo ikke nogen profet." Da smilede han til hende og sagde: "Gå nu ind til byen, som ligger deroppe på bjergskråningen, og vis dig for præsterne."

Den syge tænkte ved sig selv: "Han gør nar ad mig, fordi jeg tror, at jeg kan blive helbredet. Af ham får jeg ikke at vide, det jeg ønsker." – Og han gik videre. Kort efter så hun en mand, der skulle på jagt, komme ridende over sletten. Da han var så nær, at han kunne høre hende, råbte hun til ham: "Kom mig ikke nær, for jeg er af de urene, men sig mig, hvor jeg kan finde profeten fra Nazareth!" – "Hvad ønsker du af profeten?" spurgte manden og red langsomt hen imod hende. – "Jeg ønsker blot, at han vil lægge sin hånd på min pande og helbrede mig for min sygdom." – Men manden red endnu nærmere. "Hvilken sygdom er det, du vil helbredes for?" spurgte han videre. "Du ser visselig ikke ud til at trænge til nogen læge." – "Ser du ikke, at jeg hører til de urene?" sagde hun. "Jeg er født af syge forældre i en klippehule." – Men manden red nærmere og nærmere hen til hende, for hun var lys og fager som en nys udsprunget blomst. "Du er den skønneste jomfru i Jødeland," udbrød han. – "Vil du nu også drive spot med mig?" sagde hun. "Jeg ved, at mine ansigtstræk er fortærede, og at min stemme er som et vildt dyrs brøl." Men han så hende dybt ind i øjnene og sagde: "Din stemme er sød og klingende som vårbækkens, når den rinder

hen over kiselstenene, og dit ansigt er blødt som et klæde af fin silke."

Og med disse ord red han så nær ind til hende, at hun kunne se sit ansigt i de blanke messingbeslag, hvormed hans sabel var prydet. "Spejl dig her!" sagde han. Det gjorde hun, og hun så et ansigt, der var blødt og blomstrende som en nys udfoldet sommerfuglevinge. "Hvad er dog det, jeg ser?" udbrød hun. "Det er ikke mit ansigt." – "Jo, det er dit ansigt," svarede rytteren. – "Men min stemme, er den ikke hæs, lyder den ikke, som når en vogn trækkes hen over en stenet vej?" – "Nej, den lyder som en citherspillers lifligste toner," svarede rytteren.

Hun vendte sig om og pegede ad den vej, hun var kommet. "Ved du, hvem den mand er, som nu forsvinder bag de to egetræer?" spurgte hun rytteren. – "Det er ham, du nys spurgte mig om, det er profeten fra Nazareth," svarede manden. Da slog hun hænderne sammen i forbavselse, og hendes øjne fyldtes af tårer. "O du hellige! O du bærer af Guds magt!" udbrød hun. "Du har helbredet mig!"

Men rytteren løftede hende op i sadlen og førte hende til byen på bjergskråningen og gik med hende til den ældste og til præsterne og fortalte dem, hvorledes han havde fundet hende. De spurgte ham nøje ud om alting, men da de fik at høre, at hun var født i ørkenen af syge forældre, ville de ikke tro, at hun var helbredet. "Gå tilbage til det sted, hvorfra du er kommet," sagde de. "Har du været syg, må du blive ved at være det hele dit liv. Du må ikke komme her til byen og smitte os andre med din sygdom."

Hun sagde til dem: "Jeg ved, at jeg er rask, for profeten fra Nazareth har lagt sin hånd på min pande."

Da de hørte dette, råbte de: "Hvem er han, at han skulle kunne gøre de urene rene? Alt dette er et blændværk af de onde ånder. Gå tilbage til din slægt, på det at du ikke skal bringe os alle i fordærvelse."

De ville ikke erklære hende for helbredt, og de forbød hende at opholde sig i byen. De bekendtgjorde, at enhver, der ydede hende beskyttelse, skulle selv erklæres for uren.

Da præsterne havde fældet denne dom, sagde jomfruen til den unge mand, der havde fundet hende ude på vejen: "Hvor skal jeg nu gå hen? Må jeg atter gå ud i ørkenen til de syge?"

Men manden løftede hende på ny op på sin hest og sagde: "Nej, du skal ingenlunde gå ud til de syge i deres klippehuler, men vi to vil drage bort over havet til et andet land, hvor der ikke findes love for rene og urene. Og de – –"

Men da vingårdsarbejderen var kommet så langt i sin fortælling, rejste slaven sig og afbrød ham.

"Du behøver ikke at fortælle mig mere," sagde han. "Stå hellere op og følg mig på vej, du, som kender bjergstierne, så at jeg kan begynde min hjemrejse endnu i nat og ikke behøver at afvente morgenens komme. Kejseren og Faustina kan ikke få dine nyheder at høre et eneste øjeblik for tidligt."

Da vingårdsarbejderen havde fulgt slaven på vej og atter kom hjem til hytten, fandt han endnu sin hustru vågen.

"Jeg kan ikke sove," sagde hun. "Jeg kan ikke lade være at tænke på mødet mellem disse to. Han, der elsker alle mennesker, og han, der hader dem. Det er mig, som om dette møde måtte bringe verden ud af dens bane."

6

Den gamle Faustina befandt sig i det fjerne Palæstina på rejse til Jerusalem. Hun havde ikke villet tillade, at det hverv at opsøge profeten og bringe ham til kejseren blev betroet til nogen anden end hende. Hun havde vel tænkt ved sig selv: "Hvad vi forlanger af denne fremmede mand er noget, som vi ikke kan lokke ham til hverken med vold eller gaver. Men måske vil han give os det, hvis et menneske falder ham til fode og fortæller ham, hvilken nød kejseren er i. Men hvem skulle vel kunne frembære den rette forbøn for Tiberius uden den, der lider ved hans ulykke lige så meget som han selv?"

Håbet om muligvis at kunne redde Tiberius havde forynget den gamle kvinde. Hun havde uden vanskelighed udholdt den lange sørejse til Joppe. Og på vejen til Jerusalem benyttede hun sig ikke af en bærestol, men drog af sted til hest. Hun lod til at udholde den besværlige rejse lige så godt som de fornemme romere, de soldater og slaver, der udgjorde hendes følge.

Denne rejse fra Joppe til Jerusalem fyldte den gamle kvindes hjerte med glæde og lyst håb. Det var forårstid, og Sarons slette, som den første dagsrejse havde ført dem over, var et eneste strålende blomstertæppe. Endnu på den anden dagsrejse, da de kom ind imellem Judæas bjerge, forlod blomsterne dem ikke. Alle de forskelligt formede høje, mellem hvilke vejen snoede sig, var beplantet med frugttræer, der stod i den rigeste blomstring. Og når de rejsende blev trætte af at betragte abrikosers og ferskeners lyserøde blomster, kunne de hvile deres øjne ved at give agt på det unge vinløv, der skød sig ud af de sortebrune stængler, og hvis vækst var så hurtig, at man syntes, man kunne følge den med øjnene.

Men det var ikke alene blomster og forårsgrønt, der gjorde denne deres færd så skøn. Den største skønhed lå i alle de menneskeskarer, som denne morgen var på vej til Jerusalem. Fra alle biveje og stier, fra de ensomme højder og fra slettens fjerneste kroge kom der vandringsmænd. Når de havde nået Jerusalems-vejen, sluttede de, der rejste enkeltvis, sig sammen i store skarer og drog videre under glade jubelsange. Omkring en gammel mand, der red på en gyngende kamel, gik hans sønner og døtre, hans svigersønner og svigerdøtre og alle hans børnebørn. Det var så stor en slægt, at den udgjorde en hel lille hær. En gammel moder, der var for svag til at gå, havde sønnerne løftet op på deres arme, og hun lod sig stolt bære foran gennem menneskevrimlen, der ærbødig veg til side.

I sandhed, det var en morgen, der kunne gøre selv den mest bedrøvede glad. Himlen var ganske vist ikke klar, den var overtrukket med et tyndt, hvidgråt skylag, men det faldt ingen af de vejfarende ind at beklage sig over, at Solens brændende stråler var dæmpede. Under denne tilslørede himmel strømmede de blomstrende træers og de nysudsprungne blades vellugt ikke så hurtigt som ellers ud i rummet, men blev hængende over marker og veje. Og denne skønne dag, som med sit halvlys og sine ubevægelige vinde mindede om nattens hvile og fred, syntes at meddele alle de lidende menneskeskarer noget af sit væsen, så at de drog af sted glade, men dog højtidelige, syngende med dæmpet stemme ældgamle hymner eller spillende på underlige gammeldags instrumenter, fra hvilke der lød toner, som lignede en mygs surren eller en græshoppes piben.

Som den gamle Faustina red mellem alle disse mennesker, blev også hun smittet af deres iver og glæde. Hun sporede sin pasgænger til raskere gang, idet hun sagde til en ung romer, der holdt sig ved hendes side:

"Jeg drømte i nat, at jeg så Tiberius, og han bad mig ikke opsætte rejsen, men drage til Jerusalem netop i dag. Det forekommet mig, som om guderne ved at gøre denne morgen så skøn har villet give mig en yderligere opfordring til at fremskynde rejsen."

Netop som hun sagde dette, havde hun nået toppen af en langstrakt bjergås, og her holdt hun uvilkårlig sin hest an. Foran hende lå en stor, dyb dalkedel, omkranset af smukke højder, og op af denne dals mørke, overskyggede dyb hævede sig den vældige klippe, som på sin isse bar Jerusalems stad.

Men den ellers så snævert begrænsede bjergby, der med sine mure og tårne lå som et kronende smykke på klippens flade top, var i dag tusindfoldig forstørret. Alle de højder, der hævede sig rundt omkring dalen, var dækkede af brogede telte og en vrimmel af mennesker.

Det var tydeligt for Faustina, at hele landets befolkning var i færd med at samle sig i Jerusalem for at fejre en eller anden stor højtid. De mere fjernt boende var allerede ankommet og havde nået at få deres telte i orden. De derimod, som boede i byens nærmeste nabolag, var først nu på vej dertil. Ned fra alle de lyse bjergskrænter så man dem komme strømmende som en uafbrudt flod af hvide dragter, af sange af højtids glæde.

Den gamle kvinde blev længe holdende stille for at overskue disse tilstrømmende masser af mennesker og disse lange

rækker af telte. Derpå sagde hun til den unge romer, der red ved hendes side:

"Sandelig, Sulpicius, jeg tror, hele folket må være kommet til Jerusalem."

"Således forholder det sig virkelig," sagde romeren, der af Tiberius var blevet udset til at ledsage Faustina, fordi han i flere år havde opholdt sig i Judæa. "De fejrer nu den store forårsfest, og mens den står på, drager alle mennesker, både gamle og unge, til Jerusalem."

Faustina tænkte sig om et øjeblik.

"Jeg er glad ved, at vi er kommet til denne by samme dag som folket fejrer sin højtid," sagde hun. "Det kan ikke betyde andet, end at guderne beskytter vor færd. Anser du det ikke for troligt, at den, vi søger, profeten fra Nazareth, også er kommet til Jerusalem for at deltage i festen?"

"Du har visselig ret, Faustina," svarede romeren. "Han befinder sig efter al sandsynlighed her i Jerusalem. Dette er i sandhed en gudernes tilskikkelse. Hvor stærk og kraftig du end er, kan du dog prise dig lykkelig, hvis du slipper for den lange og besværlige rejse op til Galilæa."

Han red straks hen til nogle vandringsmænd, der netop drog forbi dem, og spurgte dem, om de troede, at profeten fra Nazareth befandt sig i Jerusalem.

"Vi har set ham der hvert år ved denne tid," svarede en af skaren. "Han er ganske sikkert også kommet dertil i år, for han er en from og retfærdig mand."

En kvinde strakte sin hånd ud og pegede på et bjerg, der hævede sig østen for byen.

"Ser du denne bjergskråning, som er bevokset med oliventræer?" sagde hun. "Der plejer galilæerne at rejse deres telte, og der vil du få de pålideligste oplysninger om den, du søger."

De drog nu videre. Ad en zigzagsti nåede de helt ned til dybet af dalen og begyndte derefter at ride op ad Zions bjerg for at nå byen på dets top.

En stejlt opstigende vej var her omgivet af lave mure, og på disse sad og lå en uendelig mængde af tiggere og krøblinge, der anråbte de rejsende om barmhjertighed.

Under den langsomme færd kom en af de jødiske kvinder hen til Faustina.

"Se der," sagde hun og pegede på en af de tiggere, der sad på muren, "denne mand er en galilæer. Jeg husker, at jeg har set ham blandt profetens disciple, han vil kunne sige dig, hvor du skal finde den, du søger."

Faustina red med Sulpicius hen til den mand, der var blevet hende udpeget. Det var en fattig, gammel mand med et stort, gråsprængt skæg. Hans ansigt var brunet af solen, og hans hænder var barkede af arbejde.

Han rakte ikke sin hånd ud efter almisse, tvært imod var han så optaget af bekymrede tanker, at han ikke en gang så på de forbidragende.

Han hørte heller ikke, at Sulpicius tiltalte ham, så denne måtte gentage sit spørgsmål flere gange.

"Min ven, man har sagt mig, at du er en galilæisk mand. Jeg beder dig derfor sige mig, hvor jeg kan finde profeten af Nazareth."

Galilæeren fo'r forfærdet sammen og så sig forvirret omkring. Men da han endelig forstod, hvad det var, man forlangte af ham, blev han grebet af en vrede, der syntes blandet med skræk.

"Hvad er det, du siger?" for han op. "Hvorfor spørger du mig om den mand? Jeg ved intet om ham. Jeg er ingen galilæer."

Den jødiske kvinde blandede sig nu i samtalen.

"Jeg har dog set dig i hans selskab," sagde hun. "Frygt ikke, men sig denne romerinde, som er kejserens ven, hvor hun lettest kan finde profeten."

Men den forskrækkede discipel blev mere og mere forbitret.

"Er da alle mennesker blevet vanvittige i dag?" sagde han. "Er de besatte af en ond ånd, siden de atter og atter kommer til mig og spørger efter dette menneske? Hvorfor vil ingen tro mig, når jeg siger, at jeg ikke kender profeten? Jeg er ikke fra hans land. Jeg har aldrig set ham."

Hans heftighed drog opmærksomheden på ham, og et par tiggere, der sad ved siden af ham på muren, gav sig nu også til at modsige ham.

"Visselig har du hørt til hans disciple," sagde de. "Vi ved jo alle, at du er kommet med ham fra Galilæa."

Men manden rakte begge sine arme mod himlen og råbte:

"Jeg har ikke kunnet holde det ud inde i Jerusalem i dag for dette menneskes skyld, og nu vil man ikke en gang lade mig have fred herude mellem tiggerne. Hvorfor vil I ikke tro mig, når jeg siger, at jeg aldrig har set ham?"

Faustina trak på skuldrene og vendte sig bort.

"Lad os drage videre," sagde hun, "dette menneske er jo vanvittigt. Af ham får vi ingenting at vide."

De drog videre op ad skråningen. Faustina var ikke mere end to skridt fra byens port, da den israelitiske kvinde, der havde villet hjælpe hende at finde profeten, råbte til hende, at hun skulle tage sig i agt. Hun holdt sin hest an og så, at en mand lå på vejen lige foran hestens fødder. Som han lå der, strakt ud i støvet lige på det sted, hvor trængslen var allervoldsomst, var det et under, at han ikke allerede var blevet sønderrådt af dyr eller mennesker.

Manden lå på ryggen og stirrede opad med udslukte, glansløse øjne. Han rørte sig ikke, selv når kamelerne satte deres tunge fødder lige ved siden af ham. Fattigt var han klædt, nu var han desuden tilsølet af støv og jord. Selv havde han desuden overøst sig med så meget grus, at det så ud, som om han søgte at skjule sig for så meget des lettere at blive redet over eller trampet ned.

"Hvad er dette? Hvorfor ligger denne mand her på vejen?" spurgte Faustina.

I det samme begyndte den liggende at anråbe de forbigående.

"I barmhjertighedens navn, brødre og søstre, lad jeres heste og lastdyr skride henover mig! Gå ikke af vejen for mig! Træd mig i støvet! Jeg har forrådt uskyldigt blod. Træd mig i støvet!"

Sulpicius greb Faustinas hest ved tøjlen og drejede den til side.

"Det er en synder, der vil gøre bod," sagde han. "Lad dig ikke standse af dette. Dette folk er besynderligt, og nu må lade det gå sine egne veje."

Manden på vejen blev ved at råbe:

"Sæt jeres hæl på mit hjerte! Lad kamelens fod knuse mine ribben og æslet sætte sine hove i mine øjne!"

Men Faustina syntes, at hun ikke kunne ride forbi denne elendige uden at prøve på at få ham til at rejse sig. Hun blev holdende stille ved siden af ham.

Den israelitiske kvinde, der en gang før havde villet hjælpe hende, trængte sig nu atter hen til hende.

"Denne mand hørte også til profetens disciple," sagde hun. "Vil du, at jeg skal spørge ham ud om hans herre?"

Faustina nikkede bejaende, og kvinden bøjede sig ned over den liggende.

"Hvor har I galilæere gjort af jeres herre og mester i dag?" spurgte hun. "Jeg træffer jer spredte omkring på veje og stier, men ham ser jeg ingen vegne."

Men da hun spurgte således, rejste manden, der lå i vejstøvet, sig op på knæ.

"Hvad er det for en ond ånd, der har indgivet dig at spørge mig om ham?" udbrød han med en stemme, der var fuld af fortvivlelse. "Du ser, jeg har lagt mig i vejens støv for at trædes under fødder. Er det ikke nok? Vil du nu oven i købet komme og spørge mig, hvor jeg har gjort af ham?"

"Jeg forstår ikke, hvad det er, du bebrejder mig," sagde kvinden. "Jeg vil jo blot vide, hvor din mester er henne."

Da hun gentog spørgsmålet, for manden op og holdt begge hænder for ørene.

"Ve dig, at du ikke kan lade mig dø i fred!" råbte han.

Han banede sig vej gennem menneskeskaren, der myldrede foran porten, og styrtede bort, styrtede bort af rædsel, mens

hans sønderrevne klæder flagrede omkring ham som mørke vinger.

"I sandhed, jeg synes, vi er kommet til et folk af vanvittige," sagde Faustina, da hun så manden flygte. Hun var blevet forstemt ved at se disse profetens disciple. Kunne en mand, der blandt sine ledsagere talte sådanne gale mennesker, være i stand til at gøre noget for kejseren?

Også den israelitiske kvinde så bedrøvet ud, og hun vendte sig med et alvorligt udtryk til Faustina.

"Herskerinde," sagde hun, "tøv ikke med at opsøge den mand, du ønsker at se. Jeg frygter, at noget ondt er tilstødt ham, eftersom hans disciple er gået fra sans og samling og ikke kan tåle at høre hans navn nævne."

Faustina og hendes følge red nu endelig igennem porthvælvingen og kom ind i trange, mørke gader, der var myldrende fulde af mennesker. Det så ud til, at det næsten var umuligt at komme igennem byen. Atter og atter måtte de ridende holde stille. Slaver og soldater søgte forgæves at bane vej. Menneskene blev ved at styrte af sted i en tæt, ustandselig strøm.

"I sandhed," sagde den gamle kvinde til Sulpicius, "Roms gader er stille lysthaver i sammenligning med disse."

Sulpicius så snart, at der ventede dem næsten uovervindelige vanskeligheder.

"I disse overfyldte gader er det næsten lettere at gå end at ride," sagde han. "Såfremt du ikke er alt for træt, tror jeg, jeg ville råde dig til at gå til fods til landshøvdingens palads. Det ligger ganske vist temmelig langt borte, men skal vi ride, når vi rimeligvis ikke derhen før efter midnat."

Faustina gik straks ind derpå. Hun stod af hesten og overgav den til en af slaverne. Derpå begyndte de rejsende romere til fods at vandre gennem byens gader.

Dette lykkedes dem betydelig bedre. De nærmede sig nu temmelig hurtigt hjertet af byen, og Sulpicius henledte just Faustinas opmærksomhed på en temmelig bred gade, som de var lige ved at nå.

"Se der, Faustina," sagde han. "Kan vi blot komme ind i denne gade, har vi snart nået vort mål. Den fører lige til vort herberg."

Men netop som de ville bøje ind i denne gade, mødte de den værste hindring.

Det skete, at i samme øjeblik som Faustina nåede den gade, der fra landshøvdingens palads førte ud til Retfærdighedens Port og Golgatha, ledte de en fange frem, der skulle ud for at korsfæstes.

Foran ham ilede en skare vilde unge mennesker, der ville se henrettelsen. De kom styrtende i fuldt firspring ned ad gaden, rakte armene i vejret og udstødte de vildeste hyl af henrykkelse over at få noget at se, som de ikke så hver dag.

Efter dem kom en flok mænd i side kjortler; de syntes at høre til de fornemste og ypperste i byen. Derpå kom en del kvinder, af hvilke mange havde tårevædede ansigter. En skare krøblinge og fattige fulgte dem, idet de udstødte råb, der skar i ørene.

"O Gud," råbte de, "frels ham! Send dine engle og frels ham! Send en hjælper i hans yderste nød!"

Endelig kom nogle romerske lansedragere højt til hest. Deres opgave var at passe på, at ingen af folket skulle trænge sig frem og søge at befri den fangne.

Lige efter dem fulgte bøddelknægtene, der førte den mand frem, som skulle korsfæstes. De havde lagt et stort, tungt kors af træ over hans skuldre, men han var for svag til denne byrde. Den tyngede ham således at hans legeme bøjedes helt ned til jorden. Han holdt hovedet så dybt sænket, at ingen kunne se hans ansigt.

Faustina stod på hjørnet af den lille sidegade og så på den dødsdømtes tunge vandring. Med forbavselse så hun, at han var iført en fin purkappe, og at en tornekrone var trykket ned på hans hoved.

"Hvem er denne mand?" spurgte hun.

En af de hosstående svarede hende:

"Det er en, der har villet gøre sig til kejser."

"Da lider han døden for noget, som er lidet værd at eftertragte," sagde den gamle kvinde vemodigt.

Den dømte segnede under korset, hans skridt blev langsommere og langsommere. Bøddelknægtene havde slået et reb om livet på ham, og de gav sig til at trække i det for at påskynde farten. Men idet de trak i rebet, faldt manden omkuld og blev liggende med korset over sig.

Der blev stort røre. De romerske ryttere havde den største møje med at holde folkehoben tilbage. De drog deres sværd for at standse et par kvinder, der styrtede frem og søgte at hjælpe den faldne op. Bøddelknægtene prøvede på med stød og slag at tvinge ham til at rejse sig, men han formåede det ikke på grund af det tunge kors. Endelig tog et par af dem fat i korset for at løfte det op.

Da hævede han hovedet, og den gamle Faustina kunne se hans ansigt. Kinderne var furede af slag, og fra hans pande, der

var såret af tornekronen, perlede blodsdråberne frem. Håret, der faldt ned over hans ansigt, var klæbet sammen af sved og blod. hans mund var tæt tillukket, men hans læber bævede, som om de kæmpede for at holde et skrig tilbage. Øjnene stirrede lige ud, tårefyldte og næsten som udslukte af pine og mathed.

Men bag dette halvdøde menneskes ansigt så den gamle Faustina ligesom i et syn et skønt og blegt åsyn med et herligt, majestætisk blik og et mildt smil om munden, og hun blev pludselig grebet af sorg og bevægelse over denne fremmede mands ulykke og fornedrelse.

"O, hvorledes har man dog handlet med dig, du stakkels menneske?" udbrød hun og gik ham i møde, mens hendes øjne fyldtes af tårer. Hun glemte sin egen sorg og bekymring over dette forpinte menneskes nød. Det var som skulle hendes hjerte sprænges af medlidenhed. Hun ville ligesom de andre kvinder ile til for at rive ham bort fra bødlerne.

Den faldne så hende komme ham i møde, og han krøb hen imod hende. Det var, som om han ventede at finde beskyttelse hos hende mod alle dem, der forfulgte og pinte ham. Han omslyngede hendes knæ. Han trykkede sig op til hende som et barn, der søger frelse i sin moders favn.

Den gamle kvinde bøjede sig ned over ham, og samtidig med at hendes tårer randt, fyldtes hendes hjerte af den saligste glæde over, at han havde søgt beskyttelse hos hende. Hun lagde sin ene arm om hans hals, og ligesom det første, en moder gør, er at tørre tårerne af barnets øjne, således lagde hun sin svededug af fint, køligt linned over hans ansigt for at borttørre tårer og blod.

Men i samme øjeblik var bøddelknægtene færdige med korset. De kom nu til og trak fangen med sig. Utålmodige over forsinkelsen slæbte de ham af sted med vild hast. En dyb stønnen undslap den dødsdømtes læber, da han blev slæbt bort fra det fristed, han havde fundet, men han gjorde ingen modstand.

Men Faustina greb om ham for at holde ham tilbage, og da hendes svage gamle hænder intet formåede, men hun måtte se ham føres bort, var det for hende, som om nogen havde revet hendes eget barn fra hende, og hun råbte:

"Nej, nej, tag ham ikke fra mig! Han skal ikke dø! Han må ikke dø!"

Hendes hjerte fyldtes af den voldsomste sorg og harme over, at han blev ført bort. Hun ville ile efter ham. Hun ville kæmpe med bødlerne og rive ham fra dem.

Men ved det første skridt, hun gjorde, blev hun grebet af svimmelhed og afmagt. Sulpicius skyndte sig at lægge sin arm om hende for at hindre hende fra at falde.

Han så en lille mørk bod, der vendte ud til gaden, og bar hende derind. Der var hverken stol eller bænk derinde, men bodens ejer var en barmhjertig mand. Han trak en måtte frem og lavede et leje for den gamle kvinde på stengulvet.

Hun havde ikke mistet bevidstheden, men var blevet grebet af en så stærk svimmelhed, at hun ikke kunne holde sig oprejst, men måtte lægge sig ned.

"Hun har gjort en lang rejse i dag. Og larmen og trængslen i byen har været for meget for hende," sagde Sulpicius til købmanden. "Hun er meget gammel, og ingen er dog så stærk, at han ikke bliver overvundet af alderdommen."

"Det er en streng dag også for den, der ikke er gammel," sagde købmanden, "luften er så tung, at man næppe kan drage ånde. Det skulle ikke forbavse mig, om vi havde et svært uvejr i vente."

Sulpicius bøjede sig ned over den gamle. Hun var faldet i søvn og sov med rolige, regelmæssige åndedrag efter al sin træthed og sindsbevægelse.

Han gik hen og stillede sig i bodens dør for at se på folkemassen, mens han ventede på, at hun atter skulle vågne.

7

Den romerske landshøvding i Jerusalem havde en ung hustru, og natten til den dag, da Faustina drog ind i byen, havde hun ligget og drømt.

Hun drømte, at hun stod på taget af sit hus og så ud over den store, smukke gårdsplads, der efter østerlandsk skik var brolagt med marmorfliser og beplantet med træer og blomster.

Men i gården så hun samlet alle de syge og blinde og vanføre, der fandtes i verden. Hun så for sig de pestsyge med legemerne opsvulmede af bylder, de spedalske med halvtfortærede ansigter, de lamme, der ikke formåede at røre sig, men lå hjælpeløse på jorden, og alle de elendige, der våndede sig i pine og plage.

Og de trængte sig alle frem for at komme op til indgangen og ind i huset, og nogle af de forreste dundrede på paladsets dør med hårde slag.

Endelig så hun, at en slave åbnede døren og trådte ud på tærsklen, og hun hørte, at han spurgte dem, hvad de ønskede.

Da svarede de ham og sagde:

"Vi søger den store profet, som Gud har sendt til Jorden. Hvor er han, der er alle sygdommes herre? Hvor er han, der kan forløse os fra alle vore lidelser?"

Da svarede slaven dem i den stolte og ligegyldige tone, som paladstjenere anvender, når de afviser fremmede og fattige:

"Det nytter ikke at søge efter den store profet. Pilatus har dræbt ham."

Da opstod der iblandt alle de syge en jammer og gråd og tænders gnidsel, så hun ikke kunne udholde at høre derpå. Hendes hjerte søndersledes af medlidenhed, og de stride tårer randt fra hendes øjne.

Men i det samme hun kom til at græde, vågnede hun.

Atter faldt hun i søvn. Og atter drømte hun, at hun stod på taget af sit hus og så ned på den rummelige gårdsplads, der var så stor som et torv.

Og se, gården var fuld af alle de mennesker, der var sjælesyge og vanvittige og besatte af onde ånder og hun så nogle, der var nøgne, og nogle, der var indhyllede i deres lange hår, og nogle, der havde flettet sig kroner af strå og kapper af græs og troede om sig selv, at de var konger, og nogle, der krøb på jorden og troede, at de var dyr, og nogle, der græd ustandselig over en sorg, de ikke vidste navn for, og nogle, der kom slæbende på tunge stene, som de sagde, var guldklumper, og nogle, der troede, at de onde ånder talte gennem deres mund.

Hun så alle disse trænge sig frem mod paladsets port, og de, der stod længst fremme, bankede og dundrede for at komme ind.

Til sidst åbnedes døren, og en slave trådte ud på tærsklen og spurgte dem:

"Hvad er det, I begærer?"

Da begyndte de alle at råbe og skrige:

"Hvor er den store profet af Nazareth, han, der er sendt fra Gud, og som skal give os vor forstand og vor sjæl tilbage?"

Hun hørte, at slaven svarede dem i den ligegyldigste tone:

"Det nytter ikke, at I søger den store profet. Pilatus har dræbt ham."

Da disse ord var udtalt, opløftede alle de vanvittige et skrig, der var som et vildt dyrs brølen, og i deres fortvivlelse gav de sig til at såre og sønderflænge sig selv, så at blodet flød over stenene. Og da hun, der drømte, så al deres elendighed, vred hun sine hænder og jamrede sig. Og hendes egen jamren vækkede hende.

Men atter faldt hun i søvn, og atter befandt hun sig i drømmen på taget af sit hus. Og rundt omkring hende sad hendes slavinder og spillede på cymbler og cithere for hende, og mandeltræer strøede deres hvide blomsterblade over hende, og slyngrosernes blomster duftede.

Som hun sad der, talte en røst til hende:

"Du skal gå hen til balustraden, der omgiver taget, og se ned i din gård."

Men i drømmen vægrede hun sig og sagde:

"Jeg vil ikke se flere af dem, der i nat flokkes i min gård."

I det samme hørte hun der nedefra en raslen af jernlænker og en dundren af hammere og en drønen af træ, der sloges mod træ. Hendes slavinder holdt op med deres sang og spil og skyndte sig hen til rækværket og så ned. Og heller ikke hun selv kunne blive siddende stille. Hun måtte gå derhen og se ned i gården.

Da så hun at gården i hendes palads var fuld af alle de stakkels fanger, der fandtes i verden. Hun så dem, der ellers lå i de mørke fangehuler, smedede i tunge jernlænker. Hun så dem, der arbejdede i de mørke gruber, komme slæbende med deres tunge hammere, og dem, der som galejslaver roede de tunge krigsskibe, komme med deres jernbeslåede årer. Og de, der var dømte til at korsfæstes, kom slæbende med deres kors, og de, der skulle halshugges, kom med deres økser. Hun så dem, der var bortført til slaveri i fremmede lande, og hvis øjne brændte af hjemve. Hun så alle de elendige slaver, der måtte arbejde som lastdyr, og hvis rygge var blodige af svøbeslag.

Alle disse ulykkelige mennesker råbte som med en mund og sagde: "Luk op! Luk op!"

Da trådte en slave, der holdt vagt ved indgangen, ud i døråbningen, og han spurgte dem:

"Hvad er det, I begærer?"

Og disse svarede ligesom de andre:

"Vi søger den store profet fra Nazareth, ham, der er kommet til Jorden for at give fangerne deres frihed og slaverne deres lykke tilbage."

Slaven svarede dem i en træt og ligegyldig tone:

"I kan ikke finde ham her. Pilatus har dræbt ham."

Da disse ord var udtalt, syntes hun, der drømte, at der fra alle disse ulykkelige hævede sig et sådant udbrud af harme og hån, at det var, som jord og himmel rystede derved. Selv følte hun sit legeme isnes af skræk. Og hun gennemrystedes af en sådan skælven, at hun vågnede.

Da hun var blevet helt vågen, satte hun sig op i sengen og sagde til sig selv:

"Jeg vil ikke drømme mere. Nu vil jeg holde mig vågen hele natten, så at jeg kan slippe for at se mere af dette forfærdelige."

Men næsten i samme øjeblik, som hun havde sagt dette, fik søvnen på ny bugt med hende, og hun lagde sit hoved ned på puden og faldt i søvn.

Atter drømte hun, at hun sad på taget af sit hus, og hendes lille søn løb frem og tilbage foran hende og legede med en bold.

Da hørte hun en røst, der sagde til hende:

"Gå hen til balustraden, der omgiver taget, og se, hvem det er, der står og venter i din gård."

Men hun, der drømte, sagde til sig selv:

"Jeg har set mere end nok af elendighed i nat. Jeg bliver, hvor jeg er."

I det samme kastede hendes søn sin bold således, at den faldt ud over kanten af taget, og barnet skyndte sig hen og klatrede op på rækværket. Da blev hun bange, løb hen og greb fat i barnet.

Men derved kom hun til at kaste blikket nedad, og atter så hun, at gården var fuld af folk.

I gården var samlet alle de mennesker på Jorden, der var blevet såret i krig. Der kom de med sønderskårne legemer, med afhuggede lemmer og med store, åbne sår, ud af hvilke blodet strømmede, så hele gården svømmede i blod.

Og omkring dem trængte sig alle de mennesker på Jorden, der havde mistet deres kære på valpladsen. Der var de faderløse, der havde mistet deres forsvarere, og de unge kvinder, der råbte på deres elskede, og de gamle, der sukkede over deres sønner.

De forreste iblandt dem trængte sig frem til døren, og portneren kom ud ligesom før og åbnede den.

Han spurgte alle disse, der var blevet såret i krig og fejde:

"Hvad søger I i dette hus?"

Og de svarede:

"Vi søger den store profet af Nazareth, ham, der skal forbyde krig til lands og til vands og bringe fred på Jorden. Vi søger ham, der skal smede spyddene om til ler og sværdene til vingårdsknive."

Da svarede slaven dem temmelig utålmodig:

"Kommer der endnu flere og plager mig? Jeg har jo allerede sagt det mange gange. Den store profet er ikke her. Pilatus har dræbt ham."

Derpå lukkede han porten. Men hun, der drømte, tænkte på at den jammer, hun nu ville få at høre.

"Jeg vil ikke høre den!" sagde hun og ilede bort fra balustraden. I det samme vågnede hun. Og da opdagede hun, at hun i sin angst var sprunget ud af sengen ned på det kolde stengulv.

Atter sagde hun til sig selv, at hun ikke ville sove mere den nat, men atter var søvnen stærkere end hun, så hun måtte lukke sine øjne, og på ny begyndte hun at drømme.

Hun sad igen på taget af sit hus, og ved siden af hende stod hendes mand. Og hun fortalte ham om sine drømme, og han gjorde nar ad hende.

Da hørte hun lige som før ru stemme, der sagde til hende:

"Gå hen og se de mennesker, der venter i din gård."

Men hun tænkte:

"Jeg vil ikke se dem. Jeg har i nat set nok af ulykkelige mennesker."

I det samme hørte hun tre stærke slag på porten, og hendes mand gik hen til balustraden for at se, hvem det var, der begærede adgang til hans hus.

Men ikke så snart havde han bøjet sig ud over rækværket, før han vinkede ad sin hustru, at hun skulle komme hen til ham.

"Kender du ikke denne mand?" sagde han og pegede nedad.

Da hun så derned, opdagede hun at gården var helt fuld af ryttere og heste. Slaver var beskæftigede med at læsse byrderne af kamelers og æslers ryg. Det så ud, som om en fornem rejsende var ankommet.

Og den rejsende stod allerede ved paladsets indgangsdør. Det var en gammel mand, høj og med brede skuldre og med et tungt og mørkt åsyn.

Drømmersken kendte straks den fremmede, og hun hviskede til sin mand:

"Det er Cæsar Tiberius, der er kommet til Jerusalem. Det kan ikke være nogen anden."

"Nu synes jeg også, jeg kan kende ham," sagde hendes mand og lagde i det samme fingeren på munden til tegn på, at de skulle være tavse og lytte efter, hvad der blev sagt nede i gården.

De så, at dørvogteren kom ud og spurgte den fremmede:

"Hvem er det, du søger?"

Og den rejsende svarede:

"Jeg søger den store profet fra Nazareth, ham, der er begavet med Guds undergørende kraft. Det er kejser Tiberius, der kalder på ham, for at han skal befri ham for en stor sygdom, som ingen anden læge kan helbrede."

Da han havde talt ud, bøjede slaven sig i dyb ærbødighed og sagde:

"Herre, vredes ikke, men det er umuligt at opfylde dit ønske."

Da vendte kejseren sig om til sine slaver, der ventede nedenfor på gårdspladsen, og gav dem en befaling.

Og slaverne ilede frem. Nogle havde hænderne fulde af smykker, andre bragte skåle fyldte med perler, og atter andre kom slæbende med sække med guldsmykker.

Kejseren henvendte sig til slaven, der holdt vagt ved indgangen, og sagde:

"Alt dette skal være hans, hvis han vil hjælpe Tiberius. Med dette kan han gøre alle Jordens fattige rige."

Men dørvogteren bøjede sig endnu dybere end før og sagde:

"Herre, vredes ikke på din tjener, men din begæring kan ikke opfyldes."

På ny vinkede kejseren ad sine slaver, og et par af dem ilede til med en dragt, hvorpå der skinnede et brystsmykke af juveler.

Og kejseren sagde til slaven:

"Se her! Dette, som jeg nu byder ham, er magten over hele Jødeland. Han skal styre sit folk som dets øverste dommer. Lad ham blot træde frem og helbrede Tiberius."

Men slaven bøjede sig endnu dybere mod jorden og sagde:

"Herre, det står ikke i min magt at hjælpe dig."

Da vinkede kejseren endnu en gang, og hans slaver kom ilende med en gylden pandering og en purpurkappe.

"Se," sagde han, "dette er kejserens vilje. Han lover at udnævne ham til sin efterfølger og give ham herredømmet over Verden. Han skal få magt til at styre hele Jorden efter sin Guds

vilje. Lad ham blot først række sin hånd ud og helbrede Tiberius."

Da faldt slaven ned for kejserens fødder og sagde jamrende:

"Herre, det står ikke i min magt at efterkomme dit ønske. Den, du søger, er ikke mere her. Pilatus har dræbt ham."

8

Da den unge kvinde vågnede, var det allerede højlys dag, og hendes slavinder stod og ventede på at komme til at hjælpe hende med påklædningen.

Hun var meget stille, mens hun klædte sig på, men til sidst spurgte hun den slavinde, der satte hendes hår, om hendes mand var stået op. Hun fik da at vide, at han var blevet kaldt ud for at holde dom over en forbryder.

"Jeg ville gerne have talt med ham," sagde den unge kvinde.

"Herskerinde," sagde slavinden, "det kan vanskeligt lade sig gøre nu midt under forhøret. Vi skal underrette dig om det, så snart det er til ende."

Så sad hun tavs, til hun var færdig med sin påklædning. Da spurgte hun:

"Har nogen af jer hørt tale om profeten fra Nazareth?"

"Profeten fra Nazareth, det er en jødisk mirakelmager," svarede en af kvinderne rask.

"Det er underligt, herskerinde, at du spørger om ham netop i dag," sagde en anden af slavinderne. "Det er just ham, jøderne har ført herhen til paladset for at lade ham forhøre af landshøvdingen."

Hun bad dem straks gå ud at høre, hvad han var anklaget for, og en af slavinderne fjernede sig. Da hun kom tilbage, sagde

hun:

"De anklager ham for at ville gøre sig til konge over dette land, og de bønfalder landshøvdingen om at lade ham korsfæste."

Men da landshøvdingens hustru hørte dette, forfærdedes hun og sagde:

"Jeg må tale med min mand, ellers sker her i dag en forfærdelig ulykke."

Da slavinderne endnu en gang sagde hende, at dette var umuligt, skælvede hun over hele legemet og brast i gråd. Og en af dem blev rørt og sagde:

"Hvis du vil sende landshøvdingen et skriftligt bud, vil jeg prøve at få det bragt til ham."

Hun tog da straks en stift og skrev nogle ord på en vokstavle, og dette blev bragt Pilatus.

Men hun opnåede ikke at få ham selv i tale hele dagen, for da han havde sendt jøderne bort, og den dømte var ført til retterstedet, var det tid at holde måltid, og til dette havde Pilatus indbudt nogle af de romere, der opholdt sig i Jerusalem på den tid. Der var anføreren for tropperne, en ung lærer i veltalenhed og endnu et par andre.

Det blev ikke noget muntert måltid, for landshøvdingens hustru sad hele tiden tavs og forstemt uden at tage del i samtalen.

Da gæsterne spurgte, om hun var syg eller bedrøvet, fortalte landshøvdingen leende om det bud, hun havde sendt ham om morgenen. Og han spøgte med hende, fordi hun kunne tro, at en romersk landshøvding ville lade sig lede i sine domme af en kvindes drømme.

Hun smilede stille og bedrøvet:

"Dette var i sandhed ingen drøm, men en advarsel, der var sendt af guderne. Du burde i det mindste have ladet manden leve denne ene dag over."

De så, hun var alvorligt bedrøvet. Hun ville ikke lade sig trøste, hvor meget end gæsterne anstrengte sig for ved underholdende samtaler at bringe hende til at glemme disse tomme griller.

Men lidt efter så en af dem i vejret og sagde:

"Hvad er dette? Har vi siddet så længe til bords, at det allerede lakker ad aften?"

Alle så op, og de opdagede nu, at en let skumring sænkede sig over naturen. Især var det mærkeligt at se, hvordan hele det brogede farvespil, der lå udbredt over alle ting og alle mennesker, langsomt slukkedes, så alt blev ensfarvet og gråt.

Som alt andet, mistede også deres egne ansigter deres farve.

"Vi ser ganske ud som døde," sagde den unge rhetor med en gysen. "Vore kinder er jo grå og vore læber sorte."

Alt som mørket blev dybere, voksede også den unge kvindes angst.

"Å, min ven," råbte hun til sidst, "indser du endnu ikke, at de udødelige vil advare dig? De vredes over, at du har dømt en hellig og uskyldig mand til døden. Jeg tænker på, at skønt han måske allerede er naglet til korset, er han sikkert ikke død endnu. Lad ham tage ned fra korset! Med mine egne hænder vil jeg forbinde hans sår. Tillad blot, at han bliver kaldt tilbage til livet."

Men Pilatus svarede hende:

"Sikkert har du ret i, at dette er et tegn fra guderne. Men ingenlunde lader de Solen miste sit lys, fordi en jødisk vranglærer er blevet dømt til at korsfæstes. Derimod kan vi vente, at der indtræffer vigtige begivenheder, der angår hele riget. Hvem ved, hvor længe den gamle Tiberius – –"

Han fuldendte ikke sætningen, for mørket var blevet så dybt, at han ikke en gang kunne se vinbægeret foran sig. Han afbrød derfor sig selv for at befale slaverne hurtigt at bringe nogle lamper ind.

Da det var blevet så lyst, al han kunne se sine gæsters ansigter, var det umuligt for ham ikke at lægge mærke til den forstemthed, der havde grebet dem.

"Se blot," sagde han halvt vred til sin hustru. "Jeg tror virkelig, det er lykkedes dig at jage måltidets munterhed på flugt med dine drømme. Men kan du nu en gang ikke tænke på andet i dag, så lad os hellere høre, hvad du har drømt. Fortæl os det, så vil vi prøve at tyde meningen."

Hertil var den unge kvinde straks rede. Og mens hun skildrede syn efter syn, blev gæsterne mere og mere alvorlige. De lod bægrene stå urørte, og deres pander rynkedes. Den eneste, der blev ved at le og kalde det hele for vanvid, var landshøvdingen selv.

Da fortællingen var til ende, sagde den unge rhetor:

"Sandelig, dette er dog mere end en drøm, for jeg har i dag set, ikke kejseren, men hans gamle veninde Faustina drage ind i byen. Det eneste, der undrer mig, er, at hun ikke allerede har vist sig i landshøvdingens palads."

"Der går jo virkelig rygter om, at kejseren er blevet angrebet af en forfærdelig sygdom," bemærkede anføreren for tropperne.

"Også mig synes det muligt, at din hustrus drøm kan være en advarsel, sendt fra guderne."

"Der er ikke noget usandsynligt i, at Tiberius har sendt bud efter profeten for at kalde ham til sit sygeleje," istemte den unge rhetor.

Anføreren vendte sig i dyb alvor til Pilatus:

"Hvis kejseren virkelig har fået den tanke at kalde denne mirakelmager til sig, var det bedre for dig og for os alle, om han fandt ham i live."

Pilatus svarede halvt vred:

"Er det dette mørke, der har gjort jer til børn? Man skulle tro, I alle var forvandlede til drømmetydere og profeter."

Men høvedsmanden blev ved sit:

"Det var måske ikke umuligt at redde mandens liv, hvis du sendte et hurtigt bud."

"Er det jeres mening at gøre mig til nar," svarede landshøvdingen. "Hvordan tror I, det ville gå med lov og orden i dette land, hvis man fik at vide, at landshøvdingen benådede forbrydere, fordi hans hustru havde haft en ond drøm."

"Det er dog sandhed og ingen drøm, at jeg har set Faustina i Jerusalem," sagde den unge rhetor.

"Jeg skal vide at forsvare min handlemåde overfor kejseren," sagde Pilatus. "Han vil forstå, at denne sværmer, der uden modstand lod sig mishandle af mine soldater, ikke kunne have haft magt til at hjælpe ham."

I samme øjeblik som disse ord blev udtalt, fyldtes huset af et drøn som af en vældig torden og rystedes af et stærkt jordskælv.

Landshøvdingens palads var dog uskadt, men i de første minutter efter jordskælvet hørtes der fra alle sider en frygtelig

larm af huse, der styrtede sammen, og piller, der sank i grus.

Så snart en menneskelig stemme kunne gøre sig forståelig, kaldte landshøvdingen en slave hen til sig.

"Skynd dig ud til retterstedet og befal i mit navn, at profeten fra Nazareth skal tages ned af korset."

Slaven ilede af sted. Gæsterne begav sig fra spisesalen ud i peristylet for at være under åben himmel, hvis jordskælvet skulle gentage sig. Ingen kunne sige et ord, mens de ventede på slavens tilbagekomst.

Han kom meget hurtig tilbage. Han blev stående foran landshøvdingen.

"Fandt du ham i live?" spurgte denne.

"Herre, han var død, og i samme øjeblik han opgav ånden, var det, jordskælvet fandt sted."

Næppe var dette sagt, før der lød et par stærke slag på den yderste port. Da disse slag hørtes, fo'r de alle sammen og sprang op, som om det var et nyt jordskælv.

Straks efter trådte en slave ind.

"Det er den ædle Faustina og Sulpicius, kejserens frænde. De er kommet for at bede om din hjælp til at finde profeten af Nazareth."

Der hørtes en sagte raslen i peristylet og lette trin. Da landshøvdingen så sig om, opdagede han, at hans venner havde trukket sig tilbage fra ham, som fra en, der er hjemfalden til ulykken.

9

Den gamle Faustina var steget i land på Capreæ og havde opsøgt kejseren. Hun fortalte ham sin historie, og mens hun

talte, turde hun knap se på ham. I hendes fraværelse havde sygdommen gjort forfærdelige fremskridt, og hun tænkte ved sig selv: Havde der været barmhjertighed hos de himmelske, havde de ladet mig dø, inden jeg må sige dette stakkels forpinte menneske, at alt håb er ude.

Til hendes forundring hørte Tiberius på hende med den største ligegyldighed. Da hun fortalte, hvordan den store mirakelmager var blevet korsfæstet samme dag, som hun kom til Jerusalem, og hvor nær hun havde været ved at frelse ham, gav hun sig til at græde under byrden af sin skuffelse, men Tiberius sagde blot:

"Tager du dig virkelig dette nær? Ak, Faustina, et helt liv i Rom har altså ikke vænnet dig af med denne overtro på troldmænd og mirakelmagere, som du har lært i din barndom i Sabinerbjergene."

Da indså den gamle, at Tiberius aldrig havde ventet sig hjalp af profeten af Nazareth.

"Hvorfor lod du mig gøre denne rejse til det fjerne land, når du hele tiden anså den for unyttig?"

"Du er den eneste ven, jeg har," sagde kejseren. "Hvorfor skulle jeg afslå dig en bøn, så længe jeg endnu mægter at opfylde den?"

Men den gamle kunne ikke lide, at kejseren havde holdt hende for nar.

"Ja, det er din gamle underfundighed," sagde hun opfarende. "Det er det, jeg mindst af alt kan finde mig i hos dig."

"Du skulle ikke være kommet tilbage til mig," sagde Tiberius. "Du skulle være blevet oppe imellem dine bjerge."

Et øjeblik så det ud, som om disse to, der så ofte var tørnet sammen, igen skulle komme i strid, men den gamles vrede lagde sig snart. De tider var forbi, da hun for alvor kunne strides med kejseren. Hun sænkede sin stemme, dog kunne hun ikke helt og holdent opgive ethvert forsøg på at få ret.

"Men denne mand var virkelig en profet," sagde hun. "Jeg har set ham, da hans øjne mødte mine, troede jeg, han var en gud. Jeg var afsindig, at jeg lod ham gå i døden."

"Jeg er glad, du lod ham dø," sagde Tiberius. "Han var en majestætsforbryder og en oprørsstifter."

Faustina var igen ved at bruse op.

"Jeg har talt om ham med mange af hans venner i Jerusalem," sagde hun. "Han havde ikke begået de forbrydelser, han var anklaget for."

"Selv om han ikke havde begået netop disse forbrydelser, så var han vel ikke bedre end andre," sagde kejseren træt. "Hvor findes det menneske, som ikke tusinde gange i sit liv har fortjent døden?"

Men disse ord af kejseren bragte Faustina til at foretage noget, hun hidtil havde betænkt sig på.

"Jeg vil dog vise dig et tegn på hans magt," sagde hun. "Jeg fortalte dig for lidt siden, at jeg lagde min svededug over hans ansigt. Det er det samme klæde, som jeg nu holder i min hånd. Vil du se på det et øjeblik?"

Hun bredte svededugen ud for kejseren, og han så aftegnet på den et skyggeagtigt billede af et menneskeansigt.

Den gamles stemme skælvede af bevægelse, da hun fortsatte:

"Denne mand så, at jeg elskede ham. Jeg ved ikke, hvilken kraft der satte ham i stand til at give mig et billede af sig selv.

Men mine øjne fyldes af tårer, når jeg ser det."

Kejseren bøjede sig frem og betragtede billedet, der syntes at være malet med blod og tårer og sorgens sorte skygger. Lidt efter trådte hele ansigtet frem for ham, som det var aftrykt på svededugen. Han så blodsdråberne i panden, den stikkende tornekrone, håret, der var klæbrigt af blod, og munden med læber, der så ud, som de bævede af smerte.

Han bøjede sig dybere og dybere ned over billedet. Klarere og klarere så han ansigtet. Frem af de skyggeagtige linjer så han pludselig øjnene stråle som med et hemmelighedsfuldt liv. Og samtidig med at de fortalte ham om den forfærdelige lidelse, åbenbarede de ham en renhed og højhed, som han aldrig før havde set.

Han lå på sin løjbænk og inddrak dette billede med øjnene.

"Er det et menneske?" sagde han med sagte stemme. "Er det et menneske?"

Atter lå han stille og betragtede billedet. Tårerne strømmede pludselig ned ad hans kinder.

"Jeg sørger over din død, du ukendte," hviskede han.

"Faustina," råbte han til sidst, "hvorfor lod du denne mand dø? Han ville have hjulpet mig."

Og han sank igen hen i betragtning af billedet.

"Du menneske," sagde han lidt efter, "kan jeg ikke få min sundhed af dig, så kan jeg dog hævne dig. Min hånd skal hvile tungt på dem, der har stjålet dig fra mig."

Atter lå han lidt, men så lod han sig glide ned på gulvet og faldt på knæ foran billedet.

"Du er mennesket," sagde han. "Du er det, jeg aldrig troede, jeg skulle få at se." Og han pegede på sit vansirede ansigt og sine

halvt fortærede hænder. "Jeg og alle andre er vilde dyr og umennesker, men du er mennesket."

Han bøjede hovedet så dybt over billedet, at det berørte gulvet.

"Jeg græder over dig, du ukendte," sagde han. Og hans tårer vædede stenene.

"Havde du levet, så havde alene synet af dig helbredet mig," sagde han.

Den stakkels gamle kvinde blev forskrækket over, hvad hun havde gjort.

"Det havde været klogere ikke at vise kejseren billedet," tænkte hun. Hun havde fra begyndelsen været bange for, at hans sorg skulle blive for stor, når han fik det at se.

Og i sin fortvivlelse over kejserens sorg trak hun billedet til sig, ligesom for at fjerne det fra hans blik

Da så kejseren op. Og se, hans ansigtstræk var forvandlede, og han var, som før han blev syg. Det var, som om sygdommen havde haft rod og næring i det had og den menneskeforagt, der boede i hans hjerte, og den måtte flygte i samme øjeblik, som han følte kærlighed og medlidenhed.

Men næste dag lod Tiberius tre sendebud drage af sted.

Det første sendebud gik til Rom og befalede, at senatet skulle lade anstille undersøgelse om, hvorledes landshøvdingen i Palæstina forvaltede sit embede, og lade ham straffe, hvis det skulle vise sig, at han undertrykte folket og dømte uskyldige til døden.

Det andet sendebud gik til vingårdsmanden og hans hustru for at takke og belønne dem for det råd, de havde givet kejseren,

og samtidig fortælle dem, hvordan alt var gået til. Da de havde hørt det til ende, græd de stille, og manden sagde:

"Jeg ved, at jeg hele mit liv vil blive ved at grunde over, hvad der ville være sket, dersom de to havde mødtes."

Men kvinden svarede:

"Det kunne ikke gå anderledes. Det var for stor en tanke, at de to skulle mødes. Gud Herren vidste, at Verden ikke kunne bære den."

Det tredje sendebud gik til Palæstina og bragte nogle af Jesu disciple med tilbage til Capreæ, og disse begyndte da at forkynde den lære, der var prædiket af den korsfæstede.

Da disse lærere kom til Capreæ, lå den gamle Faustina på sit dødsleje. Men før hun døde, gjorde de hende til den store profets discipel og døbte hende. Og i dåben blev hun kaldt Veronika, fordi det var blevet hende givet at overlevere menneskene *det sande billede* af deres frelser.

Rødhalsen

Det var på de tider, da Vorherre skabte verden, da han ikke alene dannede himlen og jorden, men også alle dyr og urter og gav dem navn. – Der er mange historier fra den tid, og kendte man dem alle, da havde man også forklaringen på alt det i verden, som man nu ikke kan forstå.

Den gang var det, det skete en dag, da Vorherre sad i Paradiset og malede fuglene, at farven i hans malerpotte slap op, så at stillidsen slet ingen farve havde fået, hvis ikke Vorherre havde tørret alle sine pensler af i dens fjer.

Og den gang var det, æslet fik sine lange øren, fordi det ikke kunne huske, hvad navn det havde fået. Så snart det var gået bare et par skridt hen over Paradisets enge, havde det glemt det, og tre gange kom det tilbage og spurgte, hvad det hed, lige til Vorherre blev en smule utålmodig, trak det i ørene og sagde:

"Du hedder æsel, æsel, æsel."

Og mens han talte sådan, trak han dets øren lange, så det kunne høre bedre og huske, hvad der blev sagt.

Samme dag var det også, bien blev straffet, for så snart bien var skabt, begyndte den straks at samle honning, og dyr og mennesker, som mærkede, hvor lifligt honningen duftede, kom og ville smage den. Men bien ville beholde det hele for sig selv og jagede med sine giftige stik alle dem bort, som nærmede sig bikagen. Det så Vorherre, og straks kaldte han bien for sig og irettesatte den.

"Jeg gav dig den gave at kunne samle honning, som er det sødeste af alle skabte ting," sagde Vorherre, "men derfor gav jeg dig ikke lov til at være hård imod din næste. Husk nu, at hver gang du stikker nogen, der vil smage din honning, må du dø."

Ja, og til samme tid var det, fårekyllingen blev blind og myren mistede sine vinger. Der skete så meget mærkeligt den dag.

Vorherre sad den hele dag stor og mild og skabte og gav liv, og hen imod aften fik han lyst til at skabe en lille grå fugl.

"Husk, dit navn er rødhals!" sagde Vorherre til fuglen, da han var færdig. Og han satte den på sin hånd og lod den flyve.

Men da fuglen havde fløjet lidt om og set på den skønne jord, hvor den skulle leve, fik den lyst til også at se sig selv. Da så den, at den var aldeles grå, og halsen lige så grå som alt det øvrige. Rødhalsen vendte og drejede sig og spejlede sig i vandet, men kunne ikke opdage en eneste rød fjer.

Så fløj fuglen tilbage til Vorherre.

Vorherre sad der god og mild, og ud af hans hænder fløj sommerfugle, der flagrede omkring hans hoved, duer kurrede på hans skuldre, og af engen, hvor han sad, spirede roser, liljer og tusindfryd frem.

Den lille fugls hjerte bankede heftigt af angst, men i lette buer fløj den dog nærmere og nærmere til Vorherre, og til sidst satte den sig på hans hånd.

Så spurgte Vorherre, hvad den ville.

"Der er blot noget, jeg vil spørge dig om," sagde den lille fugl.

"Hvad er det, du vil vide?" sagde Vorherre.

"Hvorfor skal jeg hedde rødhals, når jeg er ganske grå fra næbbet og lige ud til halespidsen? Hvorfor kaldes jeg rødhals, når jeg ikke har en eneste rød fjer?"

Og fuglen så bedende på Vorherre med sine små øjne og drejede hovedet. Rundt om så den fasaner, røde over det hele, med et fint stænk af guldstøv, papegøjer med brusende røde halskraver, haner med røde kamme, for ikke at tale om sommerfugle, guldfisk og roser. Og naturligvis tænkte han på, hvor lidt der skulle til, blot en eneste lille dråbe farve på brystet, så ville den være en smuk fugl, og dens navn ville passe.

"Hvorfor skal jeg hedde rødhals, når jeg er aldeles grå?" spurgte fuglen på ny og ventede, at Vorherre skulle sige:

"Å, min ven, jeg ser, jeg har glemt at male dine halsfjer røde, men bi kun et øjeblik, så skal det blive gjort."

Men Vorherre smilede kun for sig selv og sagde:

"Rødhals har jeg kaldt dig, og rødhals skal du hedde, men du må selv sørge for at fortjene dine røde halsfjer."

Og så løftede Vorherre sin hånd og lod fuglen flyve ud i verden igen.

Fuglen fløj ned i Paradiset med hovedet fuldt af mangehånde tanker. Hvad kunne sådan en lille fugl gøre for at skaffe sig røde fjer?

Det eneste, den kunne finde på, var at bygge rede i en vild rosenbusk. Den byggede inde mellem tornene i det tætte tjørnekrat. Det var, som om den ventede, at et rosenblad skulle sætte sig på dens strube og give den farve.

En uoverskuelig række år er henrundne efter den dag, der var jordens gladeste. Siden den tid har både dyr og mennesker forladt Paradiset og befolket jorden. Og menneskene var nået så vidt, at de havde lært at dyrke jorden og sejle over havet; de havde skaffet sig klæder og prydelser; ja, de havde allerede for

længst lært at bygge store templer og prægtige byer som Theben, Rom og Jerusalem.

Så oprandt en ny dag, der også længe skulle mindes i menneskeslægtens historie, og på denne dags morgen sad fuglen rødhals på en lille kullet høj udenfor Jerusalems mure og sang for sine unger, der lå i en lille rede inde i en lav tornebusk.

Rødhalsen fortalte sine unger om Skabelsens vidunderlige dag og om, hvordan de havde fået navn, sådan som hver eneste rødhals havde fortalt, lige fra den første, der havde hørt Guds ord og var udgået fra Guds hånd.

"Og se nu," sluttede den bedrøvet, "nu er der gået så mange år, og så mange roser er knoppedes, så mange fugleunger er kommet ud af æggene siden Skabelsens dag, at ingen kan tælle dem, men rødhals er den dag i dag en lille, grå fugl. Den har endnu ikke været i stand til at vinde sine røde fjer."

De små unger spærrede deres store gab op og spurgte, om deres forældre ikke havde prøvet på at udføre store bedrifter for at erhverve den uvurderlige røde farve.

"Vi har alle sammen gjort, hvad vi kunne," sagde den lille fugl, "men ingen af os har haft held med sig. Allerede den første rødhals mødte en gang en anden fugl, som lignede den ganske, og den fattede straks en så heftig kærlighed til den, at den følte sit bryst gløde. "Ak," tænkte den, "nu forstår jeg det. Det er Vorherres mening, at jeg skal elske så varmt, at mine fjer farves røde af den kærlighedsglød, der bor i mit hjerte." Men den blev skuffet, ligesom alle efter den blev skuffede, og som I også vil blive skuffede."

De små unger kvidrede bedrøvet. De begyndte allerede at sørge over, at den røde farve aldrig ville komme til at smykke

deres små, dunede halse.

"Vi har også sat vort håb til sangen," sagde den voksne fugl og talte i langtrukne toner. "Allerede den første rødhals sang, så dens bryst svulmede af begejstring, og han fik på ny mod til at håbe. "Ak," tænkte han, "det er sangens glød, som bor i min sjæl, der skal farve mine fjer røde." Men den blev skuffet, som alle efter den blev skuffede, og som også I vil blive skuffede."

Atter lød en bedrøvet pippen fra ungernes halvnøgne struber.

"Vi har også håbet på vort mod og vor tapperhed," sagde fuglen. "Allerede den første rødhals kæmpede tappert med andre fugle, og dens bryst brændte af kamplyst. "Ak," tænkte den, "mine fjer bliver nok røde af den kamplyst, der brænder i mit hjerte." Men den blev skuffet, som alle efter den blev skuffede, og som I også vil blive skuffede."

De små unger pippede kækt om, at de alligevel ville prøve at vinde den attråede udmærkelse, men fuglen svarede dem bedrøvet, at det var umuligt. "Hvad havde de at håbe, når så mange udmærkede forfædre ikke havde kunnet nå målet? Hvad mere kunne de gøre end elske, synge og kæmpe? Hvad kunne – –"

Fuglen tav brat midt i sin tale, for ud af en af Jerusalems porte kom der dragende et stort tog, og hele menneskeskaren hastede op imod højen, hvor fuglen havde sin rede.

Der var ryttere på vælige heste, stridsmænd med lange spyd, bøddelknægte med nagler og hammere, der var præster og dommere med værdig holdning, der var grædende kvinder og fremfor alt en vild vrimmel af sammenløbne folk, et uhyggeligt, hylende følge af landstrygere.

Den lille grå fugl sad bævende på randen af sin rede. Den ventede hvert øjeblik, at den lille tornebusk skulle blive trampet ned og dens små unger dræbt.

"Tag jer i vare," råbte den til de små forsvarsløse unger, "kryb tæt sammen og hold jer ganske stille. Nu går der en hest lige hen over os. Og der er en soldat med jernbeslåede sandaler! Nu kommer hele den vilde skare stormende!"

På en gang holdt fuglen inde med sine advarende råb, den blev stille og tavs. Den glemte næsten den fare, den svævede i.

Pludselig hoppede den ned i heden og bredte vingerne over sine unger.

"Nej, det er alt for frygteligt," sagde den. "Det syn må I ikke se. Det er tre forbrydere, der skal korsfæstes."

Og den bredte vingerne ud, så de små ikke kunne se noget. De hørte kun hammerslag, veråb og folkets vilde hyl.

Rødhalsen fulgte hele skuespillet med øjne, der blev store af rædsel. Den kunne ikke vende sit blik fra de tre ulykkelige.

"Hvor menneskene er grusomme," sagde fuglen lidt efter. "Det er dem ikke nok, at de nagler disse stakkels mænd til korset, men på den enes hoved har de endogså sat en krone af stikkende torne."

"Jeg ser, at tornene har stukket hans pande, så der flyder blod," fortsatte den. "Og denne mand er så skøn og ser sig om med så mildt et blik, at alle burde elske ham. Det er, som mit hjerte blev gennemboret af en pilespids, når jeg ser ham lide."

Den lille fugl fik mere og mere medlidenhed med den tornekronede.

"Var jeg min broder ørnen," tænkte den, "ville jeg rive naglerne ud af hans hænder og med mine stærke kløer jage alle

dem bort, der piner ham."

Den så blodet dryppe ned på den korsfæstedes pande, og så kunne den ikke længere holde sig stille i sin rede.

"Skønt jeg er lille og svag, kan jeg dog måske gøre noget for det stakkels forpinte menneske," tænkte fuglen.

Og den forlod sin rede og fløj op i luften, fløj i store kredse omkring den korsfæstede.

Den kredsede flere gange omkring ham uden at vove at nærme sig, for den var en sky, lille fugl, der aldrig havde haft mod til at nærme sig et menneske. Men lidt efter lidt tog den mod til sig, fløj hen til ham og trak med sit næb en torn ud, der havde boret sig ind i den korsfæstedes pande.

Men idet den gjorde dette, faldt en dråbe af den korsfæstedes blod ned på fuglens bryst. Den bredte sig hurtigt og flød ud og farvede alle de små fine dun på bryst og hals.

Men den korsfæstede oplod sin mund og hviskede til fuglen:

"For din barmhjertigheds skyld har du nu vundet det, som din slægt forgæves har eftertragtet lige fra verdens skabelse."

Så snart fuglen kom tilbage til sin rede, råbte dens små unger til den:

"Dit bryst er rødt, dine halsfjer er rødere end roser!"

"Det er kun en blodsdråbe fra den stakkels mands pande," sagde fuglen. "Den forsvinder, så snart jeg bader mig i en bæk eller en klar kilde."

Men hvor meget den lille fugl end badede sig, den røde farve forsvandt ikke mere fra dens bryst, og da dens små unger blev fuldvoksne, skinnede den blodrøde farve også på deres halsfjer, ligesom den skinner på hver eneste rødhalses strube og bryst endnu den dag i dag.

Vorherre og St. Peder

Det var den gang Vorherre og St. Peder lige var kommet tilbage til Paradiset, efter at de havde vandret omkring på jorden og lidt nød og genvordighed i mange og lange år.

Det kan nok være, St. Peder blev glad. Det var rigtig nok noget andet at sidde på Paradisets bjerge og se ud over alverden end at gå fra dør til dør som en tigger. Det var noget andet at spadsere om i Paradisets have end at gå på jorden og ikke vide, om man kunne få husly en stormfuld nat, eller om man skulle være nødt til at vandre om på landevejen i kulde og mørke.

Man kan tænke sig, hvilken glæde det måtte være endelig at komme til sit rette hjem efter en sådan rejse. St. Peder havde nok ikke altid været sikker på, at det ville ende så godt. Han havde ikke kunnet lade være at tvivle og være urolig af og til, for det havde jo næsten været umuligt at forstå for St. Peder, den stakkel, hvad det skulle nytte til, at de havde det så ondt, når Vorherre var hele verdens herre.

Nu skulle han aldrig mere pines af nogen længsel. Å, hvor var han glad ved det.

Nu kunne han rigtig le ad al den genvordighed, han og Vorherre havde lidt, le ad, hvor småt de havde haft det.

En gang, da det havde været så elendigt for dem, at han syntes, han ikke kunne udholde det længere, havde Vorherre taget ham med sig, og begyndt at vandre op ad et højt bjerg uden at sige ham, hvad de skulle deroppe.

De var vandret forbi byerne, der lå ved foden af bjerget, og sletten, der lå længere oppe. De var gået forbi bøndergårdene og sæterhytterne, for de havde lagt den sidste brændehuggers stengrotte langt bag sig.

De var endelig kommet op der, hvor bjerget var nøgent uden træer og urter, og hvor en eremit havde bygget sig en hytte for at kunne hjælpe vejfarende i nød.

Derpå var de gået over snemarker, hvor murmeldyrene sov, og nået op til vilde isblokke, der var kastet således hulter til bulter, at næppe nok stengeden kunne komme frem.

Deroppe havde Vorherre fundet en lille grå og rød fugl, der lå ihjelfrossen på isen, og han havde puttet den lille dompap i sin lomme. St. Peder huskede, at han havde tænkt ved sig selv, om den lille fugl skulle være deres middagsmad.

Endnu en lang tid var de vandret af sted på de glatte isblokke, og St. Peder havde syntes, at han aldrig havde været dødsriget nærmere, for en dødsmørk tåge indhyllede dem, og en dødskold vind omsusede dem, og så vidt han kunne skønne, fandtes der ikke noget levende væsen. Og dog var de ikke kommet længere end midt på bjerget.

Da bad han Vorherre, om de måtte vende om.

"Endnu ikke," sagde Vorherre, "for jeg vil vise dig noget, der kan give dig mod til at bære alle sorger."

Og så var de vandret videre gennem tåge og kulde, indtil de kom til en umådelig høj mur, der spærrede vejen for dem.

"Denne mur går rundt om hele bjerget," sagde Vorherre, "og du kan ikke komme over den noget steds. Heller ikke kan noget menneske få at se, hvad der er bag muren, for her er det,

Paradiset begynder, og her bor de salige ånder lige op til bjergets top."

Da kunne St. Peder ikke lade være at se vantro ud.

"Derinde er der ikke mørke og kulde som her," sagde Vorherre, "der er grøn sommer, og sol og stjerner lyser klart!"

Men det havde St. Peder ikke kunnet få sig selv til at tro på.

Da tog Vorherre den lille fugl, han havde fundet på ismarken, bøjede sig tilbage og kastede den over muren, så den faldt ned i paradiset. Og straks efter hørte St. Peder en jublende glad kvidren. Han kendte dompappens sang og blev højligen forbavset.

Da vendte han sig til Vorherre og sagde:

"Lad os atter gå ned til jorden og udholde alt, hvad der er at udholde, for nu ser jeg, at du har talt sandhed, og at der findes et sted, hvor livet overvinder døden."

Og de var atter steget ned fra bjerget og havde genoptaget deres vandring på jorden. Siden den tid havde St. Peder i mange år ikke set noget til paradiset, men blot gået og længtes efter landet bagved muren. Og nu var han der endelig og behøvede ikke mere at længes, men kunne hele dagen drikke i fulde drag af glædens evigt strømmende kilde.

Men St. Peder havde ikke været mere end fjorten dage i paradiset, da det begav sig, at en engel trådte frem for Vorherres trone, bøjede sig syv gange og derefter berettede for ham, at der måtte være overgået St. Peder en stor ulykke. Han ville hverken spise eller drikke, og hans øjne var rødkantede, som om han ikke havde sovet i flere nætter.

Så snart Vorherre fik dette at høre, rejste han sig fra sin trone og gik hen at opsøge St. Peder.

Han fandt ham langt borte i en udkant af Paradiset. Der lå han på jorden, som om han var for udmattet til at holde sig oprejst, og han havde sønderrevet sine klæder og strøet aske på sit hoved.

Da Vorherre så ham så bedrøvet, satte han sig på jorden ved siden af ham og talte til ham, ganske som han plejede at gøre, den gang de vandrede om i udlændighed på jorden.

"Hvad er du så bedrøvet over, St. Peder?" spurgte Vorherre.

Men sorgen havde overvældet St. Peder sådan, at han ikke kunne svare et ord.

"Hvad er du så bedrøvet over, St. Peder?" sagde Vorherre igen.

Da Vorherre gentog spørgsmålet, rev St. Peder sin guldkrone af hovedet og kastede den for Vorherres fødder, som om han ville sige, at han hverken ville have lod eller del i hans herlighed.

Men Vorherre forstod godt, at det var kun fordi St. Peder var så fortvivlet, at han ikke vidste, hvad han gjorde, så han blev ikke vred på ham.

"Du må endelig sige mig, hvad der er i vejen med dig," sagde Vorherre lige så sagtmodig som før og med endnu kærligere stemme.

Men da sprang St. Peder op, og Vorherre så nu, at han ikke blot var bedrøvet, men også vred. Han gik hen imod Vorherre med knyttede hænder og flammende øjne.

"Jeg vil have orlov af din tjeneste," sagde St. Peder.

"Jeg vil ikke blive en eneste dag længere i Paradis."

Vorherre søgte at berolige ham, som han havde måttet gøre så mange gange før, når St. Peder bruste op.

"Du skal nok få lov at gå," sagde han, "men først må du sige mig, hvad det er, du er misfornøjet med."

"Jeg må sige, jeg ventede bedre løn, dengang jeg led nød og elendighed med dig nede på jorden," sagde St. Peder.

Vorherre så, at St. Peders hjerte var fuldt af bitterhed, og han følte derfor ingen vrede over hans ord.

"Jeg siger dig jo, at det står dig frit for at gå, hvorhen du vil," sagde han, "når du blot vil lade mig vide, hvad du er så bedrøvet over."

Da fortalte St. Peder endelig, hvorfor han var ulykkelig.

"Jeg havde en gammel moder," sagde han, "og hun døde for et par dage siden."

"Nu ved jeg, hvad du sørger over," sagde Vorherre, "det er, fordi din moder ikke er kommet i Paradis."

"Ja, det er det!" sagde St. Peder, og så så glubsk ud, som om han ville gribe Vorherre i struben. Men i stedet for gav han sig til at hulke.

"Jeg synes nok, jeg kunne have fortjent, om hun var kommet op til mig," sagde han.

Men da Vorherre havde fået at vide, hvad St. Peder sørgede over, da var det ham, der blev bedrøvet, for St. Peders moder havde ikke levet sådan, at hun kunne komme i Himlen. Hun havde aldrig tænkt på andet end at skrabe penge sammen, og fattige stakler, der havde banket på hendes dør, havde hun aldrig haft en skilling eller en bid brød til overs for. Men Vorherre forstod, at det var ikke let at gøre St. Peder begribeligt, at hans moder havde været så gerrig, så hun ikke kunne nyde saligheden.

"St. Peder," sagde han, "hvor kan du vide, om din moder ville befinde sig vel hos os?"

"Se, det siger du nu bare for at blive fri for at bønhøre mig," sagde St. Peder. "Hvem skulle ikke befinde sig vel i Paradis?"

"Den, der ikke føler glæde ved andres glæder, han befinder sig ikke vel her," svarede Vorherre.

"Ja, så er der vel flere end min moder, der ikke passer her," sagde St. Peder, og Vorherre mærkede nok, at han sigtede til ham.

Og han blev mere og mere bedrøvet over, at St. Peder var blevet ramt af så dyb en sorg, at han ikke selv vidste, hvad han sagde. Han stod lidt og ventede på, at St. Peder skulle fortryde, hvad han havde sagt, og indse, at hans moder ikke ville passe i Paradiset, men St. Peder var ikke til at rokke.

Da kaldte Vorherre en engel til sig, og befalede ham at fare ned til Helvede og hente St. Peders moder op til Paradiset.

"Å, lad mig se, når han kommer med hende," sagde St. Peder.

Vorherre tog St. Peder ved hånden og førte ham ud på en klippe, der sænkede sig lodret ned på den en side, og han viste ham, at han kun behøvede at bøje sig lidt frem over kanten, så kunne han se lige ned i Helvede.

Da St. Peder så ned, kunne han i starten ikke skelne mere, end om han havde set ned i en brønd. Det var, som om der åbnede sig et bundløst svælg for ham.

Det første, han svagt kunne skimte, var englen der allerede var på vej ned i afgrunden. Han så at han ilede ned i det store mørke uden frygt og kun bredte vingerne lidt ud for ikke at falde for hastigt.

Men da St. Peders øjne havde vænnet sig lidt til mørket, begyndte han at se mere og mere. Han opdagede for det første, at Paradiset lå på et ringbjerg, der omsluttede en bred kløft, og

at det var på bunden af den, de fordømte havde deres bolig. Han så, at englen blev ved at falde og falde i lange tider, inden han nåede dybet. Han blev ganske forfærdet over, at der var så dybt der ned.

"Bare han dog kan komme op igen med hende," sagde han.

Vorherre så blot på St. Peder med store, bedrøvede øjne.

"Der gives ingen byrde, som min engel ikke kan løfte," sagde han.

Der var så dybt ned til afgrunden, at ingen solstråle kunne trænge derned; der var begsort mørke. Men nu var det, som om englen, der kom flyvende, havde bragt lidt lys og klarhed derned, så det blev muligt for St. Peder at skelne lidt af, hvordan der så ud dernede.

Det var en endeløs, sort klippeørken; skarpe, spidse klippeblokke dækkede hele grunden, og imellem dem skinnede der sorte vandpytter. Der fandtes ikke et grønt græsstrå, ikke et træ, ikke et tegn til liv.

Men overalt på de skarpe klippeblokke var de fordømte klatrede op. De hang ud over klippespidserne, som om de havde håbet at kunne nå op over klippekløften, men da de så, at de ingen vegne kunne komme, var de blevet deroppe, forstenede af fortvivlelse.

Han så nogle af dem sidde og ligge med armene udstrakte i evig længsel og med øjnene stift rettede opad. Andre holdt hænderne for ansigtet, som for ikke at skue den håbløse rædsel, der omgav dem. De var alle ganske ubevægelige. Nogle af dem lå i vandet uden at gøre det mindste forsøg på at komme op.

Det forfærdeligste var, at der var en så talløs mængde. Det var, som om kløftens bund ikke bestod af andet end legemer og

hoveder.

Og St. Peder blev grebet af en ny ængstelse.

"Du skal se, han kan ikke finde hende," sagde han til Vorherre.

Vorherre så blot på ham med det samme bedrøvede blik som før. Han vidste, at St. Peder ikke behøvede at nære nogen bekymring.

Men for St. Peder så det rigtig nok ud, som om englen ikke kunne finde hans moder iblandt den store mængde af fordømte. Han bredte sine vinger ud og svævede frem og tilbage over afgrunden, mens han ledte efter hende.

Pludselig var der en af de stakkels fordømte nede i afgrunden, der fik øje på englen. Han sprang op, rakte armene op imod ham og råbte:

"Tag mig, tag mig!"

Da kom der på en gang liv i hele skaren. Alle de millioner af millioner, der smægtede nede i Helvede, for op, løftede deres arme mod englen og anråbte ham om at føre dem til de saliges Paradis.

Deres skrig hørtes lige op til Vorherre og St. Peder så deres hjerter bævede af sorg ved at høre det.

Englen holdt sig svævende højt oppe over de fordømte, men idet han nu fløj frem og tilbage for at opdage den, han ledte efter, stormede de alle sammen efter, så det så ud, som om de blev fejet af sted af en hvirvelvind.

Endelig havde englen fået øje på den, han søgte. Han foldede vingerne sammen over ryggen og skød ned som et lyn. Og St. Peder skreg højt af glad forbavselse, da han så ham slå armen om hans moder og løfte hende op.

"Gud lønne dig, at du bringer mig min moder," udbrød han.

Vorherre lagde advarende sin hånd på St. Peders skulder som for at sige, at han ikke for tidligt skulle hengive sig til glæden.

Men St. Peder var nær ved at græde af glæde over, at hans moder var frelst, og han kunne ikke indse, at noget herefter skulle kunne skille dem ad. Og en endnu større glæde følte han, da han så, at hvor hurtig englen end havde været, var der dog nogle af de fordømte, der havde været endnu hurtigere. De havde set deres snit til at hage sig fast ved hende, der skulle frelses, så de kunne blive båret op til Paradis med det samme.

Der var vel en halv snes stykker, der havde hængt sig fast ved den gamle kone, og St. Peder syntes, det var en stor ære for hans moder, at hun kunne udfri så mange ulykkelige stakler fra fordømmelsen.

Vorherre stod stille og lod som ingenting, men St. Peder lovede sig selv, at han nok skulle få ham overtalt til at beholde alle disse ulykkelige i Paradis.

Englen gjorde heller ikke noget for at hindre dem i at følge med. Det var, som om han slet ikke tyngedes af byrden. Han steg og steg og svang sine vinger så let, som om det var en død fugleunge, han bar op til Himlen.

Men da så St. Peder, at hans moder begyndte at gøre sig fri for de fordømte. Hun greb fat i deres hænder og løsnede deres tag, så den ene efter den anden styrtede tilbage i Helvede.

St. Peder kunne høre, hvor de bad og anråbte hende, men den gamle kone ville ikke finde sig i, at nogen anden end hun selv blev salig. Hun gjorde sig fri for flere og flere og kastede dem ned i afgrunden. Og idet de faldt, fyldtes hele himmelrummet af veråb og forbandelser.

Da råbte St. Peder til sin moder og besvor hende at vise barmhjertighed, men hun ville ingenting høre. Hun blev ved, som hun havde begyndt.

Og St. Peder så, at englen fløj langsommere og langsommere, jo lettere hans byrde blev. Da blev St. Peder grebet af en sådan skræk, at hans ben rystede under ham, så han sank i knæ.

Til sidst var der kun en eneste af de fordømte, der holdt fast ved St. Peders moder. Det var en ung kvinde, der havde hængt sig om hendes hals og tiggede og bad lige ved hendes øre, at hun dog ville lade hende følge med ind i det velsignede Paradis.

Da var englen med sin byrde kommet så langt, at St. Peder allerede strakte armene ud for at tage imod sin moder. Han syntes kun, englen behøvede at gøre endnu et par vingeslag, så var han oppe på bjerget.

Men da holdt englen pludselig vingerne helt stille, og hans ansigt blev mørkt som natten.

For nu rakte den gamle kone hænderne om bag nakken og greb fat i armene på den, der hang om hendes hals, og hun rev og sled, til det lykkedes hende at løsne hændernes tag, så hun blev fri også for den sidste.

I det øjeblik, den fordømte faldt, sank englen flere favne ned, og det så ud, som om han ikke havde kræfter til at hæve vingerne.

Han så ned på den gamle kvinde med et dybt bedrøvet blik. Hans greb om hendes liv løsnedes som af sig selv, og han lod hende falde, som om hun var en alt for tung byrde for ham, nu hun var alene.

Derpå svang han sig med et eneste vingeslag op i Paradiset.

Men St. Peder blev liggende længe på samme med og hulkede, og Vorherre sad ganske stille ved siden af ham.

"St. Peder," sagde Vorherre til sidst, "aldrig havde jeg troet, du ville græde sådan, når du først var kommet i Paradis."

Da løftede Guds gamle tjener hovedet og svarede:

"Hvad er dette for et Paradis! Jeg hører mine kærestes jammerskrig og ser mine medmenneskers elendighed!"

Men Vorherres åsyn formørkedes af den dybeste sorg.

"Er der noget, jeg hellere ville end at skabe jer alle et Paradis fuldt af idel lys og lykke?" sagde han. "Forstår du da ikke, at det var derfor, jeg steg ned til menneskene og lærte dem at elske deres næste som sig selv. For det skal du vide, St. Peder, at så længe de ikke gør det, findes der ikke det fristed i himlen eller på jorden, hvor smerte og pine ikke kan nå dem."

Flammen

1

For mangfoldige år siden, da byen Firenze nylig var blevet republik, levede der i byen en mand, som hed Raniero di Ranieri. Han var søn af en våbensmed og havde lært sin faders håndværk, men han havde ikke stor lyst til at drive det.

Denne Raniero var den stærkeste mand, man kunne tænke sig. Man fortalte om ham, at han bar en tung jernrustning lige så let, som en anden bærer en silkeskjorte. Han var endnu en ung mand, men havde allerede aflagt mange beviser på sin styrke. En gang var han i et hus, hvor der lå korn på loftet. Men der var lagt for meget korn derop, og mens Raniero var inde i huset, knækkede en af loftsbjælkerne, og hele taget var ved at styrte ned. Alle skyndte sig ud undtagen Raniero. Han rakte armene i vejret og holdt imod, til folk kom med bjælker og stænger at støtte taget med.

Man fortalte også om Raniero, at han var den tapreste mand, der nogen sinde havde levet i Firenze, og at han aldrig kunne få nok af kamp. Så snart han hørte larm fra gaden, styrtede han ud af sit værksted i håb om, at der var opstået et slagsmål, som han kunne tage del i. Når han blot kunne komme til at trække blank, kæmpede han lige så gerne med simple bønder som med jernklædte riddere. Han teede sig i krigen som en gal mand uden at tælle sine modstandere.

I den tid var Firenze nu ikke synderlig mægtig. Befolkningen bestod for størstedelen af uldspindere og klædevævere, og de

forlangte ikke bedre end at få lov at drive deres håndtering i fred. De var dygtige mænd nok; dog var de ikke kamplystne, men satte en ære i, at der i deres by skulle herske en bedre orden end andre steder. Raniero klagede ofte over, at han ikke var født i et land, hvor der var en konge, der samlede tapre mænd omkring sig, og han sagde, at i så fald ville han være kommet til stor ære og værdighed.

Raniero var stortalende og støjende, grusom imod dyr, hård imod sin hustru, ikke nem at leve sammen med for nogen. Han ville have været en smuk mand, hvis han ikke tværs over ansigtet havde haft flere dybe ar, der skæmmede ham. Han var hurtig til at fatte en beslutning, og hans færd var storslået, skønt ofte voldsom.

Raniero var gift med Franceska, der var datter af Jacopo degli Uberti, en vis og mægtig mand. Jacopo havde ikke været meget for at give sin datter til en slagsbroder som Raniero, men havde i lang tid modsat sig giftermålet. Franceska havde tvunget ham til at give efter ved at sige, at hun aldrig ville gifte sig med nogen anden. Da Jacopo omsider gav sit samtykke, sagde han til Raniero:

"Jeg mener at have set, at mænd som du har lettere ved at vinde en kvindes kærlighed end ved at bevare den, derfor vil jeg tage det løfte af dig, at hvis min datter får det så ondt hos dig, at hun ønsker at vende tilbage til mig, så må du ikke holde hende tilbage."

Franceska sagde, at det var unødvendigt at give et sådant løfte, fordi hun havde Raniero så kær at intet formåede at skille hende fra ham. Men Raniero gav øjeblikkelig løftet.

"Det kan du være sikker på, Jacopo," sagde han, "at jeg ikke skal søge at holde på en kvinde, der vil forlade mig."

Franceska flyttede så hen til Raniero, og alt var godt imellem dem. Da de havde været gift nogle uger, faldt det Raniero ind, at han ville øve sig i at skyde til måls. Et par dage skød han til måls efter en skive, der hang på en mur. Han fik snart øvelse og traf hver gang målet. Til sidst fik han lyst til at prøve at skyde efter et vanskeligere mål. Han så sig om efter noget, der passede, men kunne ikke opdage andet end en vagtel, der sad i et bur over porten. Fuglen tilhørte Franceska, og hun holdt meget af den, men alligevel sendte Raniero en svend af sted for at lukke buret op og skød vagtlen, da den svang sig op i luften.

Han syntes, det var et godt skud, og roste sig af det for hvem som helst, der ville høre på ham.

Da Franceska fik at vide, at Raniero havde skudt hendes fugl, blev hun bleg og så sørgmodig på ham. Hun forstod ikke, at han ville gøre noget, der voldte hende sorg. Men hun tilgav ham straks og elskede ham som før.

Alt gik nu igen godt en tid.

Ranieros svigerfader, Jacopo, var linnedvæver, han havde et stort værksted, hvor der udførtes meget arbejde. Raniero troede at have opdaget, at der blev blandet hamp i hørren på Jacopos værksted, og han tav ikke stille hermed, men talte om det her og der i byen. Omsider kom denne snak også Jacopo for øre, og han søgte straks at bringe den til tavshed. Han lod flere andre linnedvævere undersøge hans garn og hans lærred, og de fandt, at alt var det fineste hørlærred. Kun i en pakke, der var bestemt til at sælges udenfor Firenze, fandt de en blanding. Jacopo sagde da, af bedrageriet var blevet begået af en af hans svende

uden hans vidende og vilje. Det var dog straks klart for ham, at han ville have ondt ved at få folk til at tro dette. Han havde altid haft ry for ærlighed, og han tog sig det meget nær, at der var sat en plet på hans ære.

Men Raniero roste sig af, at det var lykkedes ham at afsløre et bedrageri, og han pralede af det, også når Franceska hørte på det.

Hun var dybt bedrøvet og samtidig forundret, ligesom den gang han skød fuglen. Mens hun tænkte på det, syntes hun pludselig, hun så sin kærlighed for sig, og den var som et stort stykke skinnende guldmor. Hun kunne se, hvor stor den var, og hvor den skinnede. Men der var klippet et stykke af i det ene hjørne, så den var ikke så stor og skøn, som den havde været fra først af.

Endnu havde den ikke taget mere skade, end at hun tænkte:

"Den vil nok vare, så længe jeg lever. Den er så stor, at den aldrig kan blive brugt op."

Der gik igen en tid, hvor hun og Raniero var lige så lykkelige som i begyndelsen.

Franceska havde en broder, der hed Taddeo. Han havde været på en forretningsrejse i Venedig, og der havde han købt sig klæder af silke og fløjl. Da han kom hjem, gik han og brystede sig med dem, men i Firenze var det ikke skik og brug at gå kostbart klædt, så der var mange, der gjorde nar ad ham.

En nat var Taddeo og Raniero på vinstue. Taddeo havde en grøn, zobelforet kappe på og violet vams. Raniero lokkede ham nu til at drikke så meget vin, at han faldt i søvn, og derefter tog han kappen af ham og hængte den på et fugleskræmsel, der var stillet op i en kålhave.

Da Franceska hørte dette, blev hun igen vred på Raniero, og i det samme så hun for sig det store stykke guldmor, som var hendes kærlighed, og hun kunne se det blive mindre og mindre, mens Raniero skar det ene stykke af efter det andet.

Derefter blev det igen en tid godt imellem dem, men Franceska var ikke længere så lykkelig som før, for hun gik altid og ventede på, at Raniero skulle foretage sig noget, der gjorde hendes kærlighed skade.

Det lod heller ikke længe vente på sig, for Raniero kunne aldrig forholde sig rolig, han trængte til, at folk altid skulle tale om ham og rose ham for hans mod og uforfærdethed.

På den domkirke, som de den gang havde i Firenze, og som var meget mindre end den nuværende, hang der øverst oppe på et af tårnene et stort tungt skjold, og det var hængt derop af en af Franceskas forfædre. Det skal have været det tungeste skjold, som nogen mand i Firenze havde været i stand til at bære, og alle i Ubertis slægt var stolte over, at det var en af dem, der havde haft kræfter til at klatre op i tårnet og hænge det der.

Men nu gik Raniero en dag op til skjoldet, tog det på ryggen og kom ned med det.

Da Franceska hørte dette, talte hun for første gang med Raniero om det, der pinte hende, og bad ham ikke på denne måde søge at ydmyge den slægt, hun tilhørte. Raniero, der havde ventet, hun skulle rose ham for hans bedrift, blev meget vred. Han svarede, at han længe havde mærket, hun ikke glædede sig over, at det gik ham godt, men kun tænkte på sin egen slægt.

"Det er noget andet, jeg tænker på," sagde Franceska, "og det er min kærlighed. Jeg ved ikke, hvorledes det skal gå med den,

hvis du bliver sådan ved."

Fra den tid faldt der ofte onde ord imellem dem, for Raniero kom næsten altid til at gøre netop det, som Franceska mindst af alt kunne tåle.

På Ranieros værksted var der en svend, som var lille og halt. Den mand havde elsket Franceska, inden hun giftede sig, og blev ved at elske hende også efter hendes giftermål. Raniero, der vidste besked med det, fandt på at drive gæk med ham, især når de sad til bords. Det gik så vidt, at manden, der ikke kunne finde sig i at blive gjort til nar, når Franceska hørte på det, en gang fo'r løs på Raniero og ville slås med ham. Men Raniero lo kun hånligt ad ham og sparkede ham til side. Da syntes staklen ikke, han kunne leve længere, men gik hen og hængte sig.

Da dette skete, havde Raniero og Franceska været gift omtrent et år. Franceska syntes bestandig, hun så sin kærlighed for sig som et stykke skinnende tøj, men på alle kanter var der skåret store stykker bort, så det knap var halvt så stort, som det havde været fra begyndelsen.

Hun blev såre angst, da hun så dette. Og hun tænkte:

"Bliver jeg endnu et år hos Raniero, kommer han til at gøre det af med min kærlighed. Jeg bliver så lige så fattig, som jeg før har været rig."

Da besluttede hun sig til at forlade Ranieros hus og vende tilbage til sin fader, for at ikke den dag skulle komme, da hun hadede Raniero lige så dybt, som hun nu elskede ham.

Jacopo degli Uberti sad ved sin væverstol med alle sine svende i fuldt arbejde omkring sig, da han så hende komme. Han sagde, at nu var det sket, som han længe havde ventet, og

bød hende velkommen. Han lod straks alle sine folk høre op at arbejde og befalede dem at væbne sig og skyde slå for alle døre.

Derefter gik Jacopo hen til Raniero. Han traf ham i værkstedet.

"Min datter er i dag kommet tilbage til mig og har bedt mig om hun igen må leve under mit tag," sagde han til sin svigersøn. "Og nu venter jeg, at du ikke tvinger hende til at vende tilbage til dig efter det løfte, du har givet mig."

Raniero syntes ikke at tage dette synderlig alvorligt, men svarede ganske rolig:

"Selv om jeg ikke havde givet dig noget løfte, så ville jeg dog ikke have fordret en kvinde tilbage, som ikke vil tilhøre mig."

Han vidste, hvor højt Franceska elskede ham, og han sagde til sig selv:

"Hun er tilbage hos mig inden aften."

Hun lod sig dog ikke se hverken den dag eller den næste.

Den tredje dag drog Raniero ud for at forfølge nogle røvere, der længe havde plaget de florentinske købmænd. Det lykkedes ham at overvinde dem og føre dem fangne til Firenze.

Han forholdt sig derpå rolig et par dage, til han kunne være sikker på, at denne bedrift var rygtedes over den hele by. Det gik dog ikke, som han havde ventet, at den skulle bringe Franceska tilbage til ham.

Raniero havde nu den største lyst til med lovens magt at tvinge hende til at komme tilbage til ham, men han syntes ikke, han kunne gøre det for sit løftes skyld. Det forekom ham dog umuligt at leve i samme by som en hustru, der havde forladt ham, og han drog bort fra Firenze.

Først lod han sig hverve som menig soldat, men inden ret længe svang han sig op til anfører for et frikorps. Han var bestandig i kamp og tjente mange forskellige herrer.

Som han havde forudsagt, vandt han stor ære som kriger. Han blev slået til ridder af kejseren og regnedes for en stor mand.

Inden han drog fra Firenze, havde han aflagt det løfte ved et helligt madonnabillede i domkirken at skænke den hellige jomfru det bedste og ypperste, han vandt i hver kamp. Foran det billede så man bestandig kostelige gaver, der var skænkede af Raniero.

Raniero vidste altså, at alle hans bedrifter var kendte i hans fødeby. Han undrede sig meget over, at ikke Franceska degli Uberti kom tilbage til ham, når hun hørte om hans berømmelse.

På den tid blev der prædiket korstog tor at befri den hellige grav, og Raniero tog korset og drog til Østerland. Dels ventede han, at han der skulle vinde slotte og len at herske over, dels tænkte han, al han nu ville blive i stand til at udføre så glimrende bedrifter, at hans hustru igen skulle få ham kær og vende tilbage til ham.

2

Natten efter den dag, da Jerusalem var blevet erobret, var der stor glæde i korsfarerlejren uden for byen. Næsten i hvert eneste telt holdtes der drikkelag, og råb og larm hørtes viden om.

Raniero di Ranieri sad også og drak med nogle krigskammerater, og hos ham gik det om muligt endnu vildere

til end andetsteds. Tjeneren kunne knap nå at fylde bægrene, før de var tømt på ny.

Men Raniero havde også at mulig grund til at holde gilde, for den dag havde han vundet større hæder end nogen tid før. Om morgenen, da byen blev stormet, var han den første, der besteg murene næst efter Gotfred af Bouillon, og om aftenen var han i hele hærens påsyn blevet hædret for sin tapperhed.

Da plyndringerne og myrderiet omsider var til ende og korsfarerne i bodsdragter og med utændte vokslys i hænderne drog ind i Den Hellige Gravs Kirke, blev det nemlig forkyndt ham af Gotfred, at han først af alle skulle have ret til at tænde sit lys ved den hellige ild, der brændte ved Kristi grav. Det var Raniero klart, at Gotfred således ville vise, at han anså ham for den tapreste i hele hæren og han var meget glad over den måde, hvorpå han blev hædret for sine bedrifter.

Ud på natten, da Raniero og hans gæster var i den lystigste stemning, kom en nar og et par spillemænd, der havde vandret om i hele lejren og moret folk med deres narrestreger, ind i Ranieros telt, og narren bad om lov til at fortælle et morsomt eventyr.

Raniero vidste, at den nar havde stort ry for vid, og han lovede at høre på hans fortælling.

"Det skete en gang," sagde narren, "at Vorherre og St. Peder en hel dag sad i det højeste tårn på Paradisets borg og så ned på jorden. Der havde været så meget at se på, at de knap havde haft tid til at veksle et ord. Vorherre havde været stille hele dagen, men St. Peder havde snart klappet i hænderne af glæde, og snart med afsky vendt sit hoved bort. Snart havde han jublet og let, og snart havde han grædt og klaget. Da det led mod enden

af dagen, og skumringen sænkede sig over Paradiset, vendte Vorherre sig til sidst til St. Peder og sagde, at nu var han vel glad og tilfreds.

"Hvad skulle jeg være glad over?" spurgte St. Peder i en heftig tone.

"Jo," sagde Vorherre sagtmodig, "jeg troede, du ville være glad over det, du har set i dag."

Men St. Peder ville ikke lade sig formilde.

"Det er sandt," sagde han, "i mange år har jeg klaget over, at Jerusalem skulle være i de vantros hænder, men efter alt det, der er sket i dag, synes jeg, det lige så gerne kunne være blevet, som det var."

Raniero forstod nu, at narren talte om det, der var foregået i dagens løb. Både han og de andre riddere gav sig til at lytte med større interesse end i begyndelsen.

"Da St. Peder havde sagt dette," fortsatte narren, idet han kastede et listigt blik til ridderne, "bøjede han sig ud over tårnets tinde og pegede ned imod jorden. Han viste Vorherre en by på en stor, ensom klippe, der skød op af en bjergdal.

"Ser du de ligdynger?" sagde han, "og ser du det blod, der oversvømmer gaderne, og ser du de nøgne, elendige fanger, der jamrer sig i nattekulden, og ser du alle de rygende brandtomter?"

Vorherre lod ikke til at have i sinde at svare ham, og St. Peder blev ved med sine klager. Han sagde, at ganske vist havde han mange gange været vred på den by, men så ondt havde han dog ikke ønsket den, som at der skulle komme til at se således ud. Da svarede omsider Vorherre og prøvede at komme med en indvending.

"Du kan dog ikke nægte, at de kristne riddere med den største uforfærdethed har vovet deres liv," sagde han.

Her blev narren afbrudt af bifaldsråb, men han skyndte sig at fortsætte:

"Nej, forstyr mig ikke," sagde han, "nu husker jeg ikke, hvor det var, jeg slap. Jo, det er sandt, jeg skulle lige til at fortælle, at St. Peder viskede nogle tårer bort, der var trådt ham i øjnene og hindrede ham i at se.

"Jeg havde aldrig tænkt mig, de var sådan nogle uhyrer," sagde han. "De har jo myrdet og plyndret hele dagen. Jeg begriber ikke, du ville lade dig korsfæste for at skaffe dig sådanne bekendere."

Ridderne optog spøgen godt. De gav sig til at le højt og muntert.

"Nåda, nar, er St. Peder så vred på os?" råbte en af dem.

"Ti nu stille, og lad os høre, om ikke Vorherre tog os i forsvar!" faldt en anden ind.

"Nej, Vorherre tav stille en tid endnu." sagde narren. "Han vidste sagtens af erfaring, at når St. Peder var kommet rigtig i gang, kunne det ikke nytte at sige ham imod. Han blev ved med sit og sagde, at Vorherre skulle ikke ulejlige sig med at fortælle ham, at de til sidst huskede, hvad det var for en by, de var kommet til, og gik til kirken på bare fødder og i bodsdragt. Den andagt havde jo ikke have varet så længe, at det var umagen værd at tale om den. Og derpå bøjede han sig endnu en gang ud over tårnet og pegede ned på Jerusalem. Han pegede på de kristnes lejr uden for byen.

"Ser du, hvordan dine riddere fejrer deres sejr?" spurgte han. Og Vorherre så, at der holdtes drikkelag hele lejren over.

Riddere og væbnere sad og så på syriske danserinder. Fyldte bægre gik rundt, man spillede terninger om krigsbyttet, og – –"

"Man hørte på narre, der fortalte dårlige historier," afbrød Raniero ham. "Var det ikke også en stor synd?"

Narren lo og nikkede til Raniero, som om han ville sige: Vent du bare, det skal du nok få betalt.

"Nej, afbryd mig ikke!" bad han igen, "en stakkels nar glemmer så let, hvad han ville sige. Jo, det var det: St. Peder spurgte med sin strengeste stemme Vorherre, om han syntes, han havde videre ære af de folk. Dertil var Vorherre jo nødt til at svare, at det syntes han ikke, han havde.

"De var røvere og mordere, inden de drog hjemmefra," sagde St. Peder, "og mordere og røvere er de endnu den dag i dag. Denne bedrift kunne du lige så gerne have ladet ugjort. Der kommer ikke noget godt ud af den –"

"Nå, nå, nar," sagde Raniero advarende.

Men narren lod til at sætte en ære i at prøve, hvor vidt han kunne gå uden at nogen fo'r op og kastede ham på døren, og han blev uforknyt ved.

"Vorherre bøjede kun sit hoved som en, der erkender, at han får sin retfærdige straf. Men næsten i samme øjeblik bøjede han sig ivrigt frem og så ned med større opmærksomhed end før. St. Peder kiggede så også ned.

"Hvad er det, du ser efter?" spurgte han.

Narren fortalte alt dette med del livligste minespil. Alle ridderne så for deres øjne både Vorherre og St. Peder, og de var nysgerrige efter at få at vide, hvad det var, Vorherre havde fået øje på.

"Vorherre svarede, det var ikke noget videre," sagde narren, "men han blev alligevel ved at se derned. St. Peder fulgte retningen af Vorherres blik, og han kunne ikke få andet ud af det, end at Vorherre sad og så ned i et stort telt, udenfor hvilket der var opstillet to saracenerhoveder på lange lanser, og hvor der var opdynget en mængde prægtige tæpper, gyldne drikkekar og kostelige våben, der var taget inde i den hellige stad. I det telt gik det til på samme måde som alle andre steder i lejren. Der sad en flok riddere og tømte deres bægere. Den eneste forskel var, at der blev drukket og larmet mere end noget andet sted. St. Peder kunne ikke forstå, hvorfor Vorherre blev så fornøjet ved at se derned, at glæden ligefrem skinnede ham ud af øjnene. Så mange strenge og grumme ansigter, som han så der, synes han næsten aldrig, han havde set samlede ved et drikkelag. Og værten ved gæstebuddet, han, der sad øverst ved bordet, var den værste af dem alle. Det var en mand på en fem og tredive år, stor og klodset, med et rødblisset ansigt fuldt af ar og skrammer på kryds og på tværs, med hårde hænder og en stærk, buldrende stemme."

Her holdt narren inde et øjeblik, som om han ikke havde mod til at gå videre, men det morede både Raniero og de andre at høre ham tale om sig selv, og de lo kun ad hans næsvished.

"Du er ikke forknyt af dig" sagde Raniero. "Lad os nu se, hvor du vil hen!"

"Omsider sagde Vorherre et par ord." fortsatte narren, "som bragte St. Peder til at forstå, hvad det var, han fornøjede sig over. Han spurgte St. Peder, om han så fejl, eller om det virkelig var tilfældet, at en af ridderne havde et brændende vokslys stående ved siden af sig."

Det gav et sæt i Raniero ved disse ord. Først nu blev han vred på narren og strakte hånden ud efter en tung vinkande for at kaste den i hovedet på ham, men han lagde hånd på sig for at høre, om manden ville berømme ham eller nedsætte ham.

"St. Peder så nu," fortalte narren, "at skønt teltet ellers var oplyst med fakler havde virkelig en af ridderne et flammende vokslys ved siden af sig. Det var et stort, tykt lys af den slags, der var bestemt til at brænde et helt døgn. Ridderen, der ikke have nogen stage at sætte det i, havde samlet en hel del sten og lagt dem rundt om det for at få det til at stå."

Ved disse ord brast selskabet i en tordnende latter. Alle pegede på et lys, der stod på bordet ved siden af Raniero, og som var ganske som det, narren havde beskrevet. Men blodet fo'r Raniero til hovedet, for lyset var det, han for et par timer siden havde fået lov at tænde ved den hellige grav. Han havde ikke kunnet overvinde sig til at lade det gå ud.

"Da St. Peder så det lys," sagde narren, "forstod han jo, hvad det var, Vorherre var blevet glad over, men alligevel kunne han ikke lade være at opholde sig lidt over ham.

"Ja så!" sagde han, "var det ikke den ridder, der i morges besteg muren næst efter herren af Bouillon, og som i aften fik lov at tænde sit lys ved den hellige grav før alle andre?"

"Jo, det var," sagde Vorherre, "og som du ser, holder han endnu sit lys brændende."

Narren talte nu meget hurtigt, mens han fra tid til anden kastede et lurende blik på Raniero. St. Peder kunne stadig ikke lade være at opholde sig lidt over Vorherre.

"Kan du ikke forstå, hvorfor han lader det lys brænde?" sagde han. "Du tror vel, han tænker på din pine og din død, når han

ser det. Men han tænker slet ikke på andet end på den ære, han vandt, da han blev berømmet som den tapreste i hæren næst efter Gotfred."

Ved disse ord lo alle Ranieros gæster. Raniero var meget vred, men han tvang sig til at le med. Han vidste, at de alle ville have fundet det tåbeligt, hvis han ikke kunne tåle spøg.

"Men Vorherre sagde St. Peder imod," sagde narren.

"Ser du ikke, hvor ængstelig han er for lyset?" spurgte han. "Han holder hånden for flammen, så snart nogen lukker teltlugen op, af frygt for, at trækvinden skal blæse den ud. Og hele tiden har han travlt med at jage natsommerfuglene bort, som flyver rundt om det og er nær ved at slukke det."

De lo endnu højere, for hvad narren sagde, var den rene sandhed. Det faldt dog Raniero vanskeligere og vanskeligere at beherske sig. Det var ham utåleligt, at nogen drev spot med den hellige flamme.

"Men St. Peder blev ved at være mistroisk," fortsatte narren. "Han spurgte Vorherre, om han kendte den ridder.

"Han er just ikke af dem, der går til messe eller slider på bedeskamlen," sagde han.

Men Vorherre var ikke til at rokke fra sin mening.

"St. Peder, St. Peder," sagde han højtidelig, "du må ikke glemme, at inden kort tid skal den ridder blive frommere end Gotfred! Hvorfra udgår mildhed og fromhed, om ikke fra min grav? Du skal opnå at se Raniero di Ranieri hjælpe enker og elendige fanger. Du skal se ham have omsorg for de syge og bedrøvede, som han nu har omsorg for den hellige flamme."

Dette vakte en ustyrlig latter. Alle, der kendte Ranieros sind og færd, fandt det i høj grad latterligt. Men han selv fandt både

spøgen og latteren utålelige. Han fo'r op for at tugte narren. Derved kom han til at støde så voldsomt til bordet, der ikke var andet end en dør, som var lagt over et par fritstående bukke, at det vaklede, og lyset faldt til jorden. Nu viste det sig, hvor meget det var Raniero om at gøre, at lyset skulle blive ved at brænde. Han dæmpede sin vrede, så han gav sig tid til at tage det op og blæse liv i flammen, inden han fo'r løs på narren. Men da han havde bragt lyset i sikkerhed, var narren allerede smuttet ud af teltet, og Raniero indså, det ikke kunne nytte at forfølge ham i nattens mørke.

"Jeg træffer ham nok en anden gang," tænkte han og satte sig ned.

Gæsterne havde imidlertid leet ud, og en af dem vendte sig til Raniero og ville fortsætte spøgen.

"Der er dog et, der er sikkert, Raniero, og det er, at du denne gang ikke kan komme til at sende madonna i Firenze det kosteligste, du har vundet i kampen," sagde han.

Raniero spurgte, hvorfor han troede, han denne gang ville afstå fra sin gamle vane.

"Ikke af nogen anden grund," sagde ridderen, "end at det kosteligste, du har vundet, er den flamme, det blev dig tilstået at tænde i den hellige gravs kirke i hele hærens påsyn. Og den kan du dog vist ikke få sendt til Firenze."

Igen lo de andre riddere, men Raniero var nu i en sådan stemning, at han ville have indladt sig på den dumdristigste handling blot for at bringe latteren til tavshed. Hurtig fattede han sin beslutning, kaldte en gammel væbner hen til sig og sagde til ham:

"Gør dig rede til en lang rejse. Giovanni! I morgen skal du drage til Firenze med denne hellige flamme."

Men væbneren sagde rent ud nej til denne befaling.

"Det er noget, jeg ikke vil påtage mig," sagde han. "Hvor skulle det være muligt at ride til Firenze med et brændende lys? Det ville slukkes, før jeg kom ud af lejren."

Raniero spurgte den ene efter den anden af sine mænd. Han fik samme svar af dem alle. De lod til næppe at tage hans befaling for alvor.

Det var jo kun rimeligt, at de fremmede riddere, der var hans gæster, lo højere og mere muntert, eftersom det viste sig, at ingen af Ranieros mænd ville udføre hans befaling.

Raniero blev mere og mere ophidset. Til sidst tabte han tålmodigheden og råbte:

"Denne flamme skal nu alligevel bringes til Firenze, og når ingen anden vil ride dertil med den, så vil jeg selv gøre det."

"Tænk dig om, inden du lover sligt!" sagde en af ridderne. "Du rider fra et fyrstendømme."

"Jeg tilsværger Jer, at jeg skal bringe den flamme til Firenze!" råbte Raniero. "Jeg skal gøre, hvad ingen anden har turdet påtage sig."

Den gamle væbner forsvarede sig:

"Det er en anden sag med dig, herre. Du kan tage et stort følge med dig, men mig ville du sende af sted alene."

Men Raniero var ude af sig selv og overvejede ikke sine ord:

"Jeg vil også drage af sted alene," sagde han.

Og dermed havde Raniero nået sit mål. Ingen i teltet lo mere. De sad og stirrede forskrækket på ham.

"Hvorfor ler I ikke længere?" spurgte Raniero. "Dette foretagende kan vel ikke være andet end en børneleg for en tapper mand."

3

Ved daggry næste morgen steg Raniero til hest. Han var iført fuld rustning, men over denne havde han kastet en grov pilgrimskappe, for at ikke jernklædningen skulle blive for ophedet af solstrålerne. Han var bevæbnet med sværd og stridskølle, og han red på en god hest. I hånden holdt han et brændende lys, og ved sadlen havde han hængt to store knipper lange vokslys for at flammen ikke skulle dø af mangel på næring.

Raniero red langsomt gennem den lange, bepakkede teltgade, og så længe gik alt godt. Det var endnu så tidligt, at tågerne, der steg op fra de dybe dale omkring Jerusalem, ikke var lettet, og Raniero red som i en hvid nat. Hele lejren sov, og Raniero slap let forbi vagtposterne. Ingen af dem råbte ham an, for den tætte tåge forhindrede dem i at se ham, og på vejen lå der en fod højt tykt støv, der gjorde hestens trin lydløse.

Raniero var snart ude af lejren og drejede om ad den vej, der fører til Joppe. Vejen var nu bedre, men han måtte alligevel ride langsomt for flammens skyld. Den brændte svagt i den tætte tåge, med et rødt, blafrende skær. Uafladelig kom store insekter flyvende lige imod lyset med smældende vingeslag. Raniero havde fuldt op at gøre med at passe på det, men han var ved godt mod og syntes endnu, at det hverv, han havde påtaget sig, ikke var sværere, end at et han måtte kunne røgte det.

Imidlertid blev hesten træt af den langsomme gang og satte i trav, men da begyndte flammen at vifte for lufttrækket. Det hjalp ikke, at Raniero søgte at beskytte den med sin hånd og med kappen. Han så, den var lige ved at slukkes.

Men han havde ikke lyst til så hurtigt at opgive sin hensigt. Han standsede hesten og sad en tid stille og tænkte sig om. Til sidst sprang han af sadlen og prøvede på at sidde baglæns, så han med sit legeme beskyttede flammen mod vind og træk. På den måde lykkedes det ham at holde den brændende, men han indså nu, at rejsen ville blive mere besværlig, end han fra begyndelsen havde tænkt sig.

Da han var kommet på den anden side de bjerge, der omgiver Jerusalem, var der ingen tåge længere. Han red nu videre i den dybeste ensomhed. Der var hverken mennesker eller huse eller grønne træer og planter, kun nøgne bjerge.

Her blev Raniero angrebet af røvere. Det var landstrygere, der uden tilladelse fulgte med hæren og levede af rov og plyndring. De havde ligget gemt bag en klippe, og Raniero, der red baglæns, havde ikke set dem, før de allerede havde omringet ham og løftede deres sværd imod ham.

Der var tolv mand. Ynkelige så de ud og red på usle heste. Raniero så straks, at det ville være ham en let sag at bryde igennem flokken og ride sin vej. Men han indså, at det ikke kunne lade sig gøre, uden at han kastede lyset fra sig. Og han syntes dog ikke, han så let ville opgive sit forehavende efter de stolte ord, han havde talt om natten.

Han fandt da ingen anden udvej end at indgå en overenskomst med røverne. Han sagde til dem, at da han var vel bevæbnet og red en god hest, ville det blive svært for dem at

overvinde ham, dersom han forsvarede sig. Men eftersom han var bundet ved et løfte, ville han ingen modstand gøre, men lade dem tage, hvad de ønskede, uden kamp, når de blot ville love ikke at slukke hans lys.

Røverne havde ventet en hård kamp. De blev meget glade over Ranieros forslag og gav sig straks til at plyndre ham. De tog både hans rustning og hans ganger, både våben og penge. Det eneste, de lod hun beholde, var den grove kappe og de to knipper lys. De holdt også ærligt deres løfte om ikke at slukke flammen.

En af dem var sprunget op på Ranieros hest. Da han mærkede, hvor god den var, fik han åbenbart lidt medlidenhed med ridderen. Han råbte til ham:

"Se der, vi må jo ikke være for hårde imod en kristen. Du skal få min gamle hest at ride på."

Det var en elendig krikke. Den var så tung og stivbenet som om den var af træ.

Da røverne omsider var borte, og Raniero gik hen og satte sig op på den usle krikke, sagde han til sig selv:

"Jeg tror, den flamme har forhekset mig. For dens skyld rider jeg nu her på vejen som en forrykt tigger."

Han indså, det ville være klogt af ham at vende om, da foretagendet i virkeligheden var uudførligt. Men han var besjælet af så stærkt et ønske om at føre det igennem, at han ikke kunne modstå sin trang til at fortsætte færden.

Han drog altså videre. Stadig så han til alle sider de samme nøgne, lysegule bjerge.

En stund efter kom han forbi en ung hyrde, der røgtede sine geder. Da Raniero så dyrene gå og græsse på den nøgne mark,

spurgte han sig selv, om de åd jord.

Den hyrde havde rimeligvis ejet en større hjord, der var stjålet fra ham af korsfarerne. Da han nu så en enlig kristen komme ridende, søgte han at gøre ham al den fortræd, han kunne. Han fo'r løs på ham og slog med sin stav efter hans lys. Flammen var til så stor hindring for Raniero, at han ikke en gang kunne forsvare sig mod en hyrde. Han holdt kun lyset tæt ind til sig for af beskytte det. Hyrden slog endnu et par gange efter det, men så blev han forbavset stående og holdt op at slå. Han så, at der var gået ild i Ranieros kappe, men Raniero gjorde ikke noget for at kvæle ilden, så længe flammen var i fare. Hyrden følte sig åbenbart skamfuld. Han fulgte en tid lang efter Raniero, og på et sted, hvor vejen var meget smal med en afgrund på hver side, kom han hen og trak hesten for ham.

Raniero smilede og tænkte, at hyrden nok antog ham for en hellig mand, der foretog en bodsøvelse.

Hen ad aften begyndte Raniero at møde mennesker. Rygtet om Jerusalems fald havde nemlig i nattens løb spredt sig ned til kysten, og en mængde mennesker havde straks gjort sig rede til at drage derop. Der var pilgrimme, som i mange år havde ventet på lejlighed til at komme ind i Jerusalem, der var nyankomne krigsfolk, og frem for alt var der købmænd, der skyndte sig dertil med store ladninger at levnedsmidler.

Da disse skarer mødte Raniero, som kom ridende baglæns med et lys i hånden, råbte de:

"En gal mand, en gal mand!"

De fleste var italienere, og Raniero hørte dem på sit eget mål råbe: "*Pazzo, pazzo!*" hvad der betyder: "En gal mand, en gal mand!"

Raniero, der hele dagen så godt havde forstået at holde sig selv i tømme, blev heftig opbragt ved disse stadig tilbagevendende råb. Pludselig sprang han af sadlen og gav sig til at slå løs på skrålhalsene med sine hårde næver. Da de mærkede, hvor tunge slagene faldt, flygtede de alle som en, og snart stod han alene tilbage på vejen.

Raniero kom nu igen til sig selv.

"Sandelig havde de ret, der kaldte dig *pazzo*," sagde han, idet han så sig om efter lyset, som han ikke vidste, hvor han havde gjort af. Endelig så han, at det var rullet fra vejen ned i et hul. Flammen var gået ud, men han så gnister i en tør tue tæt ved, og forstod, at han havde haft lykken med sig, så lyset havde antændt græsset, inden det slukkedes.

"Det kunne være blevet en ynkelig ende på megen møje," tænkte han, mens han tændte lyset og igen steg i sadlen. Han følte sig meget ydmyget. Det forekom ham nu ikke videre sandsynligt, at hans færd ville lykkes.

Hen ad aften nåede Raniero Ramle og red hen til et sted, hvor karavaner plejede at søge natteherberge. Det var en stor, overbygget gård. Rundt omkring var der små aflukker, hvor de rejsende kunne stille deres heste ind. Der var ingen værelser, så folk måtte sove ved siden af deres dyr.

Der var overfyldt, men værten skaffede dog plads til Raniero og hans hest. Han gav også hesten foder og Raniero mad.

Da Raniero mærkede, at han blev så godt behandlet, tænkte han:

"Jeg er nærved at tro, at røverne har gjort mig en tjeneste ved at tage min rustning og min hest fra mig. Jeg kommer sikkert

lettere gennem landet med min byrde, hvis folk holder mig for gal."

Da Raniero havde sat hesten i spiltovet, satte han sig på et knippe halm med lyset i hænderne. Han havde ikke i sinde at sove, men ville holde sig vågen hele natten.

Raniero havde dog næppe sat sig ned, før han faldt i søvn. Han var grænseløs træt. I søvne strakte han sig så lang, han var, og sov lige til om morgenen.

Da han vågnede, så han hverken flamme eller lys. Han ledte eller lyset i halmen, men fandt det ingen steder.

"Der må være nogen, der har taget det fra mig og slukket det," tænkte han. Og han prøvede at bilde sig selv ind, at han var glad over, at det hele var forbi, og at han ikke behøvede at fuldende et umuligt forehavende.

Men samtidig med, at han tænkte dette, følte han tomhed og savn. Han havde aldrig inderligere ønsket, at det, han havde foresat sig, skulle lykkes.

Han trak hesten ud, striglede den og lagde sadel på den.

Da han var færdig, kom værten, der ejede karavanseraiet, hen til ham med et brændende vokslys. Han sagde til ham på frankisk:

"Jeg måtte tage dit lys fra dig i går, da du faldt i søvn, men her har du det igen."

Raniero lod sig ikke mærke med noget, men sagde ganske roligt:

"Det var klogt af dig at slukke det."

"Jeg har ikke slukket det," sagde manden. "Jeg så, det brændte, da du kom, og jeg troede, det var dig om at gøre, at det

blev ved at brænde. Når du ser, hvor meget det er svundet, kan du nok forstå, det har brændt hele natten."

Raniero strålede af glæde. Han roste værten meget og red videre i det bedste lune.

4

Da Raniero brød op fra Jerusalem, var det hans hensigt at tage søvejen fra Joppe til Italien. Men han forandrede denne beslutning, da røverne havde plyndret ham for alle hans penge, og besluttede at rejse over land.

Det blev en lang rejse. Fra Joppe drog han mod nord langs med Syriens kyst. Derefter gik farten mod vest langs med Lilleasiens halvø. Derpå igen mod nord helt op til Konstantinopel. Og derfra havde han endnu et godt stykke vej hjem til Firenze.

I al den tid levede Raniero af milde gaver. Det var mest pilgrimme, der nu i store skarer strømmede til Jerusalem, som delte deres brød med ham.

Skønt Raniero næsten altid red alene, var dagene dog ikke lange eller ensformige for ham. Han måtte altid holde øje med flammen og kunne aldrig være rolig. Der skulle ikke mere til end et vindpust, en dråbe regn, og det ville have været ude med den.

Mens Raniero red ad ensomme veje og ikke tænkte på andet end at holde flammen i live, faldt det ham ind, at han en gang før havde været med til noget sådant. En gang før havde han set et menneske våge over noget, der var lige så ømtåligt som en flamme.

Først stod det så uklart for ham, at han tænkte sig, det måske var noget, han havde drømt.

Men som han drog alene gennem landene stod det atter og atter for ham, som han en gang før havde været med til noget lignende.

"Det er, som om jeg hele mit liv igennem ikke havde hørt tale om andet," sagde han.

En aften kom Raniero ridende ind i en by. Kvinderne stod i dørene og så efter deres mænd. Raniero så da en kvinde, der var høj og slank og havde alvorlige øjne. Hun mindede ham om Franceska degli Uberti.

I samme øjeblik kom Raniero til klarhed over det, han havde grundet på. Han tænkte, at for Franceska havde hendes kærlighed sikkert været lig en flamme, som hun altid ville holde brændende, og som hun bestandig frygtede, Raniero skulle slukke for hende. Han blev forundret over denne tanke, men blev mere og mere sikker på, at sådan forholdt det sig. For første gang begyndte det at gå op for ham, at det ikke var med våbendåd, han skulle vinde hende tilbage.

Den rejse, Raniero gjorde, blev meget langvarig. Og ikke mindst, fordi han ikke kunne færdes ude i dårligt vejr. Da sad han inde i karavanseraiet og passede på flammen. Det var strenge dage.

En dag, da Raniero drog over bjerget Libanon, så han, at det trak sammen til uvejr. Han var højt oppe mellem frygtelige kløfter og afgrunde, langt fra enhver menneskelig bolig. Endelig så han på toppen af en klippe en saracensk helgengrav.

Det var en lille firkantet bygning af sten med hvælvet tag. Han syntes, det var bedst at søge tilflugt der.

Næppe var Raniero kommet derind, før der brød en snestorm løs, som varede i to dage. Og samtidig blev kulden så stærk, at han var nær ved at fryse ihjel.

Raniero vidste, at der ude på bjerget var fuldt op af ris og kviste, så det ikke ville være vanskeligt for ham at få samlet brænde til et bål. Men han anså den flamme, han bar, for meget hellig og ville ikke tænde andet med den end lysene foran den hellige jomfrus alter.

Uvejret blev værre og værre, og til sidst hørte han torden og så lyn.

Og et lyn slog ned på bjerget lige udenfor graven og antændte et træ. Og på denne måde fik Raniero sit bål tændt uden at behøve at låne af den hellige ild.

Da Raniero red gennem en øde del af de ciliciske bjerge, slap hans lys op. De knipper lys, han havde haft med fra Jerusalem, var brugt op for længe siden, men han havde dog kunnet klare sig, da der på hele vejen havde været kristne menigheder, hvor han havde tigget nye lys.

Men nu var hans forråd sluppet op, og han tænkte, det ville blive enden på rejsen.

Da der var så lidt tilbage af lyset, at flammen brændte hans fingre, sprang han af hesten, samlede kviste og tørt græs og antændte dette med den sidste gnist af flammen.

Men der var ikke meget, der kunne brænde deroppe på bjerget, og ilden ville snart gå ud.

Allerbedst som Raniero sad og sørgede over, at den hellige flamme skulle dø, hørte han sang fra vejen, og en procession pilgrimme kom dragende op ad stien med lys i hænderne. De var på vej til en grotte, hvor der havde levet en hellig mand, og Raniero fulgte med dem. Der var iblandt dem en kvinde, der var gammel og havde ondt ved at gå, og Raniero hjalp hende og næsten bar hende op ad bjerget.

Da hun bagefter takkede ham, gjorde han tegn til hende, at hun skulle give ham sit lys. Og det gjorde hun, og der var flere andre, der gav ham de lys, de havde i hånden.

Han slukkede lysene, ilede nedad stien og tændte et af dem ved de sidste gnister af den ild, der var tændt af den hellige flamme.

En middagsstund var det meget varmt, og Raniero havde lagt sig til at sove i et krat. Han sov fast, og lyset stod ved siden af ham mellem to stene. Men da Raniero havde sovet en tid, gav det sig til at regne, og det blev ved at regne temmelig længe uden at han vågnede. Da han omsider fo'r op af søvnen, var jorden rundt omkring våd, og han turde næppe se på lyset af frygt for, at det skulle være slukket.

Men lyset brændte stille og roligt midt i regnen, og Raniero så, at det kom af, at to små fugle fløj og flagrede et stykke over flammen. De næbbedes og bredte vingerne ud, og derved havde de beskyttet flammen imod regnen.

Raniero tog straks sin hætte af og hængte den over lyset. Derpå rakte han hånden ud over de små fugle, for han havde fået lyst til at klappe dem. Og ingen af dem fløj sin vej, men lod sig fange af ham.

Raniero blev meget forundret over, at fuglene ikke var bange for ham. Men han tænkte:

"De er ikke bange for mig, for de ved, at jeg ikke har anden tanke end at vogte det, som er det mest ømtålige af alt."

Raniero kom ridende i nærheden af Nicæa. Han mødte der vesterlandske herrer, som var på vej til det hellige land med hjælpetropper. I denne skare var der også Robert Taillefer, der var en vandrende ridder og troubadour.

Raniero kom ridende i sin slidte kappe med lyset i hånden, og krigsfolkene gav sig som sædvanligt til at råbe:

"En gal mand, en gal mand!"

Men Robert tyssede på dem og tiltalte den ridende:

"Har du redet langt på denne måde?" spurgte han ham.

"Jeg har redet på denne måde lige fra Jerusalem," svarede Raniero.

"Har dit lys da været slukket mange gange på vejen?"

"På mit lys brænder endnu den samme flamme, som da jeg rejste fra Jerusalem," svarede Raniero.

Da sagde Robert Taillefer til ham:

"Jeg er også en af dem, der bærer en flamme, og jeg ville gerne have, den skulle brænde evigt. Men kanske du, der har ført dit lys brændende lige fra Jerusalem, kan sige mig, hvad jeg skal gøre, for at den ikke skal slukkes."

Da svarede Raniero:

"Det er et svært arbejde, herre, skønt det ser ud til at være en let sag. Jeg vil visselig ikke råde Jer til et sådant foretagende, for denne lille flamme kræver af Jer, at I helt skal ophøre at tænke på noget andet. Den tillader Jer ikke at have en kæreste, om I

skulle have lyst til sådant, og I tør heller ikke vove for den flammes skyld at sætte Jer ved et drikkelag. I må ikke have andet i tanke end denne flamme alene og ingen anden glæde eje. Men hvorfor jeg først og fremmest fraråder Jer at gøre den færd, jeg nu har fristet, er, fordi I aldrig et øjeblik kan føle Jer tryg. Har I end bjerget flammen gennem nok så mange farer, må I dog ikke et øjeblik tro Jer sikker, men I må være beredt på, at den i næste øjeblik svigter Jer."

Da løftede Robert Taillefer stolt sit hoved og svarede:

"Hvad du har gjort for din flamme, skal jeg og også vide at gøre for min."

Raniero var nået til Italien. En dag kom han ridende ad øde veje højt oppe mellem bjergene. Da kom en kvinde løbende efter ham og bad, om hun måtte låne ild fra hans lys.

"Min ild er gået ud," sagde hun, "mine børn sulter. Lån mig ild, så jeg kan få min ovn varm og bage brød til dem!"

Hun strakte hånden ud efter lyset, men Raniero trak det til sig, for han ville ikke tillade, at der ved den flamme blev tændt andet end lysene foran den hellige jomfrus billede.

Da sagde kvinden til ham:

"Giv mig ild, pilgrim, for mine børns liv er den flamme, som det er pålagt mig at holde brændende!"

Og for de ords skyld lod Raniero hende tænde vægen i sin lampe ved hans flamme.

Et par timer efter red Raniero ind i en by. Den lå højt oppe i bjergene, så der var meget koldt. En ung bondekarl stod på vejen og så den stakkels mand, der kom ridende i sin slidte kappe. Hurtigt tog han sin korte kappe af og kastede den hen til

ham på hesten. Men kappen faldt lige ned over lyset og slukkede flammen.

Raniero kom så i tanker om den kvinde, der havde lånt ild hos ham. Han vendte tilbage til hende og fik på ny sit lys tændt ved den hellige ild.

Inden han red videre, sagde han til hende:

"Du siger, at den flamme, du har at vogte, er dine børns liv. Kan du sige mig, hvad navn den flamme har, som jeg har ført de lange veje?"

"Hvor er din flamme tændt?" spurgte kvinden.

"Den er tændt ved Kristi grav!" sagde Raniero.

"Da kan den ikke have andet navn end mildhed og menneskekærlighed," sagde hun.

Raniero lo ad svaret. Han syntes, han var en underlig apostel for sådanne dyder.

Raniero red mellem blå bjerge af skønne former. Han så, han var i nærheden af Firenze.

Han tænkte på, at nu blev han snart fri for denne flamme. Han mindedes sit telt i Jerusalem, som han havde forladt fuldt af krigsbytte, og de tapre krigere, som endnu var i Palæstina, og som ville glæde sig, når han vendte tilbage til krigshåndværket og førte dem frem til sejr og bytte.

Da mærkede Raniero, at han ikke følte nogen glæde ved at tænke herpå, men at hans tanker hellere gik i en anden retning.

Og Raniero indså da for første gang, at han ikke mere var den samme mand, der drog ud fra Jerusalem. Dette ridt med flammen havde bragt ham til at glæde sig over alle, der var

fredelige og kloge og barmhjertige, og at afsky dem, der var vilde og stridslystne.

Han blev glad, hver gang han tænkte på mennesker, der arbejdede fredeligt i deres hjem, og det faldt ham ind, at han nu gerne ville flytte ind i sit gamle værksted i Firenze og udføre skønt og kunstfærdigt arbejde.

"Sandelig, denne flamme har omskabt mig," tænkte han. "Jeg tror, den har gjort mig til et andet menneske."

5

Det var påske, da Raniero red ind i Firenze.

Næppe var han kommet inden for byens port, baglæns på hesten, med hætten ned over ansigtet og det brændende lys i hånden, før en tigger råbte det sædvanlige:

"Pazzo, pazzo!"

Ved dette råb kom en gadedreng farende ud af en port, og en dagdriver, der ikke i lang tid havde haft andet arbejde end at ligge og stirre op i luften, kom hurtigt på benene. Og begge to gav sig til at råbe det samme:

"Pazzo, pazzo!"

Da der nu var tre til at råbe, gjorde de støj nok til at vække alle kvarterets gadedrenge. De kom styrtende frem fra kroge og smuthuller, og så snart de så Raniero i hans slidte kappe og på den usle hest, gav de sig til at skråle:

"Pazzo, pazzo!"

Men det var ikke andet, end hvad Raniero var vant til. Han red stille hen ad gaden uden at ænse de råbende.

De lod sig ikke nøje med at råbe, men en af dem sprang op og prøvede på at puste lyset ud.

Raniero holdt lyset højt i vejret. Og samtidig drev han hesten fremad for at slippe bort fra drengene.

Men de holdt skridt med ham og gjorde alt, hvad de kunne for at puste lyset ud.

Jo mere Raniero anstrengte sig for at bevare flammen, jo ivrigere blev de. De sprang op på ryggen af hinanden, spilede kinderne ud og blæste. De kastede deres huer op på lyset. Kun fordi de var så mange og ikke kunne komme til for hinanden, lykkedes det dem ikke at slukke flammen. Der var stort opløb på gaden. I vinduerne stod folk og lo. Ingen havde medlidenhed med den gale mand, der ville forsvare sin flamme. Det var kirketid, og mange kirkegængere var på vej til messen. De blev også stående og lo ad legen.

Men nu stod Raniero oprejst i sadlen for at redde lyset. Han så vild ud. Hætten var gledet ned, og man kunne se hans ansigt, der var udtæret og blegt som en martyrs. Lyset holdt han så højt i vejret, som han formåede.

Hele gaden var et myldr. Selv de voksne begyndte at tage del i legen. Kvinderne viftede med deres hovedduge, og mændene svingede med baretterne. Alle arbejdede på at slukke lyset.

Raniero red forbi et hus, der havde en svalegang. På den stod en kvinde. Hun bøjede sig ud over rækværket, greb lyset og ilede ind i stuen med det.

Hele gaden genlød af skingrende latter og jubelråb, men Raniero vaklede i sadlen og styrtede ned på gaden.

Men da han lå der, forslået og afmægtig, løb folk hurtigt deres vej.

Ingen ville tage sig af den faldne. Kun hans hest blev stående ved siden af ham.

Så snart folkeskaren havde forladt gaden, kom Franceska degli Uberti ud af sit hus med et brændende lys i hånden. Hun var smuk endnu, hendes træk var blide, og hendes øjne dybe og alvorlige.

Hun gik hen til Raniero og bøjede sig over ham. Raniero lå bevidstløs, men i det samme lysskæret faldt på hans ansigt, gjorde han en bevægelse og fo'r op. Det var, som om flammen var det eneste, der havde magt over ham. Da Franceska så, at han var kommet til sig selv, sagde hun:

"Her har du dit lys. Jeg tog det fra dig, fordi jeg så, hvor meget det var dig om at gøre at holde det brændende. Jeg vidste ingen anden måde at hjælpe dig på."

Raniero havde i faldet slået slået sig slemt. Men nu kunne intet holde ham tilbage. Forsigtigt søgte han at rejse sig. Han prøvede på at gå, men benene svigtede ham, og han var nær ved at falde. Så søgte han at komme op på hesten. Franceska hjalp ham.

"Hvor vil du hen?" spurgte hun, da han igen sad i sadlen.

"Jeg vil til domkirken," sagde han.

"Så skal jeg følge dig," sagde hun, "for jeg er på vej til messen."

Og hun ledte hesten for ham.

Franceska havde øjeblikkelig genkendt Raniero. Men Raniero lagde ikke mærke til, hvem hun var. Han gav sig ikke tid til at se på hende. Han holdt øjnene stift hæftede på flammen.

På vejen var de fuldstændig tavse. Raniero tænkte ikke på andet end flammen og på at vogte den godt disse sidste øjeblikke. Franceska kunne ikke tale, fordi det var hende, som om hun ikke ønskede at få fuld sikkerhed for det, hun frygtede. Hun kunne ikke tro andet, end at Raniero var kommet vanvittig

hjem. Skønt hun var næsten overbevist derom, ville hun helst ikke tale med ham for ikke straks at få fuld vished.

Da Raniero havde redet et stykke, hørte han en græde ved siden af sig. Han så sig om og opdagede at det var Franceska degli Uberti, der gik ved siden af ham og hun gik og græd. Men Raniero så hende kun et øjeblik og sagde ikke et ord til hende. Han ville ikke tænke på andet end flammen.

Raniero lod sig føre hen til sakristiet. Der steg han af hesten. Han takkede Franceska for hendes hjælp, men så heller ikke nu på hende, men på lyset. Han gik alene ind i sakristiet til præsterne.

Franceska gik ind i kirken. Det var påskeaften og alle lys i kirken stod utændte på deres altre til tegn på sorg. Franceska syntes, at således var det nu for hende, at hver håbets flamme, der havde brændt i hende, var slukket.

I kirken herskede der stor højtidelighed. Der var mange præster samlede ved altret. Alle domherrerne sad fuldtallige i koret, og øverst iblandt dem sad biskoppen.

Efter en stunds forløb mærkede Franceska, at der blev røre blandt præsterne. Næsten alle de, som ikke gjorde tjeneste ved messen, rejste sig og gik ud i sakristiet. Til sidst gik også biskoppen.

Da messen var forbi, trådte en præst frem i koret og talte til menigheden. Han fortalte, at Raniero di Ranieri var kommet til Firenze med hellig ild fra Jerusalem. Han fortalte, hvad ridderen havde lidt og udstået på vejen. Og han priste ham over al måde.

Folk sad forbavsede og hørte på dette. Franceska havde aldrig oplevet så lykkeligt et øjeblik.

"O Gud!" sukkede hun, "dette er en større lykke, end jeg kan bære."

Hendes tårer strømmede, mens hun lyttede.

Præsten holdt en lang tale. Til sidst sagde han med vældig stemme:

"Nu kan det tilvisse synes en ringe ting, at en flamme er bragt her til Firenze. Men jeg siger jer, bed til Gud, at han giver Firenze mange bærere af evig ild, så vil den blive en stor magt og lovprist blandt stæder!"

Da præsten havde endt sin tale, blev domkirkens hoveddøre slået op, og en procession, så god som den i hast kunne ordnes, kom vandrende ind. Der gik domherrer og munke og præster, og de skred ad midtergangen op til altret. Allersidst gik biskoppen og ved hans side Raniero i samme kappe, som han havde været iført på hele rejsen.

Men da Raniero var kommet over kirkens tærskel, rejste en gammel mand sig og gik hen imod ham. Det var Oddo, som var fader til den svend, Raniero havde haft på sit værksted, og som havde hængt sig for hans skyld.

Da denne mand stod foran biskoppen og Raniero, bøjede han sig for dem. Derpå sagde han med så høj stemme, at alle i kirken kunne høre ham:

"Det er en stor ting for Firenze, at Raniero er kommet med hellig ild fra Jerusalem. Sligt har aldrig før været spurgt eller hørt. Kan hænde, også mange derfor vil sige, det ikke er muligt. Derfor beder jeg jer lade hele folket vide, hvilke beviser og vidner Raniero har ført på, at dette virkelig er ild, der er tændt i Jerusalem."

Da Raniero hørte disse ord, sagde han:

"Nu hjælpe mig, Gud! Hvorledes skulle jeg skaffe vidner? Jeg har gjort rejsen alene. Klipper og ørkner er de eneste vidner, jeg har."

"Raniero er en ærlig ridder," sagde biskoppen, "og vi tror ham på hans ord."

"Raniero måtte jo selv vide, at der ville opstå tvivl herom," sagde Oddo. "Han kan vel ikke have redet ganske alene, hans væbnere må kunne vidne for ham."

Da banede Franceska degli Uberti sig vej ud af folkehoben og gik hen til Raniero.

"Hvad gøres vidner behov?" sagde hun. "Alle kvinder i Firenze vil gøre ed på, at Raniero taler sandhed."

Da smilede Raniero, og for et øjeblik lyste det op i hans ansigt. Men derpå vendte han igen sit blik og sine tanker mod flammen.

Der blev stort røre i kirken. Nogle sagde, at Raniero ikke skulle have lov at tænde lysene på altret, før hans sag var bevist. Til dem sluttede mange af hans gamle fjender sig.

Da rejste Jacopo degli Uberti sig og talte Ranieros sag.

"Alle her ved sikkerlig, at der ikke har hersket synderligt venskab mellem mig og min svigersøn," sagde han, "men nu vil både jeg og mine sønner gå i borgen for ham. Vi tror, at han har udført den dåd, og vi ved, at den, der har formået at bringe et sådant foretagende til ende, er en vis og varsom og ædel mand, som vi er glade ved at optage iblandt os."

Men Oddo og mange med ham var ikke til sinds at lade Raniero nyde den lykke, hans nu stod til. De samlede sig i en tæt klynge, og det var let at se, at de ikke ville opgive deres fordring.

Raniero indså, at dersom det nu kom til kamp, ville de straks prøve på at komme flammen til livs. Mens han stadig holdt øjnene fæstede på sine modstandere, løftede han lyset så højt i vejret, som han kunne.

Han så dødtræt og fortvivlet ud. Man kunne se på ham, at skønt han ville holde ud i det længste, ventede han ikke andet end nederlag. Hvad gavnede det ham nu, om han fik lov at tænde flammen! Oddos ord havde været et dødsstød. Når først en gang tvivlen var vakt, ville den sprede sig og vokse. Han syntes, Oddo allerede havde slukket flammen for bestandig.

En lille fugl kom flagrende ind i kirken gennem de store, åbne porte. Den fløj lige hen på Ranieros lys. Han fik det ikke hurtigt nok trukket til sig. Fuglen stødte imod det og slukkede flammen.

Ranieros arm faldt slapt ned, og tårerne trådte ham i øjnene. Men i første øjeblik følte han det som en lettelse. Det var bedre, end om mennesker havde slukket den.

Den lille fugl fortsatte flugten op gennem kirken og flagrede forvirret frem og tilbage, således som fugle gør, når de kommer ind i et lukket rum.

Da brusede pludselig et højt råb igennem kirken:

"Fuglen brænder! Den hellige flamme har tændt dens vinger!"

Den lille fugl peb ynkeligt. Nogle sekunder fløj den som en viftende flamme om i de høje hvælvinger i koret. Derpå sank den pludselig og faldt død ned på madonnas alter.

Men i samme øjeblik som fuglen faldt ned på altret, stod Raniero der. Han havde banet sig vej gennem kirken. Intet kunne standse ham. Og ved de flammer, som fortærede fuglens vinger, tændte han lysene på madonnas alter.

Da løftede biskoppen sin stav og råbte:

"Gud ville det! Gud har vidnet for ham!"

Og alle i kirken, både venner og modstandere, holdt op at spørge og tvivle. De råbte alle, betaget af Guds under:

"Gud ville det! Gud har vidnet for ham!"

Om Raniero er nu kun det at fortælle, at han levede lykkelig alle sine dage og var vis og varsom og barmhjertig. Men folket i Firenze kaldte ham altid Pazzo di Ranieri til minde om, at man havde holdt ham for gal. Og dette blev et æresnavn for ham. Fra ham udgik en stormandsslægt, og den antog navnet Pazzi og kalder sig således den dag i dag.

Der kan endvidere være grund til at fortælle at det blev skik i Firenze hver påskeaften at holde en fest til minde om Ranieros hjemkomst med den hellige ild, og at man ved den lejlighed altid lader en kunstig fugl flyve igennem domkirken med ild. Og hvis der ikke nylig er sket en forandring heri, er denne fest vel blevet fejret også i år.

Men om det er sandt, hvad mange mener, at de bærere af hellig ild, der har levet i Firenze og gjort byen til en af jordens skønneste, har set et forbillede i Raniero og derved er blevet opmuntrede til at udrette store ting, det skal her være usagt.

For de ting, der er virket af det lys, som i mørke tider udgik fra Jerusalem, de kan hverken måles eller tælles.

Om "Kristuslegender"

Forfatter: Selma Lagerlöf (1858-1940).
Org.udgave: *Kristuslegender.* Albert Bonniers Förlag, Stockholm 1904 .
Denne udgave baseret på: Selma Lagerlöf: *Kristuslegender.* Gyldendalske Boghandel/Nordisk Forlag 1922.
Oversætter: Ikke oplyst i forlæg.
Redigeret af: Vivi N. Jensen.
Forside: Efter motiv fra den svenske førsteudgaves bind.

ISBN 978-87-7979-998-1
2. ebogsudgave, tidligere udgave 978-87-7979-226-5 (Ølstykke 2011).

www.ebib1800.dk

